

# કીમીઆ-એ-સઆદત

( હીન્દુસાહેબ અવલ. )

( ઉરદુ અખાન ગુજરાતી હરફમાં )

મુજા ઉરદુ ઉપરથી તથાપાર કરી અખાવી અગત કતા

હાશમ મોહમદ કાલા.

૨૧૫૮૮૫૮૫.

આવૃત્તી પહેલી.

નકલ ૫૦૦

ધી “અમરસિંહજી” પ્રી. પ્રેસમાં ;  
પઠાણુ તુરખાન અમીરખાન વકીલ છાપી.  
૬. લાલદરગામ - અમદાવાદ.

કીમત ૧-૦-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ ]

અનુક્રમાંક ૭૭૫૮- વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ કાવિયા.પી. સુચા.દળ

વિષય પૃથુ : ૫૨

# કીમીઆ-એ-સઆદત

( હીસ્સાએ આવલ. )

( ઉરદુ અખાન ગુજરાતી હરફમાં )

મુજ ઉરદુ ઉપરથી તથ્યાર કરી છપાવી અમદ કતાં

હાશમ મોહમદ કાલા.

૨૧૫૮૮૫૮૫.

આવૃત્તી પહેલી.

નકલ ૫૦૦

શ્રી “ અમરસિંહજી ” પ્રી. પ્રેસમાં  
પદાબ્જ નુરખાન અમીરખાન વકીલે છાપી.  
ડે. લાલદરવાજા - અમદાવાદ.

કીમત ૧-૦-૦



તઈયાર છે. —  તઈયાર છે.

માત્ર થોડીજ નકલો શીલીક રહેવા સંભવ છે

માટે જલદી ખરીદ કરો.

ધરલામી ભાઈઓ માટે એક ઉમ્મદા તોહફો

# રસુલે અરબી.

(રસુલે ખુદા હઝરત મોહમ્મદ સ.અ. વ. તું યવન વૃત્તાંત પૃષ્ઠ ૩૯૫)

સોનેરી પાકું પુઠું ગ્લેઝ કાગળ રૂ. ૨-૮ ૦

જાદું પુઠું રક્ કાગળ રૂ. ૧-૮-૦

પ્રાંતેજ છુટું.

મળવાનું છેકાલું.

મેનેજર,

પોલિટિકલ ભોમીઆ.

લાલ હરવાળા-અમદાવાદ.





# દીબાચો.

પુજાના લાખો શુકરાના છે કે:- અખલાકે મોહંમદી કીતાબ પ્રગટ થયા પાઠ તરતમાં આ બીજી કીમીઆએ સચ્ચાદત કીતાબ આમ ઇસ્લામી ખીરાદરોની સમક્ષ પ્રગટ કરવા હું ભાગ્યશાળી થયો છું.

કીમીઆએ સચ્ચાદત (ઉદ્દી) કીતાબ ખડુ મોટી છે. અને તે અક્ષી સાથેજ પુરી કરવામાં ચાલુ મોંઘાદના સમયમાં બહુજ ખર્ચાલ થઇ પડે તેમ હોવાથી તેના હીસ્સા કરી છપાવવાનું નક્કી કરેલું છે અને ઉમેદ છે કે:-અમારા આ સાહસને ઇસ્લામી ખીરાદરો મદદગાર થશે.

શુજરાત કાઠીઆવાડમાં મુસલમાનોને મોટો ભાગ ઉદ્દી જાણવાને કમનસીમ હોવાથી આવી મોચતખર કીતાબોને શુજરાતી હરફોમાં છપાવવા અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે જે ઉમેદ પાર પાડવા પુદાવંદ કરીમ અમેને તોશીક બક્ષે. આપ ઇસ્લામી ભાઈઓને પેહેલાં એજ વિનંતી કરીશું કે:- અમારા આ સાહસને પુગી વળવા માટે પોતાથી દરેક બનતી મદદ કરશે કે નેથી અમે આવાં બીજાં કામો કરવા પણ ભાગ્યશાળી થઇએ.

જે કે જે ખુશી ઉદ્દીમાં હોય છે તે શુજરાતીમાં લાવવી મુશ્કેલ છે. તોપણ અમારાથી બનતું કરવા અમે પ્રયત્ન કરવા છતાં કાંઈ ભૂલ જોવામાં આવે તો દરજુમર કરશો.

આકાદોની ચાલુ મદદે અમે ઈ. અ. બીજીને હીરસો પણ હુંકમાંજ બહાર પાડવા ઉમેદ રાખીએ છીએ.

રાણાવાવ.  
એપ્રિલ ૧૯૧૮

}

ખાદામે કામ.  
હાશમ મોહંમદ કાલા.

તૈયાર છે !

તૈયાર છે !!

તૈયાર છે !!!

જલદી નામ નોંધાવો.

ઈસ્લામના મહાન સેનાધિપતિ

**ખાલિદ-બિન-વલીદ** રદી૦

જેમણે ઈસ્લામની એવી મહાન સેવા બજાવી છે

કે જેના પ્રતાપે તેમને સૈયુદ્ધાહ એટલે



ખુદાઈ તસવારનો.

મહાન મરતબો મળેલો છે. આ ઈસ્લામના મહાન  
બહાદુર લડવૈયાના હાથ નીચે ઈસ્લામીઓએ કેવાં પરા-  
ક્રમ કરી બતાવ્યાં છે તે જો જોઈ હોય તો

આ તક જવા દેશો નહીં.



જોઈ કાગળ સોનેરી નામ સાથે પાકા પુઠાની કિતાબની  
કીમત રૂ. ૯-૧૨-૦. પોસ્ટેજ અલગ.

લખો:—મેનેજર

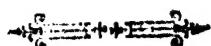
પોલિટિકલ ભોમીઓ.—અમદાવાદ

આગાઝે કીતાબ.

# કીમીયાએ સઆદત.



ઉન્વાને મુસલમાની.



ખીસ્મીલ્લા હીરરહમાનીરહીમ.



સુખ્દાનઅલ્લાહ કયા ખુઝરગી ઓર અઝમત હે ઉસ પાદશાહ અલસલ્ત-  
તલાકકી જીસ્ને અપની તાઅત વ ધખાદતકી ખાતર જીન વ ઇન્સકો પેદા  
કીયા ઓર ઇન્સાન ઝખફુલ ખુન્યાનકો અપની અમાનતકે ઉઢાનેકી તાકતદી.  
ખંદગીકો સર ખુલંદીકો સમખ ઠેરાયા. મેહનત કે દરખ્તે પુર સમર મોહખ્ય-  
તકો જલ્વહગર ફરમાયા. ન્યામતે ઓર રહમતે ઉસ્કી ખેહલ વ હીસાખ હે.  
ન જખાનકા ચેહ મકહુર કે હઝારમેસે એકકા શુકલી અદા કર સકે ન કલ-  
મકી ચેહ કુદરત કે ઉમ્મી હમ્દ કે દકતરસે એક હર્ફબી લીખ સકે. ઉસ મુન-  
ધમે હકાકીકી સારી ન્યામતુસે ખેહતરીને ન્યામત, ધખાન વ ઇસ્લામ હે.  
જો વસીલેસે રઝુલે કમીમ સદલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ સહાબેહી વ  
સક્લીમકે ખદોહો મોયસ્સર હુઈ. હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તશ સલ્લલ્લાહો અલયહે  
વ આલેહી વસલ્લીમ ઉસી રાશ્ત વ રહમતસે જો ખુદાકી સીદત હે મુતસીદ  
હે. પસ જળ રહમતકા સમંદર હોતું તર્ફસે મોજ જન હો તો આસેયાને  
ઉમ્મતકે દીલકા ખારીસ્તાન કયું ન રસકે ચગન હો.

ખુદાકે નામસે કરતાહું આગાઝ.  
સખુન એસા જો હો, ગંજનહ પરદાઝ.  
કે જીસમે શરઓ દીને મુસ્તશ હે.  
તરીકે અસ્ફેયા વ અવલ્યા હે.  
રહે જો દોલતે ઉકયાકા શયદા.  
હો ઉસ્કો શોક ઇસ નુસ્ખેકા પયદા.

સચ્ચાઈથી એક બેશક કીમીયા છે.  
 મોહમ્મદ ખીન મોહમ્મદને કહા છે.  
 શમે મેરાજ રહે પાક છસ્કા.  
 ક્લીમુસ્લાહસે ખાતે કીયા થા.  
 હીખા કર અપની ઇમાની ફરાસત.  
 કીયા અસખાત મજબુને વરાસત.  
 ખુદાઈ રેહમત હિસ કાગીલ વક્ષીપર.  
 કે આ છસ્કા કદમ રાહે નખી પર.  
 લીખા હીદામે મેને ફારસીસે.  
 કે તા હોવે મુતાલીખ સેહલ ધસ્કે.  
 હુઆએ ખેર દુક કીજીએ મોહીખ્ખો.  
 કે હુસને ખાતેમા રોઝીહો ચુઝકો.

### ખીસ્મીદલાહ હીરરમા નીરહીમ.

અય અઝીઝ માલુમ કરકે ખુદાને આદમીકો ખેલ ઓર બાકીકે લ્યે  
 ખેલ નહીં કીયા. બલ્કે ભારી કામ ઉસ્કે દરપેશ હે. કયું કે અગર વોહ  
 અઝલી નહિ હે બેશક અખતી હે. ઓર અગરચે ફિસ્કા બદલ મદીસે બના હે  
 પર ઉસ્કી રહકી હકીકત રખ્યાની હે. ઓર અગરચે ઉસ્કી તખીયતમે ચરીદે  
 ઓર દરદિ ઓર શેતાનકી સીફત મીલી હે પર જગ્ય મેહનત ઓર રયાજત  
 કરેગા, ઇસ આયુઝીસે પાક હોગા. ઓર હકતઆલાહી દરગાહકી લ્યાકત  
 હાંસીલ કરેગા. અસ્કુલુસ્સાદ્દીનીયે લેકે આલા હદલીયાન તક સમ ઇસીકે  
 કામકા નશેખ વ ફરાજ હે. અસ્કુલુસ્સાદ્દીનીન ઇખ્કા એહ હેકે ચરંદુ ઓર  
 દરીંદુ કામ અખ્ત્યાર કરકે શેહવત વ ગઝબકે દામમે પડે. ઓર ઇસ્કા  
 આલા હદલીયાન એહ હે કે ફરીસ્તોકે દરજ્જેકો પોહોંચે. શેહવત ઓર નજ-  
 સાની ઓર ગઝબકે પંજેસે છુટે વય દોનોં ઇસ્કે કેદી હોં ઓર આપ ઇન્કા  
 બાદશાહ બને જગ્ય ઇસ શાહીકો પોહોંચેગા ખુદાઈ દરગાહકી બંદગી હાસીલ  
 કરેગા. એહ લ્યાકત મલાઇકકી સીફત હે ઓર ઇન્સાનકા દરજ્જે કમાલ  
 ઇસીમે હે ઓર જગ્ય ઇસ્કો હક સુખદાનકુ તઆલાકે જમાલકી લગઝત  
 હાસીલ હો, એકદમ ઇસ્કે ખીન દેખે ન રેહ સકેગા ઓર મુશાહેદહ જમાલે  
 બારીકા ઉસ્કી ખેહીસ્ત હોગી. ઓર વોહ ખેહીસ્ત છસ્મે આંખ ઓર શર્મકી  
 જાય ઓર શીકમકો મન્દેઅત હે, ઇસ્કે પાસ નાચીઝ નજર આવેગી ઓર  
 જગ્ય ઇખ્તેદાએ પેદાયશમે આદમીકો જાત તુકસાન વ એખસે ભરીહે જગ્ય  
 તક મુબ્નહેદહ વ રીયાજત ન કરેગા દરજ્જે કમાલકો હરગીઝ ન પોહોંચેગા.

ઓર જેસી વોહ કીમીયા ને તાંબે ઓર પીતલકો પાક કરકે ઝર ખાલીસ  
 બનાવેતી હે દુસ્વાર હે હરએકકો હાસીલ નહિ ઇસી તરહ ચેહ કીમીયા ને  
 આદમીકો હેવાનીયતસે મલક કે દરનેકો પોહચાકે હમેશાકો નેકમખતીસે  
 બેહરામન્દ કરે આસાન નહિ ઓર હર કોઈ નહિ જનતા.  
 ઓર મકસુદ ઇસ કીતાબસે ઇસ કીમીયાકી તરકીબકા બ્યાન હે જુસ્કો  
 શીલ્વાકે કીમીયાએ સઆદતે અબદી કેહ સકતે હે. ઇસી લેહાજસે મેને ઇસ  
 કીતાબકા નામ કીમીયાએ સઆદત રખા. ઇસીકો કીમીયા કહીએ કયું કે તાંબે  
 ઓર સોનેમેં ઝરદી ઓર રંગતકે સિવાએ ઓર કુછ તશવત નહિ ઓર  
 ઇસ કીમીયાકા નતીજા ચેહી હે કે આદમી દુન્યામેં એશ વ અશરત કરે  
 રંગરત્યાં (એશ વ અશરત) મનાવે. દુન્યાકી બેવશાઈ ઓર ઉસ્કી દોલતકી  
 નાપાયદારી ખુબ જાહેર હે. શીર સીદાતે બહાઈમ ઓર સીદાતે મલાઈકમેં  
 ઇતના રકૂ હે જેમે જમીનમે આસમાન તક ઓર નતીજા ઇસ કીમીયાકા  
 વોહ દાએમી સઆદત હે જુસે ઇન્તેહા નહિ ઓર ઉસ્કી ન્યામતેં બેહદ વ  
 નીહાયત હે ઓર ઇસ ન્યામત વ દોલતકો કબી ઝવાલ નહિ. પસ શીલ્વાકે  
 ચેહી કીતાબ કીમીયા હે ઓર દુસરી કીમીયા રક્ત નામકી હે. કેસ્લ  
 માલુમ કીજીએ કે જુસ્તરહ હર ખુદયાકે ખજાનેમેં કીમીયાએ ઝર નહિ  
 રેહતી બલકે બાદશાહું ઓર અમીરુંકે ખજાનેમેં રેહતી હે ઇસી તરહ સઆ  
 દતે અબદીકી કીમીયા બી હર કહી ન મીલેગી બલકે સિવાએ ખજાનએ  
 ઇલાહીકે ઇસ્કિ ન પાવે. ઓર ખુદાકા ખજાના આસમાનપર ફરીસ્તે ઓર  
 ઝમીનપર પેગંબરુંકે દીલ હે શીર જુસ્તે ઇસ કીમીયાકો સિવાએ દરગાહે  
 રચકે ઓર કહીં દુદેગા, ગુમરાહ હે ઓર આબેદલ અમ દસ્કા કામ દગા  
 હોગા ઓર નતીજા ઇસ્કે અમલકા ગુમાન વ પીદાર હોગા. ઓર કયામત  
 કે દીન ઉસ્કા ઇશ્લાસ જાહીર હોગા ઓર બગલ ઉસ્કા ખુલ જાવેગા ઓર  
 ઇસ્કા પીદાર બર ગલત ફાલ હોગા. ઇસ્કો કહેજે, (આયતકા તરજુમા)  
 બોલા હુમને તુઝપરસે તેરા પરદહ શીર નઝર તેરી આજ તેજ  
 હે. ઓર ખુદાકી મહેરબાન્યુંસે એક મહેરબાની ચેહ હે કે એક લાખ ચો  
 ખીસ હજાર પેગંબરુંકો બહોઈ તરહ ઇસ્લેબેજા કે ઇસ કીમીયા દાનુસ્ખા  
 બલાઈકકો સીખલાવે ઓર ઉન્સે કહે કે ગોહરે દીલકા રચાઈતકે બોતેમે  
 કીસ તરહ રખીએ ઓર ખુરે અખલાકો જુસ્સે દીલ ગેલા હોતા હે કીસ  
 તરહ સાફ કીજીએ ઓર અખલાકે પસંદીદા કીસતોરસે હાસલ કીજીએ. ઇસી  
 વાસ્તે હકતઆલાને જેસી બાદશાહી ઓર ખુઝુરગી ઓર પાકીસે અપની  
 તારીફ કી હે અંગ્યાકે લેજનેસે લીં આપ અપની સના કી હે ઓર મીન્નત  
 રખા. (આયતકા તરજુમા) અદલાહકી પાકી બોલતા હે જે કુછ હે

આસમાનું ઓર જમીનમેં બાદશાહ પાક્યાત ઝખરદસ્ત હે હીક-  
મતવાલા વોહી હે. જુસ્ને ઉઠાયા અનપદુંમેં એક રસુલ ઇન્દીમેં  
પહતા ઇનપાસ ઇસકી આયતેં ઓર ઇનકો સંવારતા ઓર  
સીખાતા કીતાબ ઓર અકલમંદી ઓર ઉસસે પેહલે પડેથે વોહ  
સરીહ બુલાવેમેં ઇસ્કે માને ચેહ હેં કે જુરે જુરે અખલાક જે જાનવંડી  
સીરત હે ઇન્સે પાક ઇરે ચોઅલ્લે મોહુમુલ કીતાબ વલ હીકમત સે  
મુરાદ ચેહ હેં કે ફરીશ્તોંકી હકીકતકા લીઆસ ઇન્હેં પેહનાવે ઓર ઇસ  
કીમીયાસે ગર્જ ચેહ હેં કે આદમી એસી ચીઝસે જે ઇસ્કે લાયક ન હો  
યાની સીકાત તુક્સાનસે પાક હો ઓર ઉસ ચીઝસે જે ઇસ્કે ઝેખાહે યાની  
સીકાતે કમાલસે આરાસ્તા હો ઓર અસલ ઇસ કીમીયાકી ચેહ હેં કે  
ખીલકુલ દુન્યાસે મોંહ ફેરકે ખુદાય તઆલાકી તરફ મુતવજ્જેહ હોવે જેસકે  
પેહલે હજરત રીસાલત મઆબ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ સહાબેહી  
વ સલ્લીમકો તાલીમ કીયા ઓર બોલા ઓર પદ નામ અપને રખકા  
ઓર છુટ જા ઉસ્કી તરફ સખસે અલગ હોકર કે માને ચેહ હેં કે  
તમામ ચીઝોંસે કતેઅ ઇલાકા કરકે બજમીએ ખુશુહ અપને તખ ખુદાય  
તઆલાકે તફવીજ કરે બયાન મુજમ્મીલ ઇસ કીમીયાકા ચેહી હે ઓર તફસીલ  
કરકી દરાઝ હેં પર ઉસ્કે ઉનવાન ચાર ચીઝોંકી પેહચાનત પર મુસ્તમીલ હેં  
ઓર ઉસ્કે અરકાન ચાર કીસ્મકે મોઆમલે હેં ઓર દર રકનકી દસ્ ફસલેં હેં  
પેહલા ઉનવાન ચેહ હય કે ઇન્સાન અપને તખ પેહચાને, દુસરા ઉનવાન  
ચેહ હેં કે ખુદાકો પેહચાને. ત્રીસરા ઉનવાન ચેહ કે દુન્યાકી હકીકત  
માલુમ કરે. ચોથા ઉનવાન ચેહ કે આબેરતકી હકીકત જાને ઓર ઇન  
ચાર ચીઝકા જાનના શીલ હકીકત ઉનવાને મુસલમાની હેં પર મોઆમીલાત  
મુસલમાનીકે અરકાન ચાર હેં. દો ઝાહીરસે ઇલાકા રખતે હેં ઓર દો  
ખાતીનસે, ઝાહીરસે જે મુતઅલ્લીક હેં ઇન્સે રકને અવ્વલ બજલાના  
ખુદાકે હુકમકા હેં ઇસ્કો ઇલાદાત કેહતે હેં દુસરા રકન નીગાહ રખના  
અદબકા હેં હરકાત વ સકનાત વ મદશતમેં ઉસ્કો મોઆમીલાત કેહતે હેં  
ઓર દો રકનસે જે ખાતીનસે ઇલાકા રખતે હેં પેહલા રકન પાક કરના  
દીવાકા હેં અખલાકે નાપસંદીદાસે જેસા ઓગ ગુસ્સા. જુખ્લ, ઓર હસદ ઓર  
કપટ ઓર તદખ્ખુર વ નખ્ખત, એસી જુરી અખલાકકો હલાક ઓર તખાદ  
કરનેવાલી ચીઝેં કેહતે હેં કયું કે ચેહ આદમીકા ખરાબીકા સખખ હોતે હેં  
ઓર દુસરા રકન સંવારના હેં દીલકા અખલાકે પસંદીદાસે જેસે સખ  
ઓર શુક ઓર મોદબ્બાત ઓર રજા વ તાવકુલ ઇન્કો ખલાસી વ નીજાત  
દેતેવાલી ચીઝેં કેહતે હેં.

## ફેરીશ્તે અરકાન.

૧ પહેલાં રૂકન જે ઇબ્રાહીમકે બયાનમેં હે ઇસ્કી દસ અસલેં હેં.

પહેલી અસ્લ એતેકાદે અહલે મુન્નતકે બયાનમેં.  
 દુસરી અસ્લ તલખે ઇદમકે બયાનમેં,  
 તીસરી અસ્લ તહારતકે બયાનમેં.  
 ચોથી અસ્લ નમાઝકે બયાનમેં.  
 પાંચવી અસ્લ ઝકાતકે બયાનમેં.  
 છઠી અસ્લ રોઝેકે બયાનમેં.  
 સાતવીં : અસ્લ હજકે બયાનમેં  
 આઠવીં અસ્લ તીલાવતે કુરઆનકે બયાનમેં.  
 નવીં અસ્લ ઝીક ઓર દોઆકે બયાનમેં.  
 દસવીં અસ્લ તરતીખે ઓરાદકે બયાનમેં

( ૨ ) દુસરા રૂકન આદામે મોઆમલાતકે બયાનમેં ઉસ્કી  
 દસ અસલેં હેં.

પહેલી અસ્લ ખાના ખાનેકે આદાખકે બયાનમેં.  
 દુસરી અસ્લ આદામે નીકાહકે બયાનમેં.  
 તીસરી અસ્લ આદામે ફતમકે બયાનમેં.  
 ચોથી અસ્લ તલખે હલાલકે બયાનમેં.  
 પાંચવી અસ્લ આદામે સોદખતકે બયાનમેં.  
 છઠી અસ્લ આદામે ટિઝલતકે બયાનમેં.  
 સાતવીં અસ્લ આદામે સફરકે બયાનમેં.  
 આઠવીં અસ્લ આદામે સમા વ વજ્જકે બયાનમેં.  
 નવીં અસ્લ આદામે અમ્ર માઝક વનેહી મુનકરકે બયાનમેં  
 દસવીં અસ્લ રમિત પરવરી ઓર પ્રાદશાહીકે બયાનમેં.

(૩) તીસરા રૂકન મોહલેકાતકે બયાનમેં ઉસ્કી દસ અસલેં હેં.

પહેલી અસ્લ રીયાઝતે નફસકે બયાનમેં  
 દુસરી અસ્લ ઇલાજે શેહવત વશીકમ વ ધૂઝકે બયાનમેં  
 તીસરી અસ્લ ઇલાજે હીરસ મુખનકે બયાનમેં.  
 ચોથી અસ્લ ઇલાજે ખરમ વ હસકે બયાનમેં

પાંચવીં અરસ ઇલાજે દોસ્તીએ દુન્યાકે બયાનમેં  
છઠી અરસ ઇલાજે દોસ્તીએ માલકે બયાનમેં  
સાતવીં અરસ ઇલાજે જાહ વ હશમત કે બયાનમેં  
આઠવીં અરસ ઇલાજે રીયા વ નીકાકે બયાનમેં  
નવી અરસ ઇલાજે કીધ વ નખવતકે બયાનમેં  
દસવીં અરસ ઇલાજે ગુરર વ ગફલતકે બયાનમેં

( ૪ ) ચોથા રૂકન ખલાસી ઓર નીજત દનેવાલી ચીઝોંકે

બયાનમેં ઉસ્કી દસ અસલોં હેં.

પહેલી અરસ તોખકે બયાનમેં.  
દુસરી અરસ શુક વ સખકે બયાનમેં.  
ત્રીસરી અરસ ખોદ વ રીજકે બયાનમેં.  
ચોથી અરસ દરવેશી વ ઝહેદાકે બયાનમેં.  
પાંચવીં અરસ સીદક વ ઇખ્લાસકે બયાનમેં  
છઠી અરસ મોહાસેએ ઓર મોરાકેએ બયાનમેં.  
સાતવીં અરસ તરકુરકે બયાનમેં.  
આઠવીં અરસ તવહીદ વ તવફલકે બયાનમેં  
નવી અરસ મોદખ્ખત વ ઇસ્કે ઇલાલીકે બયાનમેં.  
દસવીં અરસ યાદે મર્ગ ઓર ઉસ્કે અહવાલકે બયાનમેં.

અકાંને કીમીયાએ સઆદતકી ફેદરીસ્ત ચેલી હેં.

ઈમામ ( રહિમતુલ્લાહ ) ને કહાઈ કે ઇસ કીતાબમેં ચાર દિનવાન  
ઓર ચાલીસ અસલકી શરેહ સાફ સાફ બયાન કીયે હેં. તા અવામ ઇસ્કે  
સમજે અગર કીસીકો તેદકીકે વતદકીકકા ઝાક હો તો હમારી અરખી કીતાબ કી  
તરફ જોસે અહયાએ હિલુમુદીન ઓર કીતાબ જવાહીરે ફરઆન વજેરહ તસા-  
નીફકી તરફ રજુ કરે બાજે ખીરાદરનને ઇસ્તેમાસ કીયા થા કે ફારસીમેં  
ચેહ કીતાબ લીખી જાવે હકતઅલા ઉન્કી ઓર મેરી નીયતકો રીયા વ ગર્જમેં  
પાક કરે. હિમેદ ખુદાકી રેહમતમેં ચેહ હે કે ખતાસે મુઝે બચાવે ઓર તોશીક  
ખેરકી બખ્શો ઓર જો કુછ ખાત ઝખાનમેં કહી જાવે ઉસ્પર અમલ કરું  
કયું કે વોડ કોલ જો બેઅમલ હો રામગાં ઓર મુજબે વખાસે આખેરત  
હે. પનાહ માંગતે હેં હમ નઝદીક ખુદાયતઅલાકે ઉસ્કે યાને જો  
અમલ કે મુજબે વખાસે આખેરત હે. હકતઅલા હમકો તોશીકે અમલ  
ઓર કોલકી દેવે. આગાઝે કીતાબ દિનાને મુસલમાનીકે



ગયાનમેં ઝોર વય ચાર હેં. ઉંઘાને અવ્વલ અપને તઈ પેહચાનેકે  
 ગયાનમેં માલુમ કીજીએ કે ખુદાકી મારેફતકી કુંજી ચેલ હે કે આદમી અપને  
 નફસકો પેહચાને ધરિસી વાસ્તે કહે હેં “ જીસ્ને અપને નફસકો પેહચાના  
 તેહકીકે અપને ખરબર દીગારકો પેહચાના ” ઇસ્લમે ખુદાયતઆલાને ફરમાયા  
 હે “ અપની નીશાન્યાં જહાંમેં ઝોર ઉનકે નફસમેં ઉનકો હમ ખતાતે હેં  
 તેહકીકતે હક ઉનપર આશકારા હો ” અય અઝીઝ તમામ અસ્માએ  
 કાએનાતમેં કોઈ ચીજ તેરેસે નઝદીકતર તુઝસે નહિ ફીર જાય તુ અપને  
 તઈ ન પેહચાનેગા દુસરેકો કીસ્તરહ પેહચાનેગા શાયદ તુ કહેગા કે મેં  
 અપને તઈ પેહચાનતાહું પુર ગલત બોલતા હે. કયું કે એસી પેહચાનત  
 મારેફત હકકી કુંજી ન હો સકેગી જનવરબી અપને તઈ યું પેહચાનતે હેં  
 જેસા તુ અપના સર ઝોર મુંહ ઝોર હાથ ઝોર પાડિં ઝોર ગોસ્ત જહેર  
 પેહચાન લીઆ હે ઝોર ખાતીનકા હાલ ઇતના જનતા હે કે જય ભૂક લગી  
 રોટી ખાતા હે ઝોર જય ગુસ્સા ચઢ આવે કીસી પર ગીરતા હે ઝોર  
 જય શેહવત માલીય હો નીકાહ કરતા હે. સય જનવર ઇસ ખાતમેં તેરે  
 સાથ ખરાબર હેં પસ તુઝે લાઝીમ હે કે અપની અસલ હકીકત હુંદે કે  
 તુ કયા શય હેં ઝોર કહાંસે આયા કીધર : જન્મેગા ઝોર ઇસ મુકામમેં  
 કીસ લીયે આયા ? ઝોર તુઝે યહાં કદાયકો ફૂલાય હેં ? તેરી નેકઅખ્તી  
 કયા હે; ઝોર કીસ ચીજમેં હે ? ઝોર તેરી ખદઅખ્તી કયા હે  
 ઝોર કીસ ચીજમેં હે ? ઝોર ચેલ સીફતેં જો તેરે ખાતીનમેં  
 જમા કીયે હેં ખાજી સીફતે જનવરકી ઝોર ખાઝી દરીદુકી ઝોર ખાઝી  
 શયાતીનકી ઝોર ખાઝી સીફતેં શરીસ્તુકી હેં તો ઇન તમામમેંસે કોર્ન હે  
 ઝોર વોહ કયા હે જો તેરે જોહરકી હકીકત હો. ઝોર દુસરી સીફતેં  
 અજનબી ઝોર આરેયતી હેં જય તકે તુ ઇસ્ખાતકો ન પેહચાને અપની  
 સખ્આદતકો ન હુંદે સકેગા. ઉન મખલુકાતમેં હર એકકી ગીઝા ઝોર સખ્આ-  
 દત કુજી ઝોર હે મસલન જનવરકી ગીઝા ઝોર ઉંઝકી સખ્આદત ખાના  
 ઝોર સોના ઝોર જમાઅ કરતા હે અગર તુ બી જનવર હે તો કોશીશ કર  
 કે રાત દીન ખાવે ઝોર શેહવત પરસ્તી કરે ઝોર દરીદુકી ગીઝા ઝોર  
 ઉંઝકી સખ્આદત ફાડના ઝોર માર હાલના ઝોર ગુસા કરના હે ઝોર સ્ખાતીન  
 કી ગીઝા શીતના અગેજી ઝોર મકર હે અગર તુબી ઉંમેં દાખલ હે ઉંકે  
 ધંધેમેં રહા કરતા અપની રાહત વ સખ્આદત હાસીલ કરે શરીસ્તોકી ગીઝા  
 ઝોર ઉંઝકી સખ્આદત જમાલે હકકા મોશાહેદહ હે. વય હીસ વ ગઝબ  
 ઝોર જનવર ઝોર દરીદુકી સીફતુમેં બરી હે અગર શરીસ્તેકા જોહર

રખતા હે ધર્યાતકી કાશીશ કર કે હકતઆલાકો પેહચાને ઝોર ઉસ્કે જ-  
માલકે મુશાહેદેસે બેહરામન્દ હોવે. શેહવત વ ગઝબકે પંજેસે છુટે ઝોર ધસ  
ખાતકી જુસ્તજુ કરે ઝોર જનને કેયેહ સીફતે જનવરં ઝોર દરીદીકી તુઝમેં  
કીસ્લે પેદા કી હેં ઝોર ધન્કો કયા ધસ્લે બનાએ હેં કે વ તુઝે અસીર  
કરેં ઝોર અપની ખીદમતમેં રખેં ઝોર રાતદીન મેહનત લેં યા તુ ધન્કો  
અસીર કરે. ઝોર ધસ સફરમેં જો તુઝે દગ પેશ હે ઉન્કો તું ખારખરદાર કરે  
ઝોર એકસે સવારી બનાવે ઝોર દુસરેસે હથીઆર. ઝોર કબદીન જો ધસ  
મનઝીલમેં રેહતા હે ધન્કો કામમેં લગાવે. તા અપની સઆદતકા ખીજ ધન્કી  
મદદસે બોવે ઝોર જખ સઆદતકા તુખમ પાયા ધન્કો અપની રાનકે નીચે  
લાયા ઝોર અપની સઆદતકે મુકામમેં આન પોહોંચા. ખવાસ ધસ મુકા-  
મકો દરગાહે ધલાવી કેહતે હેં ઝોર અવામકે પાસ મુરાદ ધસસ્સે જન્નત  
હે ઝોર ચેહ તમામ ખાતેં પેહચાનના તુઝે ઝૂઝર હે તા અપની મારફત  
કુછ એક તુઝે હાસીલ હો. જસને ધર્યાતકો ન જનનેગા રાહે દીનકે  
પોસ્ત ઝોર છીલકેકો પાયા પર હકીકત ઝોર મગઝસે બેખબર રહા.  
ફરેસ અય અઝીઝ અપની પેહચાનત ચાહતા હે તો માલુમ કરકે તુઝે  
દો ચીજસે બનાએ હેં એકતો ચેહ કાલેખ જનદેરી જસ્કો તન કેહતે હેં  
ધસ્કો જાહીરકી આંખસે દેખ સકતે હેં દુસરી ચીઝ માનીએ ખાતીન હે  
જસ્કો નફસ ઝોર જન ઝોર દીલ કેહતે હેં ધસ્કો ખાતીનકી નજરસે  
પેહચાન સકતે હેં ચસ્મે જહીરસે દેખ નહિ સકતે ઝોર તેરી હકીકત વોહ  
માનીએ ખાતીન હે ઝોર જો ચીજ ઉસ્કે ખજેર હે સખ ઉસ્કી તાખે ઝોર  
સીપાહ ઝોર ખીદમત ગુજર હે હમ ધસ હકીકતકા નામ દીલ રખેજે ઝોર  
જખ દીલકા અહવાલ કહીંજે તો માલુમ કરકે વોહી હકીકત હમારા મકસુદ  
હે કબુ ધસ્કો રહ કેહતે હેં ઝોર કબી નફસ ઝોર હમારા ધરાવહ ધસ  
દીલસે વોહ જોસ્તકા દુકદા નહિ કે સીનેમેં બાધ તરફ રખે હેં કે ધસ્કો  
કુછ મરતબહ નહિ જનવર ઝોર મુરદોંકાબી હાસીલ હે ઝોર જાહીરકી  
આંખસે ધસ્કો દેખ સકતે હેં ઝોર જો ચીઝ ધસ આંખકો નજર આતી હે  
ઉસ આલમકી હેં જસ્કો આલમેં શહાદત કહેતે હેં ઝોર દીલકી હકીકત  
ધસ આલમસે ધલાકા નહિ રખતી બલકે ધસ આલમમેં મુસાફર બાધ હે  
ઝોર વોહ જોસ્ત જહીર ઉસ્કા મુરકબ હે ઝોર બદનકે આઝા સખ ઉસ્કે  
ખાદામ હેં ઝોર વોહ સારે બદનકી બાદશાહ હે ખુદાકી મારફત ઝોર ઉસ્કે  
જમાલકા મુશાહેદહ ઉસકી સીફત હે. તકલીફ શરખ ઉસીપર ઝોર ખીતાબ  
ઉસીકે સાથ ઝોર અઝાબ ઉસી પર હે. સઆદત ઝોર શકાવતે અસલી



ઝોર અગર કીસમત પઝીર હોતા જામઝ થાકે ઉસ્કે એક જાનીજમે એક  
 ચીજકા જેહેલ ઝોર દુસરી જાનીજમે ઇસ ચીજકા ઇલમલી હો તો એકલી  
 હાલમે આલીમલી હોતા ઝોર જાલીલલી. ઝોર યેહ બાત મુશ્કીલ હે ઝોર  
 બાવબુદ ઉસ્કેકે યેહ રૂહ કીસમત પઝીર નહિ ઝોર મીકદારકો ઇરમે દખ્લ  
 નહિ, મખલુકહે ઝોર ખુદક પેદા કરનેકોલી કેહતે હે જેસા તકદીરકો કેહતે હે  
 પસ ઇસ લીહાઝસે અઝબુમલએ આલમ ખલક હે ઝોર ઇસ દુસરે માનીકે  
 લેહાઝસે આલમે અમુસે હે આલમે ખલકસે નહિ હે. કયુ'કે આલમે અમ  
 ઉન અસ્થાકો કેહતેહે' જીનમે પેમાયશ વ મીકદારકો દખ્લ નહો શીર જે લોગ  
 કેહતે હે' કે રૂહ-કદીમ હે ગલત હે. ઝોર જે લોગ કેહતેહે' અરઝહે યેલી ગલત હે  
 કયુ'કે અરઝ ખીજાત કાયમ નહિ બલકે તાબે હે ઝોર આદમીકી જીન અસ્લ હે  
 ઝોર સારા બદન ઉસ્કા તાબે હે. ઇસ સુરતમે જીન અર્ઝ કયુ'કર હોગા.  
 ઝોર જે લોગ કેહતે હે' કે રૂહ જીસ્મ હે ગલત હે કયુ'કે જીસ્મ કીસ્મત પઝીર  
 હોતા હે ઝોર જીન કીસમત પઝીર નહિ હે. લેકીન દુસરી એક ચીજ હે  
 ઇસ્કોલી રૂહ કેહતે હે' વોહ કીસમત પઝીર હે પર વોહ રૂહ જીનવરૂ'કા હે, યેહ  
 રૂહ જીસ્કો હમ, દીલ કેહતે હે' ખુદાકી પેહચાનતકા મુકામ હે ઝોર જીનવ-  
 રૂ'કો યેહ હાસીલ નહિ યેહ રૂહ ન જીસ્મ હે ન અર્ઝ બલકે એક જોહર હે  
 જોહર, ફરીસ્તોંકી માની'દ ઇસ્કી હકીકતકા જીનના દુસ્વાર હે, ઝોર ઉસ્કી  
 શરેહ કરનેકી રખસત નહિ ઝોર ઇબતદાએ સુલુકમે ઇસ મારેફતકી હાજત  
 નહિ. કે રાહે દીનમે પેહલે મુજહેદ્દ-વ રીયાઝત દરકાર હે જળ કીસીને મુજ-  
 હેદ્દ ઇસ્કી શતકે સાચ કરેગા ખુદ યેહ મારેફત કીસીસે સુનેકે બગેર ઇસ્કો  
 હાસીલ હોગી. ઝોર યેહ મારેફત ઉસાહીદાયતમે દાખીલ હે જે હકતઆલાને  
 દહા હે “ જે લોગ હમારે લીધે મુજહેદ્દ કરેંગે અલ્પતા બતલાવેંગે હમ  
 ઉન્કો અપની રાહે ઝોર જે શખ્સ હનોઝ મુજહેદ્દ તમામ ન કીયા હો  
 ઉસ્સે રૂહકી હકીકત બયાન કરની દુરસ્ત નહિ. પર મુજહેદ્દકે આગે  
 દીલકે લશ્કરકો પેહચાનના જુર હે કયુ'કે જે શખ્સ દીલકે લશ્કરસે વાકીફ  
 નહો જહાદ ન કર સકેગા, ફરસ માલુમ કીજીએ કે તન દીલકી આદશાહત હે  
 ઝોર ઇસ આદશાહતમે દીલકે લશ્કર મુખતલીફ હે' ઇબારત ઇસીસે હે ઝોર  
 દીલકો આખેરતકી ખાતીર પેદા કીધે હે' ઝોર ઉસ્કા કામ બેહતરી આહના  
 હે ઝોર ઉસ્કી સઆદત હક તઆલાકી મારેફત પર મોકુફ હે યેહ મારેફત  
 મસ્તુઆતે દલાહીકી મારેફતસે હાસીલ હોગી ઝોર વોહ સારા જહાદ હે  
 ઝોર અજામમે આલમકી મારેફત હવાસે જાહેરી ઝોર ખાતેનીસે હાસીલ  
 હોગી. ઝોર ઉન હવાસકો તનકી હાજત હે પસ મારેફત સેદ હે ઝોર હવાસ

ઉત્તર કામ ઓર કાલીય ઉત્તર મરક્ય હે ઇસી વાસ્તે ઇસ્કો તન દરકાર હુવા  
 ઓર તન મુરક્ય હે પાની ઓર મટી ઓર હરારત ઓર રતુપતસે, ઇસ્લીયે  
 જઈ હુવા ઓર હલાકે ખતરમે' પડા અંદરસે લુખ ઓર ખાસકે સખખ  
 ઇસ્લીયે ખાને ઓર પાનીકી ઇસ્કો હાજત હુઈ. ઓર ખાલીરકો પાની ઓર  
 આગ ઓર હમલએ દુશ્મનાં ઓર ફરીદગાન વગેરેકે સખખ. ઇસ્લીયે ઇસ્કો  
 લશ્કરકી હાજત હુઈ એક લશ્કર જાહીરકા હે જેસે હાથ પાકે. દુસરા ખાતી-  
 નકા જેસે ગુસ્સા ઓર શેહવત. ઓર જમ અન દેખે ગીઝાકા હુંદના ઓર  
 અનદેખે દુશ્મનકા દેઁ કરના મુમકીન નહિ હે. ઇસ્કો અવરાકાતકી હાજત હુઈ  
 ખાજે ઇન્મે' જાહેરી હે' જેસે પાંચ હવાસ:-યાને આંખ ઓર નાક ઓર  
 કાન ઓર ઝોંક ઓર લમ્સ યાને ચખના ઓર છીના ઓર ખાજે ખાતેની હે'  
 ઓર વય પાંચ હે મેહલ ઉતકા દીમાગ હે' જેસા કુવતે મોત મુતખીલહ ઓર  
 કુવતે મુતશકરેહ ઓર કુવતે હાફેઝહ ઓર કુવતે મુનઝકરેહ ઓર  
 કુવતે વાહમેહ. ઇન કુવતોંસે હરએન્કા એક એક ખાસ કામ હે. અગર  
 એકમે' ખલલ ગકે હો આદમીકે ઉમુર દીની ઓર દુન્યાવી ખલલ પઝીર  
 હોં ચેહ સારા લશ્કર જાહેરી વ ખાતેની દીલકે હુકમમે' હે દીલ સખકા બાદ-  
 શાહ હે. જમ જખાનકો હુકમ કરતા હે વોહ શીલકેર ખાત કરતી હે ઓર  
 જમ હાથકો હુકમ કરતા હે વોહ કીસી ચીઝકો લેતા હે ઓર જમ  
 પાઉંકો હુકમ કરતા હે વોહ ચલતા હે. જમ આંખકો હુકમ કરતા હે દેખતી હે  
 ઓર જમ કુવતે તફકુરકો હુકમ કરતા હે વોહ સોચતા હે સખકો ઇસી  
 વાસ્તે ઇસ્કે ફરમાં ખરદાર ખનાએ' હે. તા તનકો ઇતિના જતન કરે' કે આ-  
 દમી અપના તોશા તૈયાર કરવે ઓર અપના શીકાર હાસીલ કરકે આખેર-  
 તકી તીજરત તમામ કરે ઓર અપની સઆદતકા ખીજ ખીખેરે ઓર હિસ  
 લશ્કરકી ઇતાઅત દીલકે ખાખમે' ફરીસ્તોંકી ઇતાઅતકીસી હે, ખુદાકે  
 સાથ કે ઇસ્કે કીસી હુકમકે ખીલાફ વે નહીં કરતે હે' બલકે ખુશી  
 ઓર રખપતસે ફરમાન બજા લાતે હે. ફક્લ દીલકે લશ્કરકી તખસીલ લંખી હે  
 ઓર વોહ જે મકસુદ હે એક મીસાલસે તુઝે માલુમ હોગી. અખ માલુમ  
 કરકે તનકી મીસાલ એક શેહરકી માનીન્દ હે. હાથ પાકે ઓર દુસરે આઝા  
 કસખ વાલેકેસે હે' ઓર શેહવત તેહસીલદારકી સી હે, ઓર ગુસ્સા કેતવા-  
 લકી માનીન્દ ઓર દીલ શેહરકા બાદશાહ હે ઓર અકલ બાદશાહકા પઝીર  
 ઓર પાદશાહકો ઇન સંભોકી હાજત હે તા મમલેકતકા ઇન્તેઝામ દેવે. પર  
 શેહવત જે આમીલે ખીરાજ હે જુહ ખોલનેવાલી ઓર ખુશી મળ્યક કરને  
 વાલી હે. અકલ જે વઝીર હે જે કુછ કેહતી હે વે શેહવત જે આમીલે ખીરાજ

લય (તેલસીલદાર) હે ઉચ્છ્રી સુખાલેકત કરતી હે. ઓર હમેશાં યેહી ચાહતી હે  
 કે મમલેકતમેં જો કુછ માલ હે સખ ખીરાજકે બહાનેસે છીનસે. ઓર ગઝબ  
 જો શાહન હે શરીર ઓર નીપટ બદખુ હે; હરએકકો મારગાલના, તોડના  
 ઓર ફેંક દેના ચાહતા હે ઓર જેસા શેહરકા બાદશાહ વઝીરસે મશવરત  
 કરતા હે ઓર જુઠે આમીલકો તખીલ દેતા હે ઓર વઝીરકે બરખીલાઈ ઉરકે  
 કહેકો નહિ સુનતા ઓર કોતવાલકો ઉપર ઝમરદસ્ત કરતા હે તા ઉરકો  
 જ્યાતીસે બાઝ રખે ઓર શહેનાકોબી દબાવમેં રખતા હે તા અપને હઃસે  
 કદમ ન બડાવે. ઇસ સુરતમેં મમલેકતકા, કામ ઇન્તેઝામ પાતા હે, ઇસીતરહ  
 દીલકા પાદશાહ જગ વઝીરે અકલકી તબવીઝસે કામ કરે ઓર શેહવત વ  
 ગઝબકો અકલકે ઝેરદસ્ત ન કરે, તનકી બાદશાહતકા કામ સુધરતા હે. રાહે  
 સમ્બાદત ઓર બારયાખી, દરગાહે ઇલાહીસે મેહરમ ન હોગા. ઓર અકલકો  
 શેહવત વ ગઝબકે અસીર કરેગા બાદશાહત વેરાન હોગી ઓર બાદશાહ  
 તખાલ વ હલાક હોગા ફરસલ ઇન તમામ ખાતોસે જો મઝકુર હુધ, તુને  
 માલુમ કીયા કે શેહવત વ ગઝબકો ખને ઓર પાની ઓર તનકો જતન  
 કરનેકે લીયે પેદા કીયેહેં પસ યેહ દોનોં તનકે ખાદીમ હેં ખાના પાની  
 બદનકા ચારહ હે ઓર તનકો હવાસકી હમ્માલીકી, ખાતીર પેદા કીયેહેં.  
 પસ તન હવાસકા ખાદીમ હુવા ઓર હવાસકો અકલકી જસુસીકી ખાતીર  
 પેદા કીયેહેં તા ઉન્સે અબજબ સન્નયતે ઇલાહીકો જાને પસ હવાસ અક-  
 લકે ખાદીમ હેં ઓર અકલકો દીલકે વાસ્તે પેદા કીયેહેં તા શમ્મ ઓર  
 ચીરાગ ઉરકા હો રહે ઓર ઉરકે તુરસે દરગાહે ઇલાહીકો દોમે જો ઉચ્છ્રી  
 મેહેસ્તહે. પસ અકલ દીલકી ખાદીમ હે ઓર દીલકો જમાલે હકકે દેખનેકી  
 ખાતીર પેદા કીયે હેં શીર જગ ઉરકી તરફ મશગુલ હો બંદએ ખાદમતગારે  
 દરગાહે ઇલાહીકા હોગા. આયત. વમા ખલકતુલ જીન વલઇન્સ  
 મદલા લેયાબોદુન કે માની યેહી હેં. પસ દીલકો પેદા કરકે યેહ બાદશા-  
 હત ઓર લશ્કર ઇસ્કો લીયે ઓર તનકે મરકબકો ઉરકે સુપુર્દ કીયે. તા  
 આલમે ખાકસે આલા મદલીયીનકા સફર કરે. અગર ચાહતાહે કે હક ઇસ  
 ન્યામતકા શુઝારે ઓર શરતે બંદગી બજા લાવે; ઉરકો ચાહીએ કે બાદ-  
 શાહકી માનીંદ મરને બાદશાહત પર ખેડે ઓર દરગાહે ઇલાહીકો અપને મક-  
 સદકા કીબલા બનાવે. ઓર આખેરતકો અપના વતન ઠેરાવે. તનકા મરકબ  
 બનાવે ઓર દુન્યાકો મનઝીલ સમજે. હાથ, પાઉં ઓર આઝકો ખાદમત  
 ગારાંન બનાવે ઓર અકલકો વઝીર બનાવે ઓર શેહવતકો ઘરકા માલીક  
 ઓર હામીએ માલ બનાવે ઓર ગઝબકો શાહના બનાવે ઓર હવાસકો બમ-

જીલ્લાએ જાસુસ સમજે એર હરએકકો આ આલમને મુતઅયયન કરે તો વહાંકે અખખાર ઉસ્કે નઝદીક જમા કરેં એર કુવ્વતે ખીયાલસે જો દીમાગકે આગે ધરા હે ખત લેખનેવાલા બનાવે તો જાસુસાન તમામ અખખાર ઉસ્કે નઝદીક જમા કરેં એર કુવ્વતે હીફઝસે જો દીમાગકે આખીર ધરા હે એક ખરીતા બનાવે તો વોહ અખખાર નામુકો ખત લેખનેવાલોકે હાથસે લેકે નીગાહ રખે એર ખર વકત અકલ કે વઝીરકો સુનાવે એર વઝીર ઉન અખખારકે મુતાખીક જો બાદશાહતસે ઉસ્કો પોહોંચતે હેં તદખીર મુલ્કકી એર બાદશાહકી સપ્તરકી કીયા કરે. એર જખ દેખે કે કોઈ લશ્કરી જેસે શેહવત વ ગઝખ વગેરા બાદશાહસે બાગી હોકે ઇતાઅતસે નીકલ ગયા હે એર રાહ ઝની કરેગા જલ્દ ઉસ્કી તદખીર કરે એર જહાદકી તરફ મુસ્તુલ હોવે. ઉસ્કો મારકાલનેકા ઇરાદા ન કરે કયું કે બગેર ઇન્કે બાદશાહતકા ઇન્તેઝામ નહિ હોતા. બલ્કે એસી તદખીર કરે કે ચેહ મુતી હો જવેં તો ઇસ સફરમેં જો દરપેશ હે મદદગાર એર રશીક હો. દુસ્મન એર એર એર રાહઝન ન બને. જખ એસા કીયા નેકબખ્ત હુવા એર હક ન્યામતકા બખ લાયા. ઇસ ખીદમતકી ખીલઅત વકતપર ઇન્કો મીલેગી એર અગર ઇન્કે બરખીલાફ કરેગા એર રાહઝનો એર દુસ્મનોસે જો બાગી હોગએ હે સાજીય કરેગા તો નાશુકગુઝાર એર બદખખ્ત હો જવેગા. અઝાબ મેં પડેગા. ફરસ માલુમ કીજીએ કે આદમીકો હરએક લશ્કરકે સાથ જો ઇન્કે બાતીનમેં હે ઇલાકા હે એર ઇસ્મેં હરએકસે એક નેક ખસલત એર સીફત આસ્કાર હોગી. ઇન્મેં બાજે અખલાક બદ હેં જો ઇન્કો હલાક કરેં એર બાજે નેક હેં જો ઇન્કો સઆદતકી તરફ લે જવેં. એર સારે અખલાક, અગરચે બહોત હેં પર ચાર કીસ્મકે હોંજે. જાનવરકે અખલાક, દરીંદુકે અખલાક, શયાતીનકે અખલાક, ફરીસ્તોંકે અખલાક, કયુકે જખ આદમીમેં શેહવત રખે હેં જાનવરકે કામ કરતા હે જેસે ખાનેકી હીર્સ એર જીમાઅ કરના. એર જખ ઇસિમેં ગુસ્સા રખે હેં કુતે એર લે-ડીએ એર બાગકે કામ કરતા હે, જેસા કાટના એર મારકાલના, લોગોં પર દસ્તો ઝખાનસે હમલા કરના એર જખ ઉસ્મેં મકો હીલા એર ખલાઇકમેં શીતના અંગેઝીદી સીફત રખે હેં શયાતીનકે કામ કરના હે એર જખ ઇસ્મેં અકલ રખે હેં ફરીસ્તોંકે કામ કરતા હે જેસે ચાહના ઇલમકા એર ખુરે કામસે પરહેઝ કરના એર લોગોંકી ખુખી હુંદની એર હલ્કે કામસે બરી રેહના એર અચ્છે કામોંકી મારેફતસે શાદ હોના એર જેહલ વ નાદાનીસે નંગ રખના કીલ હકીકત આદમીકે અમરેમેં ચાર ત્રીએ હેં સગી, ખોકી, દેવી,

ફરીસ્તગી. ક્યુંકે કુતા અપની સુરત ઓર હાથ પાઉંકે સખખસે પુરા નહિ હુવા બહે અપની સીકતકે સખખસે કે ભોગોંપર ગીરતા હે ઓર સુવ્વરબી અપની સુરતકે સખખસે પુરા નહિ હુવા, બહે ધસ્તીયે કે પલીદ ઓર પુરી ચીઝુંકી હીર્સ રખતા હે કુત્તે ઓર ખોકકી રહી હકીકત ચેહી હે, ઓર આદ-મીમેંબી ચેહ બાત મોળુદ હે શેતાની ઓર ફરીસ્તગીકે માને ધસી તોર પર હેં ઓર આદમીકો શરમાએ હે. કે નુરે અકલસે બે અનવારે મલાઇકકે આસારસે હે. શેતાનકા મકર માલુમ કરે તા વેહ રસ્વા હેકે શેતાનના ન કર સકે જેસાકે રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલય હે વ આલેહી વ સાહબેહી વસલ્લીમને ફરમાએ હેં કે હર આદમીકા એક શેતાન હે ઓર મેરા બી એક શેતાન હે પર ખુદાને મુઝે ધસ્પર શીરોઝી દી વે મેરા મગલુબ ઓર બદીકા હુકમ નહિ કર સકતા. ઓર ધસ્કો શરમાએ હેં કે હીર્સ વ શેહવતકે ખનઝીર ઓર ગઝબકે કુત્તેકો અદખમેં રખે ઓર અકલકે ઝેર દસ્ત બનાવે તા ધસ્કે હુકમસે ઉઠેં ઓર બેઠે અગર એસા કરેગા અછે અખલાક ધસ્કો હાંસીલ હોગે બે ઉસ્કી સઆદતકા તુખમ હો ઓર અગર ધસ્કા ખીલાફ કરેં આપ ધન્કા ખીદમતગુઝાર બનેગા પુરે અખલાક ધસિસે બહીર હોગે બે ઉસ્કી બદખખતીકા ખીજ હો ઓર અગર ખવાબ યા બેદારીમેં ઉસ્કે અહવાલકી મીસાલ ઉમે બતલાવે તો અપને તઇ દેખેગા કે એક સુવર યા કુત્તે યા શેતાનકે સાંબને દસ્ત અસ્તા બડા હે જમ કીસીને એક મુસ-લમાનકો કાફરકે હાથમેં સપડા દેવે ઝાહીર હે કે ઉસ્કા હાલ કયા હો. શીર વેહ બે એક ફરીસ્તેકો કુત્તે ઓર સુવ્વર ઓર શેતાનકે હાથમેં સપડાવે ઉસ્કા હાલ ધસસે બદતર હોગા અકસર લોગ અગર ધન્સાફ કરે ઓર સોચે રાત દીન અપને નશકી ખવાહીશકે તાબેદાર હેં ઓર શીલ વાકે ધનકા હાલ ચેહ હે કે વય અગરચે બઝાહીર ધનસાનસે શખાહત રખતે હેં ફર-દાએ કયામતમેં ભેદ આસ્કારા હોગા ઓર સુરત માનીકે તોર પર જલ્વા ગર હોગી યહાંતક વેહ શખ્સ જુસ્પર શેહવત વ હીર્સ ગાલીબ હો અપને તઇ ખોકકી સુરત પર દેખેગા ઓર વેહ જુસ્પર ગુસ્સા ગાલીબ હો બેડીયેકી સુરત પર દેખેગા ધસી વાસ્તે અગર કીસીને મેડયેકો સપનેમેં દેખા ઉસ્કી તાખીર મદેં સીતમગર હે અગર ખનઝીરકો ખવાબમેં દેખા ઉસ્કી તાખીર નજસ આદમી હે ક્યું કે નીંદ મોતકા નમુના હે નીંદકે સખખ ઈતના જેઆસ આલમમેં દુર હુવા. સુરત માનીકી તાબે બની. હર એક શખ્સકો ઉસ સુરતસે દેખા બે બાતીન ઉસ્કા વેસા થા ધસિ મતલબકા ભેદ એસા બડા હે કે ચેહ કીતાબ ધસ્કી શરહ નહિ કરસકતી



ફરેલ જળ માલુમ હો. ચુકા કે ખાતીનમે' એ ચાર કાર ફરમા હે' અખતે  
હરકાત વ સકનાત પર નઝર રખ કે ઇન ચારમેસે તુ કીસકી ઇતાઅતમે' હ  
ઓર યકીન સમઝ કે જો હરકત તું કરેગા ઇસસે એક સીદત દીલમે' પેદા  
હોગી ઓર તુઝમે' રહેગી ઓર તેરે નામએ આઅમાલમે' લીખી જવંગી.  
ઇન સીદાતકો અખલાક કહેતે હે' સારે અખલાક ઇન ચાર કાર ફરમાએ  
નીકલતે હે' યાની અગર ખનઝીરે શેહવતકા તુ મુતી બના હે તો પલીદી,  
બેશર્મી ઓર હીર્સી ઓર ખુશામદ ઓર ખીસ્સત ઓર શમાતનકી સીદત  
ઝાહીર હોગી અગર ઇસ ખનઝીરકો દયાઓમે' રખેગા તો કીનાઅત ઓર  
સંજીદગી, હયા ઓર શર્મ, દાનાઇ, પરહેઝગારી, બેતમઇ ઓર ગરીબીકી  
સીદત ઝાહીર હોગી અગર ગઝબકે કુત્તેકી ઇતાઅત કરેગા તહવવુર ઓર  
નાપાકી ઓર લાફ ઓર તક્બુરુર ઓર નખ્વત ઓર હોલી ઓર લોગોંકી  
હલકાપન ઓર ગુરીંદગીકી સીદત ઝાહીર હોગી અગર ઇસ સગકો અદ-  
બમે' રખેગા તો સખ્ત ઓર તહમુલ ઓર અફવ ઓર સુખાત ઓર સુખ-  
અત ઓર વકાર ઓર ખુઝુર્ગી ઓર કર્મકી સીદત જહીર હોગી ઓર  
અગર ઇસ શેતાનકી જીનકા કામ ચેહ હે કે ઇસ સગ વ ખોકકો ઇસ્તે  
આલીક દેકે દીલેર કરે મક શીખલાવે ઇતાઅત કરેગા તો દગા ઓર ખ્યા-  
નત ઓર કપટ ઓર ફરેખ ઓર ઘોઢેકી સીદત ઝાહીર હોગી અગર ઇસ્કો  
ઝેરદસ્ત કરકે ઇસ્કે મકસે ફરેખ ન ખાવેગા ઓર લસ્કરે અકલકી મદદ કરેગા,  
દાનાઇ ઓર મારેફતે ઇલમ વ હીકમત પરહેઝગારી ઓર હુસ્ને ખુદક  
ઓર સરદારીકી સીદત પેદા હોગી ઓર ચેહ અખલાક જો તેરે સાથ  
રહે' ઓર જુમલએ બાકેયાત સાલેહાત હે' (નેક કામ મરે બાદ રહેતે હે')  
ઓર સઆદતકે તુખમ હે ઓર ઇન અફઆલકો જીનસે અખલાકે બદ  
પેદા હો મઇશત કહેતે હે ઓર જીન અફઆલસે અખલાક નેક પેદા હો  
જીનકો તાઅત કહેતે હે' આદમીકી હરકાત વ, સકનાત ઇન દોસે ખાલી  
નહિ ઓર દીલ એક રોશન આઇનેકી માનીંદ હે ઓર ચેહ પુરે અખલાક  
ઝંગ વ ગુબારકેસે હે ઇસ્કો કાલા કરે' તો કયામતકે રોજ જનાબે ખારીદા  
ન દેખ સંકે ઓર દપ જાવે ઓર ચેહ અખલાકે નેક તુરે માનીંદ  
હે' કે મઇશત કે ઝંગકો દીલસે જીલે ઇસી વાસ્તે હઝરત  
અલયહે સલ્વાતે વરસલામ ફરમાએ હે' "હર પુરોઇ કે બાદ બલાહ  
કર તો ઇસ્કો મહવ કરે :સેહરાય કયામતમે' આદમીકા દીલ જો આવેગા  
યા રોશન રહેગા યા તારીક ( આયતકા તરજુમા ) ઓર નિજાત નપાવે  
મગર વોહી જો અલ્લાહ કે પાસ ફલખ સલીમ લેકે આયા. આદ-

મીઠા દીલ ધખતેદાએ ખલકતમે લુહેકા સા હે જીસે આધના રાશન બનતા હે ઝોર સારા જ્યાં ધરમે નજર આતા હે બશતેકે ખુબ ઉસ્કી મુહાદે-  
 ઝત કરે નહિ તો સખકો ઝંગ ખાકે એસા હો જાતા હે કે ધસસે આધના ન બને હકતઆલાને કહા હે કોઇ નહિ પર ઝંગ પકડ ગયા હે ઉન્કે દીલોંપર જો વય કમાતે થે. ફરસલ શાયદ તુ કહેગા કે જખ આદમીનં દરીદું જનવરં શયાતીન ઝોર મલાઇકકી સીશતે મોજુદ હેં કયુંકર માલુમ કીજીએ કે ધરકા અસલ ફરીસ્તેપનકા ગોહર હે ઝોર દુસરી સીશતે અજ-  
 નખી ઝોર આરેઝી હેં ઝોર કયુંકર માલુમ કીજીએ કે આદમીકો ફરીસ્તેકે અખલાકકે વાસ્તે પેદા કીએ હેં તા ઉન્કો હાસીલ કરે ન દુસરી સીશતોં કે વાસ્તે. અય અઝીઝ યહે ખાત ઉસ્વકત માલુમ હોગી કે તુ જાનેકે આદમી દરીદોં ઝોર જનવરોસે શરીફતર ઝોર કામીલતર હે ઝોર જીસ ચીઝકો એક કમાલ જો ધરકા નેહાયત દરજહ હે. દીએ હોં ઉસ્કો ઇસીકે વાસ્તે પેદા કીએ હેં ઉસ્કી મીસાલ ચેહ હે કે ઘોડા ગધેસે શરીફતર હે કયુંકે ગધેકો ખોઝ ઉઠાનેકી ખાતીર પેદા કીયા હે ઝોર ઘોડેકો જંગમે દોડનેકે વાસ્તે તાકે સવારકી રાતકે નીચે ચલે ઝોર ઉસ્કો ખોઝ ઉઠાનેકી કુવ્વતબી દી હે ગધેકી માનીદ ઝોર ગધેસે જ્યાદહ કમાલ ધરકો દીએ હેં અગર વોહ અપને કમાલસે આજીઝ હો તો ગધેકા મરતખહ ઉસ્કો મીલેગા. ધરમે ધરકી ખરાબી ઝોર નુકશાન હે. ઇસી તરહ બાઝે સમઝતે હેં કે આદમીકો ખાન ઝોર સોને ઝોર જીમાઅ ઝોર એશ કરનેકે વાસ્તે પેદા કીયેહેં. વય આપ સારી ઉમ્મર ઉસીમેં યુઝારતે હેં. ઝોર બાઝે સમઝતે હેં કે ઉસે દુસરી ચીજીકે મગલુખ કરનેકી ખાતીર બનાએ હેં, જેસે તુર્ક ઝોર અરબ ઝોર પહેલવાન ઝોર ચેહ દોનું તસવ્વુર ગલત હેં કયુંકે ખાના ઝોર જીમાઅ કરના શેહવત રાની હે ઝોર ચેહ સીફત જનવરકો દીએ હેં યુનાંચે ઉંઝ આદમીકી બનીસખત જ્યાદા ખાતાંહ ઝોર ચીડા આદમીસે જ્યાદહ જીમાઅ કરતા હેં શીર આદમી ઇનમે કાહેકો શરીફતર હોગા ઝોર ગલબા ગઝમકે સખખસે હોતા હે ઝોર ચેહ દરીદુકે દીએ હેં. આદમીમેં ચેહ દોનું સીફતે હેં અલાવહ ધસપર ઇસે એક કમાલબી દીએ હેં ઝોર વોહ અકલ હે જીસસે ખુદકો પેહચાનતા ઝોર તમામ અજબખાત વ મસનુઆતકો જનતા હે ઝોર ઉસીસે અપને તઈ શેહવત વ ગઝમકે હાથસે રેહાઈ દેતા હે ઝોર ચેહ સીફત ફરીસ્તોંકી હે ઝોર વોહ ઇસ સીફતસે જનવર ઝોર દરીદું પર ગાલીબ હે. સખ ધરકે મુસખખર હેં હરએક શયકે સાથ જો જમીન વ આસમાન પર હે. યુનાંચે હકતઆલાને ફરમાયા હે ઝોર કામ લગાએ તુમારે જો કુછ હેં આસમાનું ઝોર જમી-

નમે સખ ઉસકી તરફસે પસ ઈન્સાનકી હકીકત વોહી હે જીસસે ઈસકા  
 કમાલ હો. દુસરી સીકતે આરજી હે. જીનકી ઉસ્કી કુમક ઓર ચાકરીકી  
 ખાતીર બેજે હે ઈસી વાસ્તે જખ આદમી મરતા હે ગજખ વ શેહવત બાકી  
 નહિ રેહતે. પર એક બેહરે તુરાની રેહતા હે. જો ખુદાકી મારેફતસે આરાસ્તહ  
 હે. મલાઇકકી સુરત પર. તો ઈનકા રશીક હો ઓર યેહ હમેશાં ખુદાકી દર-  
 ગાહમે રેહતે-હે. આયતકા તરજુમા બેઠે સચ્ચી બેઠકમે બાદશાહ પાસ  
 જીસકા સખપર કબજા હે. યા એક જો તારીક ઓર ઉંધા રેહતા હે. તા-  
 રીકીકા સખખ યેહ હે. મઈશિતકી જુલમતસે ઇસ્કો જંગ લગા હે અંધાપન  
 ઇસ્લીયે કે અખલાકે શેહવત વ ગજખસે ઉનસત રખાયા ઓર કીસી પવા-  
 હીશકી ચીજકો નહિ છોડતા થા. ઉસ્કા દીલ ઇસ જહાનકી તરફ મુતવજીએ  
 હોગા કયુંકે ઇસ્કી મુરાદ ઇસી જગાહમે હે ઓર યેહ જહાન ઇસ જહા-  
 નકે નીચે હે. પસ સર નીચે કીયા હુવા ઉંધા હોગા ઓર વોહ ખુદાને દર-  
 માયા હે “ ઓર કબી તુ દેખે જીસ્વકત મુનકર સર ડાભે હોંગે અપને રખકે  
 પાસ. ” ઇસ ખાતકી તરફ ઇશારા હે ઓર જો શખ્સ એસા હોગા  
 સ્યાતીનકે સાથ સીજજીનમે હોગા ઓર સીજજીનકે માને હરએકકો માલુમ  
 નહિ ઇસી વાસ્તે રમાયા “ ઓર તુઝકો ક્યા ખખર હે ક્યા હે બંદી-  
 ખાના ” ફરફ માલુમ કીજીએ કે આલમે દીલકે અબધખિકો નીહાયત નહિ  
 ઓર ખુજુર્ગી ઇસ્કી ઇસ ખાતસે હે કે વોહ સખસે નીરાલા ઓર નાદીર હે  
 અક્સર લોગ ઇસ્કે બેખબર હે ઓર ઇસ્કી ખુજુર્ગી દો વજીહેસે હોગી.  
 એક ઇલમકી રસે દુસરી કુદરતકી રસે. પર ઇસ્કી ખુજુર્ગી ઇલમકી રસે દો  
 તોર પર હે એક યેહ કે તમામ લોગ ઇસ્કો જાન સકતે હે. દુસરી ખુજુર્ગી  
 મખશી હે હરએક ઇસ્કો પેહચાન નહિ સકતા વોહ ખુજુર્ગી જો જાહીર હે  
 યેહ કે ઇસ્કો સારે ઉલુમ ઓર કુતુબકો જાનનેકી કુવંત હે જો કુજ કીતા-  
 ખુમે લીખા હે પઠ સકતા હે જેસા હીંદસહ ઓર હિસાબ ઓર તીખ ઓર  
 નજુમ ઓર શરીઅતકે ઉલુમ ઓર બાવરફ ઇસ્કે કે વોહ એક જીજવ હે  
 જો કીસ્મત પઝીર નહિ. સારે ઉલુમ ઇસ્કે સમાતે હે બધકે સારા આલમ  
 ઇસ્કે એક ઝરે કે માનીંદ હે જો ખીયાબાનમે પડા હુવા ઓર એક આનમે  
 અપની રીકર વ હરકતસે ઝમીનમે આસમાન તક મશરીકસે મખરીબ તક  
 જાતા હે ઓર બા વજીહ ઇસ્કે કે જમીનપર રેહતા હે. સારે આસમાનકો  
 માપતા હે ઓર હરએક સીતારેકા મીકદાર પેહચાનકે મુસાહતસે કેહતા હે કે  
 ઇતની ગઝે હે ઓર મહલીકો દામકે હીલેસે કચરે દરમાસે નીકાલતા હે ઓર  
 પરીંદકો હવા પરસે ઉતારતા હે ઓર ઓરઆવર જાનવંડકો જેસે હાથી

ઝોર ઉંટ ઝોર ઘોડા હે અપના ફરમાંબરદાર બનાતા હે ઝોર દુન્યાકે  
 અબાધ વ ઉલુમે ગરાધબકો સીખતા હે. ઝોર ચેહ તમામ ઉસ્કો હવાસે  
 ખમસા જાહેરીસે હાસીલ હોતે હેં ઝોર અબખ તર ચેહ હે કે દીલકે અંદરસે  
 આલમે મલકુતકી તરફ જુસ્કો આલમે રહાની કેહતે હેં એક રોઝન ખુલ્લા હે  
 ઝોર દીલકે બાહીરસે આલમે મેહસુસાતકી તરફ જુસ્કો આલમે જુસ્માની  
 કેહતે હેં, પાંચ દરવાજે હેં અકસર લોગ ધસી આલમે જુસ્માનીકો જનતે હેં.  
 ચેહ ખુદ જુદા હે ઝોર ધસ્કી કુછ હકીકત નહિ ઝોર સમજતે હેં કે ધલ્મકા  
 રાસ્તા ધન્દી હવાસે જાહીરસે હે ઝોર ચેહ ઉલુમબી મુખ્તસીર હેં ઝોર  
 દીલકે અંદરસે ઉલુમકી તરફ રાસ્તા હોને પર દો ચીઝે દલીલ હેં એક  
 ખવાબ હે કે જખ નીંદમે હવાસકી રાહ બંધ હોતી હે વોહ બાતીનકા દર-  
 વાજ ખુલતા હે. આલમે મલકુત ઝોર લોહ માહકુઝસે ગેબકી બાતે નજર  
 આતી હેં આઈદા જો કામ હોવેગા ઉસ્કો પેહચાન લેતા હે ઝોર દેખતા હે  
 યા રોશન જોસા કે વોહ હોગા. યા એક મીસાલ સપનેસે જો તાખીરકા  
 મોહતાબ હો. ઝોર જખ ઝાહીર હે લોગ સમજતે હેં કે જો શખ્સ બેદાર  
 હો ઉસ્કો આગાહી હાસીલ હોગી ઝોર જનતે હેં કે બેદારકે આલમમે  
 આદમી ગેબકી ચીઝ નહિ દેખતા હે બલકે ખવાબમે દેખતા હે. હવાસે ઝાહીરકો  
 ધસ્મે દખલ નહિ ઝોર ખવાબકી હકીકતે શરહ ઇસ કીતાબમે  
 હો નહિ શકતી. પર ઇતની બાત જાનીએ કે દીલ આઈનેકી  
 માનીંદ હે ઝોર લોહ માહકુઝબી આઈનેસા હે. જુસમે સખ  
 મોજુદાતકી સુરતે જલ્વહગર હોં. બશર્તી કે સાફ હો ઝોર મેહસુસાતમે  
 ઇલાકા ન રખે ઝોર ઇસસે મુનાસેબત પેદા કરે ઝોર જખતક  
 મેહસુસાતમે મશ્ગુલ રહે આલમે મલકુતકી મુનાસેબત ઉસે નહોગી. ઝોર  
 નીંદમે મેહસુસાતમે ફારીગ હોતા હે. ઇસી વાસ્તે આલમે મલકુતકો દેખતા  
 હે. અગરમે હવાસ ઇસ નીંદકે સખખસે ઠેર જતે હેં પર ખ્યાલ બાકી રેહતા  
 હે, ઇસી વાસ્તે વોહ જો કુછ દેખતા હે મીસાલ ખીયાલીકે લીયાસમે દેખતા  
 હે. શરીહ વ ઝાહીર નહિ દેખતા ઝોર મર જાતા હે ન ખ્યાલ રેહતા હે ન  
 હવાસ. ઇસ વકત ચીઝોંકો બેપરહે ઝોર બજેર ખ્યાલકે દેખતા હે ઉસ વકત  
 કહેગે “ જોલદી હમને તુજપરસે તેરી અંધેરી, અખ તેરી નીગાહ આજ  
 તેજ હે. ” જવાબમે કહેગા “ અય રખ હમને દેખ લીયા ઝોર સુન લીયા  
 અખ હમકો શીર લેજ હમ કરેં બલાઇ ” દુસરી દલીલ ચેહ હે કે કોઇ  
 એસા નહોગા જુસ્કો ફરાસતે ઝોર અબજો ખતરે ઇલાહામકે તોરસે દીલમે  
 ન આવે હોં. ચેહ હવાસકી રાહમે નહિ આવે હે બલકે દીલમે પેદા હોને

હેં ઓર આદમી નાહ જાનતા કે કીધરસે આયે. ઇસ બધાનસે માલુમ હોગા કે સારે ઉલુમ મેહસુસાતકી રાહસે નહિ હેં ઓર ઇસિસે માલુમ હોગા કે બદન ઇસ આલમસે નહિ બલકે આલમે મલકુતસે હેં ઓર હવાસ જીનકો ઇસિ આલમકે વાસ્તે પેદા કીયે હેં અલબત્ત હેં આલમકે દેખનેસે મને હોવેગે જ્યતક આદમી ઇસસે ફારીમ નહો. ઇસ આલમકી તરફ હર ગીઝ ન જા સકેગા વલ્લાકો અઅલમ ખીસ્સવાય. ફરેસ અય અઝીઝ એસો ગુમાન મત કર કે આલમે મલકુતકી તરફ દીલકા દરીયા ખીન ખવાય યા મોતકે નહિ ખુલતા હે. બલકે અગર કોઇ શખ્સ રીયાઝત કરેગા ઓર દીલકો ગઝબ વ શેહવત વ અખલાકે બલસે પાક કરકે ખીલવતમેં બેઠે ઓર આંખ બંધ કરે ઓર હવાસે ઝાહેરીકો બેકાર કરદે ઓર દીલકો આલમે મલકુતકે સાથ મુનાસબત દે ઇસિ તોર પર કે દીલસે અલ્લાહકી સદા હમેશા નીકલે ઓર અપનેસે ઓર સારે આલમસે બેખબર હો. ઓર ખુદાએ અઝઝ વ જલસે ખબરદાર હો તો દીલકા દરીયા ખુલેગા. અગરયે બેદાર રહે વોહ શયર જો દુસરે લોગ ખવાયમેં દેખતે હેં ઇસને બેદારીમેં દેખેગા ઓર ફરી-શ્તોંકી અરવાહ અછી અછી મુરતોંસે ઉસ્કો નજર આવીગે. પેગમ્બરુસે મુલાકાત કરકે ઉસ્કે શાયદે ઉઠાવેગા ઓર મદદ લેવેગા. જમીન ઓર આસ-માનકે મલકુત ઉસ્કો બતલાવેં જુસ્કે લીયે ચેહ રાહ કુશાહ હો અજીબ તમાશા જો કેહનેમેં નહિ આતા દેખેગા ઓર વોહ જો હઝરત અલય હીસ્સલાત વરસલામ ફરમાયે હેં “દીખલાઇ ગઇ મુઝકો જમીન, પસ દેખા મેને મશરેકુ” ઓર મગરેયુકે તઇ ઉસ્કે.” ઓર જો ખુદાને ફરમાયા હે “ઓર ઇસી તરફ હમ દીખલાને લગે ઇબ્રાહીમ અલયહીસ્સલામકો સલ્તનત આસમાન ઓર જમીનકી ઓર તાકે ઉસ્કો ચકીન આવે.” ઇસી અહવાલમેં હે બલકે અંબેયાકે સારે ઉલુમ ઇસી રાહસે ચે. હવાસ ઓર તાલીમકી રાહસે નયે ઓર આગાઝ તમામકા રીયાઝત વ મુજહેદ્દ થા ચુનાયે હકતઆલાને ફરમાયા હે “ઓર પઠ નામ અપને રખકા ઓર છુટ આ ઉસ્કી તરફ સખસે અલગ હોકર” ચાને તમામ વીઝોંસે કતએ ઇલાકા કરકે અપને તઇ ખુદકો તફવીઝ કર ઓર દુન્યાકે કારોબારકી તરફ મુતવ-જ્જેહ મત હો કે ખુદ ઉસ્કે તેરે સખ કામ સુધારેગા “માલીક મશરીફ ઓર મગરીબકા ઇસ ખીન કીસીકી બંદગી નહિ સો પકડ દસ્કો કામ સોંપના” જ્ય તુને દસ્કો અપના વકીલ બનાયા બેશીકર રેહ ઓર ખલાઈકે કામ મત રખ “ઓર સખર કર જો કેહતે હેં ઓર છોડ ઉસ્કો બલી તરેહકા છોડના” ચેહ તમામ તાલીમ રીયાઝતકી હે તા દીલ બલકી અદાવત ઓર

ખવાહીશે દુન્યા ઝોર મરણલએ મેહસુસાતસે પાક હો. અહમે તસ્સલ્લુખકા રાસ્તા યહી હે ઇસ્કો રાહે તુખુલ્લત કેહતે હે' લેકીન ઉસ્તાદસે સીખકર ઇલ્મ હાસીલ કરના ઉલમાકા તરીક હે યેહબી બડા કામ હે લેકીન રાહે તુખુલ્લતકી ઝોર ઇલ્મે અંબેયા ઝોર ઝોલ્લીયાકી બનીસ્મત ને બેવાસ્તે તાલીમે આદમીયાન ઇન્કે હાસીલ હોતા હે. છુટા હે. ઝોર ઇસ રાહકી ખુબી બેહતસે લોમકો તજરૂબેસે ઝોર યુરહાને અકલીસે માલુમ હુધ હે અગર તુકે યેહ ઇલ્મ ઝોક ઝોર શોકસે હાસીસ ન હોગા તાલીમસેબી હાસીલ ન હોગા ઝોર દલીલે અકલીસેબી માલુમ ન હોગા આખીર ઇતના ચાહીએ કે ઇસ બાત પર તુ ઇમાન લાવે ઝોર તસ્દીક કરે તા તીનેાં દર-બજુસે મહરૂમ ઝોર કાશીર ન હોવે ઝોર યેહ બાત આલમે દીલકે અબ્દખ્વસે હે ઇસસે આદમીકે દીલકી ખુબુર્ગી માલુમ હોગી. ફરેલ અય અઝીઝ એસા ખ્યાલ મત કર કે યેહ બાત પેગંબરસે ખુસુસીયત રખતી હે કયું કે તમામ આદમીયુંકા બેહર અસલ પેદાયશમેં ઉસ્કી લ્યાકત રખતા હે. યુનાએ કોઈ લોહા એસા નહિ કે અસલ પેદાયશમેં શાઇસ્તગી ઉસ્કી ન રખતા હો જુસસે આઇના ન બને ને આલમકી સુરત ઇસ્મેં નઝર આવે' મગર યેહ કે ઝંગ ઇસ્કો લગે ઝોર ખીમાડ દે. એસાહી ને દીલકે હીર્સ ઝોર શેહવત વ મઆસી ઉસપર ગાલીબ હોં યે શાઇસ્તગી ઇસ્મેં નાહ રેહતી યુનાએ હદીસમેં આયા હે " ઝોર હર બચ્ચા પેદા હોતા હે નેક પેદાયશ પર શીર માખાપ ઉસ્કે યહુદી બનાતે હે' ઉસ્કો ઝોર નસરાની બનાતે હે' ઉસ્કો. ઝોર મજુસી બનાતે હે' ઉસ્કો. " ઝોર સખમેં યેહ લીયાકત મોજુદ હોનેકી ખબર ખુદાનેબી દી હે યાની " કયા નહિ હું મંય પરવરદીગાર તુમારાંકહે તેહ-કીકત તુ પરવરદીગાર હમારા હે " અગર કોઇ કહે જખ કીસી આકીલકે સામને કહે' કયા દો એકસે જ્યાદા નહિ ? જવાબ દેગા હાં યેહ બાત સચ હે અગરચે કાંનસે ન યુના હો ઝોર જખાનસે ન કહા હો લેકીન ઇસ્કા દીલ ઇસ બાતકી તસ્દીક કરેગા જેસી અસલે પેદાયશ સખ આદમીયુંકી યેહ હે, ખુદાકી મારેફતબી સખકી શીતરત હે યુનાએ ફરમાયા " ઝોર અગર તુ ઇનસે પૂછે કે ઇન્કે કીસને બનાયા તો કહે'ગે કે અલ્લાહ તઆલાને " ઝોર ફરમાયા " વોહી તરાહ અલ્લાહ તઆલાકી જુસપર તરાશા લોગોંકો " યુરહાને અકલી ઝોર તજરૂબેહસે માલુમ હુવા હે કે યેહ બાત પેગંબરસે ખુસુસીયત નહિ રખતી કે પેગંબરબી બશર હે કુલ ઇન્નમા અન્ન બશરૂમ્મીસ્લોકુમ લેકીન ને શખ્સ કે ઉસ્કે લીયે યેહ રાહ કુશાદા હો અગર તમામ ખલાઇકકી ખુબી ઇસ્કો બતાવે' ઝોર ઉસ્કી

તરફ દાવત કરે વોહ જો ઇસ્કો બતાવે શરીઅત હે. ઉસ્કો પેગંબર ઓર  
 ઉસ્કી હાલતકો મોજેઝા કેહતે હેં ઓર જળ લોગુકી દાવતકી તરફ મશગુલ  
 ન હો. ઉસ્કો વલી ઓર ઉસ્કે હાલતકો કરામાત કેહતે હેં ઓર વાજીબ  
 નહિ કે જીસમેં યેહ હાલત જલ્લહઅર હો. દાવત ખલફકી તરફ મશગુલ હો.  
 બલકે અલ્લાહ તઆલાકી કુદરતમેં હે કે ઇસ્કો દાવતકી તરફ મશગુલ  
 ન કરે. યા ઇસ સમયસે કે શરીઅત તાઝીથી ઓર દુસરી દાવતકી હાજત  
 ન થી. યા ઇસ સમયસે કે દાવતકી ઓર એક શર્ત હે જો ઇસ વલીમેં  
 મોજીબ નહિ પસ લાઝીમ હે કે અવક્યાકી વીલાયત વ કરામતપર તુ ઇમાન  
 લાવે ઓર સમજે કે ઇસ કામકા આગાઝ મેહનત વ રીયાઝતસે ઇલાકા  
 રખતા હે ઇસ્મેં અખ્ત્યારકા દખ્લ હે લેકીન એસા નહિ. જો શખ્સ મોવેગા  
 કોટેગા ઓર જો દુદેગા પાવેગા ઓર જો ગલેગા પોહોચેગા લેકીન જો  
 કામકે અઝીઝતર હો. ઉસ્કી શરતેં બહોતસી હેં ઓર ઉસ્કા હાસીલ કર-  
 નાબી દુશવાર હે ઓર મારેફતકે દો મુકામમેં યેહ અહવાલ આદમીકા શરી-  
 ફતર હે ઓર ઇસ્કી જુસ્તજુ બગેર રીયાઝત ઓર :મુરશદે કામીલકે ફાયદા  
 ન દેગી ઓર શીર જળ યેહ દોનાં યીઝેં મોખરસર હોં જળ તક ખુદાકી  
 મદદ ન હો તાલીબ અપને દીલકી મુરાદકો ન પોહોચેગા. ઇલ્મે જાહીરકા કમાલ  
 ઓર દુસરે ઇખ્તયારી ઉમુરકી કામ્યાબી મદદે ઇલાહીપર મોકુફ હે. ફરસ-  
 રાહે મારફતમેં જો હર આદમી શર્ફકા નમુનાં જીસ્કો દીલ કેહતે હેં માલુમ  
 હો ચુકા. અબ જાનીએ કે કુદરતકી ડસેલી ઇસે એક ખુશુગી હે જો ફરી-  
 શ્તુસે મખસુસ હે ઓર દુસરે હેવાનાતકો હાસિલ નહિ. વોહ યેહ હે કે જોસા  
 આલમે અજસામ ફરીશ્તુકા ફરમાં બરદાર હે યાની વય ખુદાકે  
 હુકમસે હાજતકે વકત બારીશ બરસાતે હેં ઓર બહારકે વકત  
 હવાકા લાતે હે. માંકે રેહમમેં હેવાનતકી સુરત ઓર જમીનમેં ખુરીયુકી  
 સુરત બનાતે હેં ઓર એસે કામકે લીયે ફરીશ્તુકા એક એક ખીરોહ મુકરર  
 હે. આદમીયુકા દીલબી ફરીશ્તુકા જોહર રખતા ઇસ્કેલી કુદરત દીએ  
 હે. અજસામે આલમ ઇસ્કે મુસખ્ખર હુએ ઓર હરએકકા આલમે  
 ખાસ ઇસીકા તન હે ઓર તન દીલકા મુસખ્ખર હે ઓર જાહીર હે કે  
 દીલ ઉંઘલીકે હુકમમેં નહિ ઓર ઇલ્મ વ ઇરાદા ઉંઘલીમેં નહિ ઓર જળ  
 દીલ ફરમાતા હે ઉસ્કે ફરમાનસે ઉંઘલી હલતી હય ઓર જળ દીલમેં ચુસ્સા  
 પેદા હોતા હય સારે બદનસે પસીના નીકલતા હય ઇસ્કી મીસાલ બારીશ  
 કીસી હુક. ઓર જળ શેહવત દીલમેં પેદા હોતી હય બાક પેદા હોતે  
 આલએ શેવતકી તરફ જાતી હય ઓર ઇરાદા જળ ખાના ખાનેકા કરતા

હય વોહ કુવત નો જાનકે નીચે હય ખીદમતકી ખાતીર ઉઠતી હય ઓર લોઆખ કરતી હય તા ખાનેકો બીગોદે, ઇસ્કો ખા સંકે ઓર તનમેં દીલકે તસરફકા જરી હોના મખશી નહિ ઓર દીલકા મુસખખર તન હય પર જાઈકે હય કે એકકા દીલ દુસરેકી બનીરખત શરીરતર ઓર ક્ષીતર હો ઓર જવાહીરે મલાયકાસે નીહાયત રખીલ હો. તા દુસરે અજસામ નો ઉસ્કે તનસે ખારીજ હય ઉસ્કે મુસખખર હો મસલન ઉસ્કી હેખત શેર પર પડે ઓર વોહ આજીઝ વ ફરમાખરદાર હો ગયા ઓર કીસી ખીમારકી ખાતીર ઉસને દુઆ કી: ચંગા હો ગયા. યા તંદુસ્તકો ખીમાર ખના દીયા કીસીકા આના ચાહા વોહ શોદસે આન પોહોંચા યા કર્દ કીયા કે ખારીશ ખરસે શીર ખરસને લગા ચેહ અખ ચીઝેં અકલી દલીલસે મુમકીન હય ઓર તજરબેસે બી માલુમ હુવે હય ઓર નજર લગાના જાદુ કરનાબી ઇસી ક્ષીલસે હય ઓર અઝ જુમલા તાસીરે નક્સ હય દુસરે અજસામમેં મસલન એક નક્સકો નો હસદવાલા ઓર ખખીસ હો એક અચ્છા જાનવર નજર આયા. ઇસ્ને દુસ્મનીકી નીગાહસે દેખા વોહ જાનવર કીલદાર ખર જાવેગા ચુનાંચે હદીસ શરીફમેં આયા હે નજરે બદ આદમીકો કબ્જરમેં ડાલે ઉંટકો દેગમે પસ ચેહબી કુદરતકે અજાબઆતમેં દાખીલ હે ઓર એસી સીશત જખ કીસી આદમીમેં જાહીર હો અગર વોહ દાવત કરતા હે ઉસ્કો મોઅજેઝા કેહતે હે. અગર ગાહે ખુદાપર ખુલાનેવાલા ન હો તો કરામાત. અગર નેક કામમેં લગા હોતો ઉસ્કો વલી યા નખી કેહતે હે. ખુરે કામમેં હોતો ઉસ્કો જાદુગર કેહતે હે. ગર્જ જાદુ ઓર કરામત ઓર મોજેઝા આદમીકે દીલકી કુદરતકે ખવાસસે હે અગરચે ઉન્કે દરમ્યાનમેં બડા ફર્ક હય. ફરેલ ઇન ખાલુકો નો ઉપર મજકુર હુઈ અગર કોઈ ન જાનતા હો તો વોહ નુખુવતકી હકીકતસે ખેખખર હય. પર ઇતના સુના હોગા કે નુખુવત વ વિલાયત આદમીકે દીલકી શરાફતસે હોતી હય ઓર ઉસ્કા હાસીલ તીન ખાસેયતે હંચ એક વોહ કે નો ચીઝ અવામકો ખવાખમેં કશા હોતી હય, ઉસ્કો ખેદારીમેં કશા હોતી હય. દુસરી ખાસેયત ચેહ કે અવામકા નક્સ ઇન્હીકે બદનમેં અસર કરતા હય ઓર ઉસ્કા નક્સ ઇન અજસામમેં નો ઉસ્કે તનકે સિવાય હય અસર કરતા હય ઇસ્તોરપરકે લોગ સુધરે ઓર ફસાદસે ખરી હો. તીસરે ચેહ કે નો ઉલુમ અવામકો સીખનેસે હાસીલ હોતે હંચ ઉસ્કો ખીન તાલીમકે અપનેહી ખાતીનસે હાસીલ હો ઓર જખ જાઈકે હય કે ઝીરક ઓર સાફ દીલવાલા ખાજે ઉલુમ ખગેર સીખનેકે પેહ-ચાને એસાહી જાઈકે હય કે ઉસ્કા દીલ બહોત રોશન હો. સારે ઉલુમ



યા અકસર ઉલુમ અઝપુદ પેહચાને ઝોર ધસ શનાખ્તકો ધરમે લુહમ્મી  
 કેહતે હંય. ચુનાંચે હકતઆલાને ફરમાયા હે “ ઝોર સોખલાએ હમ ધરકો  
 હમારે નજદીકસે ઇસ્મકો ” જુસ્મેં યેહ તીનું ખાતેં જમા હોં ચૌહ બડા  
 પેગંબર યા વલી હોગા. અમરે ધન તીનાંસે એક ખાત હાસિલ હો તોબી  
 દરબ હાસિલ હોગા, ઝોર શીર હરએકમેં તફાવત બહોત હય ક્યુંકે કોઈ  
 એસા હોગા કે હરએક સીફતમેં ઉસ્કો થોડા કમાલ હો ઝોર કોઈ એસા  
 હોગા કે પુરા કમાલ હો ઝોર હમારે પેગંબરકા કમાલ યેહ થા કે યેહ  
 તીનાં ખાસેયતેં ઉન્હી જાતમેં બર વજહ કમાલ જમા હુધ થી  
 ઝોર જબ ખુદાને ચાહા કે ખલાઇકકો આપકી નુબુવ્વતમેં રાહ  
 બતાવે તા આપકી પેશ્વી કરેં ઝોર સઆદતકી રાહ આપસે  
 સીખેં. ધન તીનું ખાસેયતસે નમુના હરએકકા હરકીસીકો દીયા. નીંદ બત-  
 લાનેવાલી એક ખાસેયતકી હય ઝોર ફરાસતે રાસ્ત દુસરી ખાસેયતકી  
 ઝોર ખાતીરે રાસ્ત ઉલુમમેં નમુના તીસરી ખાસેયતકા હય. આદમી એસી  
 ચીઝપર જો ધરકો ધસ કીસમકી ચીઝ ન દી હોં હરગીઝ ધમાન નહિ લાતા  
 ક્યું કે જુસ્કા નમુના નરખ્તા હો ખુદ ઉસ્કો ઉસ્કી સુરત જહેનમેં ન  
 આવેગી. ધસી વાસ્તે કોઈ શખ્સ હકીકતે ધલાહીયત પુરી જન નહિ સકતા  
 મગર અદલાહ તઆલા જાનતા હય ઝોર શરેહ ઇસે તેહકીકકી દરાજ હય  
 મઆનીએ અસ્માએ અદલાહ કી કીતાબમેં અઘ્ઘી તરહ લીખી ગઇ  
 હય. મતલબ યેહ હય કે અબ હમ રવા રખ્તે હંય કે ધન તીનો ખાસેયત  
 કે સિવાય અંખેયા ઝોર અવલીયાકી ખાસેયતેં ઝોર હોવેંગી. જનકી હમેં  
 ખબર નહો કે હમારે સાથ ઉસ્કા નમુના નહિ હય. પસ જેસા હમ કેહતે  
 હંય કે ખુદાકો સિવાય ખુદાને કોઈ નહિ પેહચાનતા હમ કેહતે હય કે  
 રસુલકો સિવાય રસુલકે કોઈ ઝોર શખ્સ ન પેહચાનેગા ઝોર હમકો ઉસ્સે  
 જ્યાદા માલુમ નહિ ક્યું કે અગર હમેં નીંદ નહોતી ઝોર કોઈ ખોસે કે  
 એક શખ્સ પડા હય નહિ હલતા નહિ દેખતા નહિ સુનતા ઝોર ખાત  
 નહિ કરતા ઝોર નહિ સોચતા ખાવજુદ ધરકે જાનતા હય કે કલ કયા હોગા  
 ઝોર જબ સુનનેવાલા ઝોર દેખનેવાલા હો યેહ ખાત નહિ જાનતા હય  
 હરગીઝ યેહ સુખન ખાવર ન કરેં ક્યું કે આદમી જુસ ચીઝકો નહિ દેખતા  
 ખાવર નહિ કરતા હય ધસી વાસ્તે હકતઆલાને ફરમાયા હય. “ કોઈ નહિ  
 જુહલાને લગે હય જુસ્કે સમજને પર કાપુ પાયા ઝોર અબી આઈ નહિ  
 ઉસ્કી હકીકત ” ઝોર ફરમાયા “ ઝોર જબ રાહ પર નહિ આએ ઉસ્કે  
 બતાનેસે ઝોર અબ કહીંગે યેહ જુહ હય મુદતકા. ” પસ અજબ મન

સમજકે અમેયા ૧ અવલીયાકી એક એસી સીકત હો જસસે દુસરકો ખીલ-  
 કુલ ખખર નહો ઓર વય ઈસ સીકતસે લગજતે પાયા કરે ઓર તુ દેખતા  
 હય કે ઈસ્કો શેરકા ઝોક નહો રાગકે વઝનકી હલાવત ઈસ્કો હાસિલ  
 નહોગી. ઓર કોઇ દુસરા ઈસે બેમાની સમજા ન સકેગા ક્યુ કે ઈસ્કો  
 ઈસ ખાતકી ખખર નહિ. ઈસીતરહ જો અંધા હો લગજતે દીદારકી માની  
 હરગીઝ ન સમજેગા. પસ ખુદકી કુદરતસે અજબ નહિ કે દરજએ તુખુવતકે  
 ખાદ ખાકે અવરાકાત પેદા કરે ઓર ઈસ્કે આગે કોઇ ઈસે વાકીફ નહો.  
 ફરેહ ઈસ મતલબસે જો ઉપર ગુઝરા ઇન્સાનકી ખુઝુગી ઓર સુધીયુંકા  
 તરીકલી માલુમ હો ચુકા. ઈસે હીજબ હે કરકે સુધીયાન જો કહેતે હે  
 અલખતા તુ સુના હોગા ઈસ ખાતકા ઇનકાર મત કર ચેહ સચ ખાત હય  
 ક્યુકે જબ તુ મેહસુસાતમે ઓર ઈસ ઇલ્મમે જો મેહસુસાતસે હાસીલ  
 હય મશગુલ રહેગા માહબુબ રહેગા ઓર દીલ પાનીકે હોઝકે માનીદ હય  
 ઓર પાંચ હવાસ પાંચ નદીયું ફેસે હય, જસે પાની હોઝમે આતા હય  
 અગર તુ ચાહતાહે કે સાફ પાની હોઝકી તેહસે નીકલે ઇસ્કી તદખીર ચેહ  
 હય કે ચે સારા પાની હોઝમેસે નીકાલ ડાલે ઓર કાલા કીચડ જો ઈસ  
 પાનીકે અસરસે પેદા હુવા હો ખાહીર કરે ઓર તમામ નદીયુંકા રાસ્તા  
 બંધ કરેતા ફીર પાની ન આવે ઓર હોઝકી તેહકો ખોદે તા સાફ પાની  
 હોઝકે અંદરસે ઉબલને લગે ઓર જબ તક હોઝમે ખાહીરકા પાની ભરા  
 હો હોઝકે અંદરસે પાનીકા ઉબલના સુમકીન નહિ ઈસીતરહ જબતક દીલ  
 હરએક ચીઝસે જો ખાહરસે આઈ હય ખાલી ન હોવે ખાતીનકા ઇલ્મ હા-  
 સીલ ન હોગા. ફીર અગર આલીમ સીખે હુએ ઇલ્મસે અપને તઈ ખાલી  
 કરેગા ઓર અપના દીલ ઈસસે ન લગાવેગા વોહ ગુઝરા હુવા ઇલ્મ ઈસ્કા  
 હીજબ ન હોગા. ઓર સુમકીન હય કે કુશાયશ ઈસ્કા હાસીલ હો જબ  
 દીલકો ખ્યાલાત ઓર મેહસુસાતસે ખાલી કરેગા. ગુઝરે ખ્યાલ ઈસ્કા હીજબ  
 નહિ હોગે ઓર હિજબકા સખબ ચેહ હે કે જબ કોઇ શખ્સ અહલે  
 સુન્નતકા એતેકાદ સીખા ઓર ઈસ્કી દલીલે જો સુનાઝરેમે કહેતે હય જના,  
 ઓર એતેકાદ કીયા કે ઈસ ઇલ્મકે સિચાય દુસરા ઇલ્મ નહિ હય જબ દુસરી  
 ખાત ઈસ્કે ઝહેનમે આવે તો કહેકે ચેહ ખાત બર ખિલાફ ઈસ્કે હે જો મે  
 અબ્વલ સુનાથા ઓર જો ઈસ્કે બરખિલાફ હો ખાતીલ હય. એસે કો  
 હકીકત કામકી હરગીઝ ન માલુમ હોગી, ક્યુકે વોહ એતેકાદ જો અવામકો  
 સીખલાતે હય હકીકતકા કાલીબ હે ન એન હકીકત ઓર મારેફતે કામીલ  
 વોહ હય કે વય હકીકતે કાલીબસે નીકલ જાવે જેસા મઝ પોસ્તમે

નીકલતા હેં એર જીને એતેકાદકી તાઈદે કે વાસ્તે ઝગડનેકા તોર સીખા  
 ઉપર હકીકત ન ખુલેગી, જળ સમજા હેં કે સારા ધૂલ્મ ચેહી હેં ને વોહ  
 રખતા હેં ચે ખ્યાલ ધરકા હીનખ હોગા. એર ધસ સખખસે કે કુછ સીખે  
 કુએ આદમી પર પીંદાર ગાલીખ રેહતા હેં અધલખ ચેહ હેં કે એસે ભોગ  
 મહજુખ રેહતે હેં એર ઝગડે વાલુંકા ચેહી હાલ હેં શીર અગર કોષ સખસ  
 ધસ પીંદારકો નીકાલેગા. ધલ્મ ઉસ્કે ખાખમેં હિનખ ન હોગા બલ્કે ચેહ  
 કુસાયશ ધરકા હાસિલ હોગી. ધસકા દરજા નીહાયત કમાલકો પોહોંચેગા.  
 એર ઉસ્કે તરીકમેં કીસી તોરકા ખલલ ન હોગા એર જીસકા કદમ ધલ્મમેં  
 સાખીત ન હુવા હો અકસર ખ્યાલે ખાતીલકે કેદમેં સપડા રેહતા હેં એર  
 થોડા યુખાહલી ઉસ્કા હિનખ હોતા હેં એર આલમ એસે ખતરેસે બેરીકર  
 હેં જળ તુ કીસી સાહેબે કશ્કસે સુને ધલ્મ હિનખ હેં તો ઝરર હેં કે  
 ધસ ખાતકે માની સમજે એર ધનકાર ન કરે પર ચેહ મુલહીદાન બે  
 બેહરે ને ધસ દોરમેં નીકલેં હેં, એર હરગીઝ ધનકો ચેહ હાલ હાસિલ  
 નહિ હેં; ચંદ ખાતેં વાહી સુશીયુંકી સીખે હેં. ધનકા કામ ચેહ હેં કે સારા  
 દીન અપને તથં ધોતે હેં લુંગ એર ગોહી એર જનમાઝસે આરાસ્તહ  
 કરકે ધલ્મકી એર ઉલમાકી ખુરાઈ કરતે હેં ચેહ વાજખુલ કતલ ચયાતીનુલ  
 ધન્સ એર ખુદા એર રસુલકે એક દુશ્મન હેં કયું કે ખુદા એર રસુલ સ.  
 ધલ્મ વ ઉલમાકી સના કીયે હેં એર તમામ આલમકો ધલ્મકી તરફ દાવત  
 કીયે હેં. ચેહ બદખખત કાખીચે તોકે દોઝખકે જળ સાહેબ હાલત નહિ  
 એર ધલ્મબી હાસિલ નહિ કીયા હેં ઉસ્કા હોસલા નહિ કે એસી ખાત કહે  
 એર ધરકી મીસાલ ધસ શખસ કે માનીંદ હેં ને કીસીસે સુના હો કે  
 કીમીયા સોનેસે બેહતર હેં કયું કે ધસસે બેનીહાયત સોના ખનવા હેં જળ  
 સોનેકા ખજાના ઉસ્કે સામને ધર દેં ઉસ્કો હાય નહિ લગાતા એર કેહતા  
 હેં કે ઝર કીસ કામકા ! કીમીયા ચાહીએ: કયું કે અરસ વોહી હેં ઝર નહિ  
 લેતા એર કીમીયાબી ધરકે પાસ નહિ. બદખખત, એર મુફલીસ એર બૂખા  
 રેહતા હેં એર ધસ ખાતકી ખુશીસે ને મેં બોલા કે કીમીયા ઝરસે બેહતર  
 હેં શાદ હોકર લાફ મારતા હેં તો યહાં અવલ્યા એર અંબેયાકા કશ્ક કીમી-  
 યાકે માનીંદ હેં એર ધલ્મ વ ઉલમાકી મીસાલ ઝરકે માનીંદ હેં એર કીમી-  
 યાગરકો ધસ સાહેબે ઝર પર સખ ખાતુંમેં તરહીજ હેં, પર યહાં એક દુસરા  
 દીકા હેં કે અગર કીસીકે પાસ ઇતની કીમીયા હોકે ધસસે સો દીનારસે  
 બ્નાલ ન બને ઉસ્કો એસે પર ને હઝાર દીનાર રખતા હો શખીલત ન હોગી.  
 સુનાંચે કીમીયાકી કીતાબે એર ઉસ્કે ખ્યાહીશમન્દકી ખાતેં બોહોતસી હેં

ઝોર ઉસ્કી હકીકત ઇસ ઝમાનેમેં કીસીકો માલુમ નહિ ઝોર અક્સર લોગ  
 ને ઉસ્કી જુસ્તજુકી ખાતીર ઉકતે હેં આખીર દગા પાતે હેં ઝોર સુરી-  
 યુંકા કામબી ઇસીતોર પર હે ઇન્મેં કામેલીન નહિ હેં અગર હેં તો યોડે  
 હેં ઝોર નાદીર હેં ને કમાલકો પોહોચે હોં પસ માલુમ કરકે ઇસ શખ્સમેં  
 સુરીયુંકા હાલ કુછ એક જલ્લહગર હો. ઉસ્કો હર આલમપર ફજીલત ન  
 હોગી ક્યું કે અક્સર ઇન્મેંસે એસા હોતા હે કે અવાઇલમેં કુછ હાલ  
 પેદા હોતા હે શીર ઉસ્સે ગીરતા હે ઝોર તમામ નહિ હોતા હે ઝોર ખાઝે  
 એસે હેં કે એક સોદા ઝોર ખ્યાલ ઇસ્કો હકીકત નહો ઉન્પર ગાલીબ  
 હોતા હે ઝોર યેહ સમજેં કે યે એક કામ હે. શીલવાદે એસા નહી ઝોર  
 જેસા કે ખ્યાલમેં કધી હકીકત હે ઝોર કધી પરેશાની ખ્યાલેં ઇસ હાલમેં  
 બી યેહી તોર હોગા બલ્કે ઉલમાપર એસેકો ફજીલત હોગી કે ઇસ હાલમેં  
 એસા કામીલ હુવા હો કે વોહ ઇશ્મ ને દુસરેકો સીખનેસે હાસીલ હો  
 વોહ ખુદ ખેતાલીમ માલુમ કરે એસા શખ્સ નીપટ નાદીર હુવા કરતા હે  
 પસ લાઝીમ હે કે અહલે તસબુદકી અસ્લ રાહપર ઝોર ઉનકી બુઝુર્ગી  
 પર તુ ઇમાન લાવે ઝોર ઝમાનેકે મુલહેદેકે સખબસે ઇન્મેં બદઅકીદહ  
 નહો ને શખ્સ ઇન્મેંસે ઇશ્મ ઝોર ઉલમાપર તાન કરે તો સમજ કે  
 નાદાનીસે કરતા હે, ફરેદ શાયદ તુ કહેગા ક્યુંકર માલુમ કીજાએ કે આદમી  
 કી સઆદત ખુદાકી મારેફત પર મોકુફ હે. ઇસ્કા જવાબ યેહ હે કે હર-  
 ચીઝકી સઆદત એસે કામમેં હે કે ઇસ્મેં ઉસ્કો લઝ્ઝત ઝોર હઝ મીલે  
 ઝોર હરચીઝકી લઝત ઇસીમેં હે ને ઉસ્કી તખીયતકા મુકતઝા હો ઝોર  
 હરચીઝકા મુકતઝાઈ તખે ( તખીયતકો ખાહેશ ) વોહી હે ઇસ્કી ખાતીર  
 ઉસે પેદા કીયે હોં જેસા કે શેહવતકી લઝત ઇસ્મેં હે કે આદમી અપની  
 આરઝુકોં પોહોચે ઝોર ગઝબકી લઝત ઇસ્મેં હે કે દુશ્મનસે ઇન્તેકામ લે  
 આંખકી લઝત અચ્છી સુરતોમેં. કાનકી લઝત ઇશ્કાન ( ખુશ આવાઝ )  
 ઝોર અચ્છી આવાઝમેં હે. એસાહી દીલકી લઝત ઇસ્ખાતમેં હે ઇસ્કી  
 ખાતીર ઉસે પેદા કીયે હેં. ઝોર વોહ હકીકતે અશ્ચાકી મારેફત હે ઝોર  
 યેહ ફક્ત આદમીકે દીલસે ખમુસીયત રખતી હે. પર શેહવત વ ગઝબ  
 ઝોર હવાસે ખમસાસે મહસુસાતકા ઇદરાક કરના જાનવરકો બી હાસીલ  
 હે ઇસી વાસ્તે જબ આદમી કીસી ચીઝકો નહિ જાનતા હે ઉસ્કી તખેમેં  
 ઉસ્કે દરયાફત કરનેકી આરઝુ રહા કરતી હે ઝોર જબ કીસી ચીઝકો  
 જાનતા હે ખુશ હોકે ઉસ્કા રખ કરતા હે. અગરયે વોહ ખબ હલકી હો  
 જેસે શાતરંજ, મસલન ઉસ્કે જાનનેવાલેકો અગર કહે કે તાલીમ મત કર

સમ્ય નહિ કરી શકતા એવો ધર્મ જાતકી પુરુષોને કે નાદીરખાત્રી સીખા ચાહતા હે કે કુશ્મ ઇજ્જાર કરે. જ્ય તુને માલુમ કીયા કે દીલકી લજત કામુંકી મારેફતમે હે તો જસ કદર વેહ મારેફત શરીરતર ચીઝકી હોગી લજત ઝયાદા પાવેગા. કયું કે જો શખ્સ વઝીરકે ઇસરાયર વાકેશ હોગા, શાદ રહેગા. અગર બાદશાહકા મેહરમેરાઝ (મેદકા જનનેવાલા) બનેગા એવો મમલેકતકી તદખીર કીયા કરેગા નેહાયત પુશ હોગા એવો જો શખ્સ હીંદસે કે ઇસ્લમે આસમાનુંકી શીકલ એવો મીઠદાર માલુમ કરેગા. ઇસ્લમ શતરંજકો જનનેકે બ નીસબત બહોત શાદ હોગા. જુસ્ને માલુમ કીયા કે શતરંજ કીસતરહ ચાલે ખીજાના ઇસમે ઝયાદહ મઝા ઉસ્ને પાયા કે જુસ્ને જનના કે કીસ તરહ ખેલીયે ઇસી તરહ જસ કદર માલુમ યાને જનને, કઇ ખાત શરીરતર હો. ઉસ્કા ઇસ્લમ શરીરતર એવો લજત ખેશતર હોગી. એવો વેહ મોજુદ સખસે અશરફ હે જો પુરુર્ગા મવજુદાતકી ઉસ્કી જાતસે હો. બાદશાહ સખ આલમકા વેહી હે એવો સખ અબ્દાલખે આલમ ઉસ્કી સીશ-તકી નીશાનીયાં હે તો કોઇ મારેફત ઇસ મારેફતસે શરીરતર એવો લજીઝ તર નહોગી એવો કોઇ નઝારા (તમાશા) પરંપર દીગાર તઆલા જલ્લાનહુકે નઝારેસે લજીઝતર નહિ. એવો દીલકા મુકતઝાએ તખે ચેહી હે કયું કે હરચીઝકી તખીયતકી એક ખાએશ એવો ખાસેયત હે, જુસ્કી ખાતીર ઇસે બનાએ હેં અગર કોઇ એસા દીલ હે જસે ઇસ મારેફતકી ખાહેશ નહો; ઉસ્કી મીસાલ ઉસ ખીમાર તનકે માનીંદ હોગી જસે ખાનેકી રગબત નહો. એવો રોટીસે ઝયાદા મટી ખાનેકા શોક રખતા હે અગર ઇસ્કા ઇલાજ ન કરે તો જુખ લગે એવો મટીકા પુરા શોક જતા રહે ઇસ જહાનકા બદખખ હે નીદાન મરજવેગા એવો વેહ શખ્સ જુસ્કે દીલમે દુન્યાકી ચીઝોંકા શોક મારેફતે ઇલાહીકી આરજુપર ગાલીબ હો ખીમાર હે અગર ઇલાજ ન કરેગા ઇસ જહાનકા બદખખ હે આખીર હલાક હોગા. સારી ખાહેસેં એવો મેહસુસાતકી લજતેં જો આદમીકે તનસે ઇલાકા રખતી હે મોતસે જતી રહેગી એવો મહેનત જો ઇસ્મે લઠાયા હો ચેહ બી જતી રહેગી એવો મારેફતકી લજત જો દીલસે ઇલાકા રખતી હે મોતસે દોચંદ હોગી કયું કે દીલ મોતસે હલાક નહિ હોતા એવો મારેફત કાયમ રહેતી હે બલકે એવો રોશન હોગી ઇસ ખાતકા પુરા બ્યાન અસ્લ મોહબ્બતકી કીતાબકે આખીર મઝકુર હોગા ફરેહ ગોહર આદમીકા ઇતિના અહવાલ જો કહા ગયા ઇસ કીતાબમેં કાપી હે અગર કોઇ બ્યાદા તફસીલ ચાહતા હે તો કીતાબ અબયેખુલ કલખમેં હમ બ્યાન કીયે હેં ઇન દોનું કીતાબસેબી

મારેજો નરસ માની ખુદશનાસી પુરી હાસીલ નહોતી 'ક્યુ' કે એહ ને  
 બોલા ગયા તમામ સીદ્ધાતમેસે ખાઝકા બ્યાન હે ઝોર એહ એક રૂકન  
 હે. દુસરા રૂકન આદમીકા તન હે. જીસમે ખોલોતસે અનખખ હે ઝોર હર  
 હઝવકે જાહીર ઝોર ખાતીનમે' કંઈ અજબ ચીઝે ઝોર નાહીર હીકમતે' હે  
 આદમીકે બદનમે' કંઈ હઝાર રંગ ઝોર રેશે ઝોર હડીયાં હે' હરએકકી  
 શીકમ ઝોર સીદ્ધત જુદી જુદી ઝોર હરએકસે ગર્જ જુદા જુદા હે તો  
 સખસે બેખખર હે ફક્ત ઇતિના જાનતા હે કે હાથ લેનેકે વાસ્તે ઝોર  
 પાઉં ચલનેકે : ખાતીર ઝોર અખ્યાન ખાત કરનેકે લીયે હે પર વોહ ને  
 આંખકે દસ મુખલીશ તખકકે' (દરજુ) સે બનાએ હે' અગર એકબી ઇન્સે  
 કમ હો તો બસારતમે' ખલલ હો. તુ નહિ જાનતા કે હર તખકકેસે ગર્જ  
 ક્યા હે ઝોર કાહેકો દીદારમે' ઉસ્કી હાજત હુઈ. ઝોર આંખકા મીકદાર  
 ખુદ જાહીર હે ઝોર ઇસ્કે ઇસ્મકી શરહ બડી બડી કીતાબુમે' નહિ સમા-  
 વેગી બલકે અગર એહ ન જાનેગા એહ બી માલુમ ન કરેગા કે ખાતીનકે  
 આઝા જેસા જીગર ઝોર તીલ્લી ઝોર વગેરા કાહેકો બને હે'. જીગર ઇસ  
 વાસ્તે બના કે મુખલીશ ગીઝાએ ને માદેસે ઉસ્કી તરફ જતી હે' સખકો  
 એક રંગ કરકે ખુન બનાવે તો હક્ત અંદામકી ગીઝા હોનેકી લ્યાકત પેદા  
 કરે ઝોર જબ ખુન જીગરમે' પકતા હે થોડા ઇસ્કે દર્દ (તીલછટ) રેહ  
 જતા હે વોહ સવદા હે. તીલ્લી ઇસ વાસ્તે બની તો વોહ સવદા ઇસ્કે  
 લેવે ઝોર ખુનકે ઉપર એક કંઈ ઝંઘ્રિ આખ (પસ્તુ પીલા પાની) જમા  
 હોતા હે વોહ સફરા હે ઝોર પિતા ઇસ વાસ્તે બના તો સફરા ઇસ્કે લેવે  
 ઝોર જબ લોહુ જીગરસે નીકલતા હે, પતલા ઝોર બેકીવામ રેહતા હે.  
 ગુરદેકા ફાયદા એહ કે પાનીકો લોહુસે બેચ લેવે તો કીવામવાલા લોહુ બગેર  
 સફરા ઝોર સવદાકે રજુમે' પોહોંચે, અગર પીતેકો કુછ આશત  
 પોહોંચે સફરા રેહ જતા હે. યરકાન ઝોર દુસરી સફરાવી  
 બીમારીયાં પેદા હોતી હે ઝોર અગર તીલ્લીકો કુછ આશત પોહોંચી સવદા  
 લોહુકે સાથ રહે જતા હે સવદાદી બીમારીયાં હોતી હે' ઝોર અગર ગુરદહ  
 બીમાર હો જાવે લોહુમે' પાની રેહ જતા હે ઇસ તસકાકી બીમારી હોગી.  
 ઇસી તરફ જાહીર વ ખાતીનકે આઝાસે હર દઝવકો એક કામકે લીયે પેદા  
 કીયે હે' કે બગેર ઇસ્કે તનકે ઇન્તેઝામમે' ખલલ હોગા બલકે આદમીકા બદન  
 અગરચે છોટા હે પર સારે આલમકા નમુના હે ક્યુ' કે ને કુછ આલમમે'  
 પેદા હુવા હે ઇસ્કે જલ્લહગર હે હફી પહોંડકે માનીંદ ઝોર પસીના મેંહ  
 કે માનીંદ ઝોર બાલ જાડુકેસે હે' ઝોર દીમાગ આસમાનસા હે ઝોર

હવાસ સીતાઈકે માની'દ હે' ઉરકી તરસીલ દરાઝ હે બલકે જહાંકે સારે  
 મખલુકાતકી મીસાલ ધરમે મોજુદ હોગી. જેસા ખેલ સગ બેડીયા ચારખાએ  
 દેવપરી શરીસ્તા ચુનાંચે આજે ધરકા બ્યાન ગુઝરા બલકે હરએક પેશેવર ને  
 જહાનમે' હે ધરમે' નઝર આવેગા. વોહ કુબ્જત ને માદેમે' ખાના હઝમ  
 કરતી હે તખાલકે માની'દ હે ઝોર વોહ કુબ્જત ને ખાલીસ તઆમકો જગ  
 રકી તરફ ઝોર શીકલકો અમખાકી તરફ બેજતી હે રોગનગરકીસી હે  
 ઝોર વોહ ને ખાનેકો જગરમે' લોહુકા રંગ દેતી હે રંગરેઝકીસી હે  
 ઝોર વોહ ને લોહુ ઝોરતકે પીસ્તાનમે' શીર બનાતી હે ઝોર પુસ્તાને  
 સીખીનમે' મની સુપેદ બનાતી હે. ધોમીકીસી હોગી ઝોર વોહ ને હરએક  
 જુઝવમે' ઝીઝા જગરસે અપની તરફ ખેંચતી હે જુલ્લાખ યાની કાસીદ  
 કીસી હે ઝોર વોહ ને શુદે'મે' પાની જગરસે ખેંચે તા મસાનેમે' જાવે  
 સક્કા ( પખાલી ) કીસી હે. ઝોર વોહ ને શીકલકો બાહર ફેંકતી હે  
 ખાકરખકીસી હોગી. ઝોર વોહ ને સશરા વ સવદાકો બાતીનમે' તેહરીક  
 દેતી હે તા બદનકો તખાલ કરે ઝોર ઝોર મુશ્સીદકીસી હે ઝોર વોહ ને  
 સશરા ઝોર દુસરી ખીમારીયુકો દે' કરે રહસ આદીલકીસી હે ધન બાતુકી  
 ચરહબી તુલાની હોગી. મતલબ યેહ હે કે ને તુ સમજે કધ મુખ્તલીશ  
 આલમ તેરે બાતીનમે' હે' હરએક તેરે કામમે' લગા હે ઝોર તુ શરાગતસે  
 સોતા હે ઝોર યેહ તેરી ખીદમતમે' સર ગર્મ રેહતે હે' નઃતુ ધનકો પેહચા-  
 નતા હે ન શુક ઇસ સાહેબકા જસને ધનકો તેરી ખીદમતમે' મુકરર કીયા  
 હે, બબ લાતા હે અગર એક દીન બાદશાહ અપને ગુલામકો તેરે પાસ  
 બેળે સારી ઉમ્મ તુ ઉરકી શુક ગુઝારીમે' મશ્ગુલ રહેગા. ઝોર એસેકો  
 જસને કીતને હઝાર અહલે હરફકો તેરે બાતીનમે' ખીદમત ગુઝાર બનાયા  
 હે કે સારી ઉમ્મ એકદમબી તેરી ખીદમતસે ગાફીલ નહિ હોતે હે' તુ યાદ  
 નહિ કરતા બદનકી તરકીબ ઝોર મહેમ્મત આઝાકા જનના જુરકો આલમે  
 તશરીહ કેહતે હે' બકા ઇદમ હે ઝોર લોગ ધરસે ગાફીલ હે' ઝોર વોહ ને  
 પદતા ઇસ્લીયે પદતા હે, તા, તીબકે દનમે' ઉસ્તાદ હો ઝોર ઇલ્મે તીબબી  
 મુખ્તસીર હે અગરચે ઇસ્કી હાજત હો પર તરીકતસે ધરકુ ઇલાકા નહિ  
 ને અખસ અખમ્મ સન્એ ઇલાહી દેખનેકી ખાતીર બદનમે' નઝર કરેઆ  
 ઉરકો તીન સીદતે' પુદાહી સીદતુસે માલુમ હોગી. એક યેહ કે બાની ઇસ  
 કાલીબકા ઝોર પેદા કરનેવાલા ઇસ જુસ્મકા કાદીર હે. સાહેબે કમાલ કે  
 કીસી તોરકા તુકમાન ઇસ્કી કુદરતમે' નહિ વોહ ને આહવા સો કરને સકતા  
 હે કપુકે કોઈ કામ દુન્યામે' ઇસ્સે અજબતર નહિ કે એક જુદ પાનીસે

એસે શખસદો પેદા કીયા. ઝોર વોહ જો યેહ કામ કર સકતા હે ઉસ્કે પાસ મરનેકે બાદ શીર ઝીંદા કરના બહોત સેહલ હે. દુસરી સીફત યેહ કે વોહ માહેબ એસા આલમ હે કે ઉસ્કા ઇસ્મિ રેહમતે બેનીહાયત હે કયું કે જો ચીઝ બનાની ઝરૂથી ઉસ્કો બનાયા બલ્કે વોહ જો ઝરૂતન દરકારથી જેસા કે દીલ જીગર દીમાગ ઝોર આઝાએ અસલી વયા ઝોર વોહ ચીઝેબી જીનકી હાજતથી અગરચે જરૂરત નથી જેસે હાથ પાઉ આંખ ઝખાન ઝોર બાઝી ચીઝે જીસકી હાજતથી ન જરૂરત. પર વેહ મુજબ અયાદત હુસ્નકા થી વોહબી દી જેસે બાલકી શ્યાહી ઝોર લયુકી સુખી ઝોર બઉકી ખમીદગી ઝોર પલ-કુકી હમવારી વગેરા ઝોર યેહ ધનાયત ન રક્ત ઇન્સાનપર કીયા બલ્કે સારી મખલુકાતપર હતાકે ખટમલ મઝર ઝોર શેહકો મખખી ઝોર મખખી કે ઇન્મેસે હરએકકો જો કુછ દરકાર થા દીયા ઝોર શીર બા વજુદ ઇન્કી શીકલુકે ઇન્કે ઝાહીર બદનકો અચ્છે : અચ્છે તકથું ઝોર રંગુસે સંવારા. પસ આદમીકે તનકી પેદાયશકી તફસીલમે નઝર કરની સીફતે ઇલાહીકી મારેફતકી કુછ હે ઇસ સખખસે યેહ ઇલ્મ શરીફ હુવા ન ઇસ લીયે કે તખીબકો દરકી હાજત હે ઝોર જેસા કે શેરકી બારીકીયાં ઝોર તસનીફ ઝોર સનઅત જીતના ન્યાદા તુ જાનેગા શાધરિ ઝોર મુસન્નફ ઝોર સાનેકી યુઝુર્ગી તેરે દીલમે ન્યાદા હોગી. ઇસી તરહ અબ્નધબે સીફતે ઇલાહીકા જાનના હકતઆલાહી મારેફતકી કલીદ હે. ઝોર યેહ બી મારેફતે નફસકા એક બાબ હે પર ઇલ્મે દીલકી બનીસઅત મુખસીર હે કયું કે યે ઇલ્મ બદનકા હે ઝોર બદન મરકબ હે ઝોર દીલ સવારકે માનીદ હે ઝોર મકસુદ આફરીનશસે સવાર હે ન મરકબ. કયું કે મરકબ સવારકે વારતે હે ન સવાર મરકબકે લીયે વ લેકીન ઇતના બી કહા ગયા તા તુઝે માલુમ હે કે ઇનિ અસખાબસે અપને તઈ પુરા ન પેહચાન સકેગા બાવસ્ફ ઉસ્કે કે કોઇ શય તેરે પાસ તુઝસે નજદીક તર નહિ. ઝોર જો શખસ અપને તઈ ન પેહચાને ઝોર દુસરી ચીઝકો પેહચાનનેકા દાવા કરે ઉસ્કી મીસાલ ઉસ મુઘલીસકીસી હોગી જો અપને તઈ ખાના નહિ દે સકતા શીર દાવા ઇશ ખાતકા કરતા હે કે શેહરકે સારે દરવેશાં ઉસ્કી રોટી ખાતે હે. યેહ દાવા નીપટ બેબા ઝોર મહાલ હે. ફરસ્ત અબ અઝીઝ જબ તુને આદમીકે દીલકે ગોહરકી યુઝુર્ગી ઇન બાબુસે માલુમ કીયા અબ સુન કે યેહ ગોહર કીમતી તુઝે દીયે હએ; ઝોર તેરી નઝરસે ઇસ્કો મખખી રખબે જબ તુ ઇસ્કો ન હુઁ ઝોર ઝાયે કરે ઝોર ઇસ્સે ગાફીલ રહે બડે તુકશા-

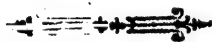


નકા સખળ હોગા અખ ચેહ કોશીશ કરે તુ અપને દીલકી જુસ્તને કરે ઓર દુન્યાકે કામકાનસે ઇસ્કો નીકાલકે દરજે કમાલકો પોહોંચાવે કે ઇસ્કી ખુશુર્ગીં ઇસ જહાનમેં જલ્દહગર હોગી કે ખુશી બેગમ ઓર ખકા બેશના ઓર કુદરત બેઇજઝ ઓર મારેશત બેશુખાહ ઓર જમાલે માશુક બેકુદરત ( મેલાપન ) દેખેગા. લેકીન ઇસ જહાનમેં ઉસ્કી ખુશુર્ગીં ચેહ હે કે ઇસ્મેં સ્વાકત ઇસ ખાતકી હે કે ઇસ ઇઝત વ શર્હ હકીકીકો પોહોંચે નહિ, તો આજકે દીન ઇસસે નાંકોસતરે ઓર આજઝતરે કોઇ નહિ કયું કે ભુખ ઓર પ્યાસ ઓર ગમાં ઓર સર્મા ( દંડ ) ઓર ખીમારી ઓર દર્દ ઓર રંજ ગુસ્સે ઓર હીસમિં પડા હે ઓર જો ચીઝ ઉસે રાહત વ લઝત દેતી હે ઉસ્કે હકમેં સુઝીર હે ( ઝરરદેને વાલી હે ) ઓર જો ચીઝ ઇસે નફા દેનેવાલી હે તદખી ઓર ગમસે ખાલી નહિ, ઓર જો શખસ શરીફ વ અઝીઝ હોતા હે, ઇલ્મસે હોતા હે યા કુબ્વત યા કુદરત યા હીમ્મત વ યા અઝમ યા સુરતકી ખુખીસે હોતા હે. યહાં અગર ઇસ્કે ઇલ્મમેં તુ નઝર કરે ઇસસે જ્યાદા જાહીલ કોઇ નઝર ન આવેગા. અગર એક રંગ ઇસ્કે દીમાગમેં કજ હો વોહ દીવાના હો જાતા હે ઓર ઉસ્કો માલુમ નહિ, કે ઇસ્કા સખળ ઓર ઇલાજ કયા હે ઓર શાયદ કે ઇલાજ ઇસ્કે સામને હો. દેખતા હે ઓર નહિ જાનતા. અગર ઇસ્કી કુદરત વ કુબ્વતકો દેખેગા ઇસસે જ્યાદા કોઇ આજઝ નહિ. એક મખીસે સુકાબેલા નહિ કર સકતા. ઓર અગર એક મચ્છરકો ઉસ પર સુસલ્લત કરે હલાક હો જાવે ઓર અગર એક ભંવરા ઇસે ડંખ મારે બેખવાબ વ બે કરાર હોતા હે. અગર ઇસ્કી હીમતકો દેખેગા, ઇસ્કા એક અધેલા ઝાઝે હો તો ઉદાસ ઓર મલુલ હોતા હે, ઓર એક લુકમા ભુખકી કુબ્વત ઉસ્કો ન મીલે તો બેહોશ હો જાતા હે ઇસસે જ્યાદા ખસીસ કોન હોગા. અગર ઇસ્કી ખુખીયે સુરતકો દેખેગા, એક ચમડા હે પાયખાને પર ઢપા હુવા. અગર દો દીન અપને તઇ ન ધોવે ઇસ્કા એખ નુમાયાન હોગા. ગંદગી ઇસ્સે આવેગી ઓર કોનસી ચીઝ ઇસસે જ્યાદા ગંદી હોગી કે વોહ હંમેશાં અપને ખાતીનમેં રખતા હે ઓર ઇસ્કા ( હમ્માલ ) બોળ ઉઠાનેવાલા બના હે હરરોઝ દોખાર અપને હાયસે ધોતા હે, નકલ હે કે એક દીન શેખ અખુ સઘદિ રેહમતુલ્લાહ સુશીયું કે સાચ કહીં જાતે થે એક મકામમેં પોહોંચે કે જહાં સંડાસ પાક કરતે થે ઓર નીજસત રાસ્તે પર પડીથી. સખ ભોગ વહીં ઠેરે એક તરફ ભાગને લગે હરએકને અપની નાક પકડી શેખ ખડા રહા ઓર બોલા અય લોગો માલુમ કરો ચેહ નીજસત મુઝસે કેહતી હે

કે મેં કશ બાબતમાં થી સખ લોગ પૈસે દેકે મુઝે ખરીદે રક્ત એક સખમેં  
 ઉનકે સાથ રહી યેહ મેરા હાલ હુવા મુઝે ઉનસે બાગના ઝરર હે. યા ઇન્કો  
 હકીકતમેં યેહી ખાત હે કે આદમી ઇસ આલમમેં નિપટ આજીઝ ઓર  
 બેકસ હે અગર કીમીયા સઆદતકો દીલકે ગોહરપર ડાલેગા ફર્દા ઉસ્કા  
 ઉરજ હોગા. જનવરકે દરજેસે મલાઇકકે દરજેકો પોહોંચેગા. ઓર અગર  
 દુન્યાકો તરફ મુતવજીજે હોગા ફર્દા કુતે ઓર સુવ્વર ઇસસે બેહતર હોગે  
 કે યેહ સખ ખાક હો જાકે મેહનતસે છુટેગે ઓર આદમી અઝાબમેં પડા  
 રહેગા. પસ જેસા તુને અપના શર્હ માલુમ કીયા અપના એબ ઓર તુક  
 શાનબી માલુમ કર કે નફસકી મારેફત ઇસ વજેહસેબી મારેફત ઇલાહી  
 કુજીયમેંસે એક કલીદ હે ( કુજી ) હે યહાં ખુશ યનાશીકા ખયાન ઇસ  
 કદર ખસ હે કહું કે ઇસ કીતાબમેં ઇસસે ઝયાદે ખયાનકી ગુંજાયશ નહિ.



## દુસરા ઉનવાન મારેફતે ઇલાહીકે ખયાનમેં.



અય અઝીઝ માલુમ કર કે અગલે પેગંબરૂંકી કીતાબુમેં મજકુર હે  
 “ અય ઇનસાન પેહયાન જનકો અપને, તા પેહયાને તુ પરવરદીગારકો  
 અપને ” ઓર આહાદીસમેં આયા હે “ જીસને અપને નફસકો પેહયાના  
 બેશક અપને પરવર દીગારકો પેહયાના. ” ઇન ખાતુંસે યું માલુમ હોતા હે  
 કે આદમીકા નફસ આઇનીકી માનીંદ હે જે ઇસ્મેં નઝર કરેગા ખુદાકો દેખેગા.  
 ઓર બહોત લોગ અપને તઈ દેખને પર ખુદાકો નહિ પેહયાનતે. પસ  
 પેહયાનના ઇસ લેહાઝસે કે વોહ આઇના મારેફત હે ઝરર હુવા, ઓર ઉસ્કે  
 દો તોર હે. એક તોર વોહ જે મુશ્કેલ હે ઓર અકસરૂંકે ઝંહનમેં નહિ  
 આતા ઓર ઉસ્કી શરહ અવામ સમઝ નાહ સકતે ઇસ્કા ખ્યાન મુનાસીબ  
 નહિ. પર દુસરા તોર જીસ્કો સખ લોગ સમઝ સકતે હે. યેહ હે કે આદમી  
 અપની ઝાતસે ખુદાયતઆલાકી હસ્તીકી પેહયાને ઓર અપની સીફતુસે  
 ખુદાકી સીફતુકો માલુમ કરે ઓર અપની મમલોકત, યાની તન ઓર આ  
 ઝમેં તસરફ જે રખતા હે ઇસસે ખુદાકે તસરફકો જે સારે આલમમેં હે  
 જાને. ખ્યાન ઉસ્કા યેહ હે કે જબ આદમી પહેલે અપની હસ્તી માલુમ કીયા  
 ઓર જાનતા હે કે કઇ સાલ ઇસસે આગે પરદએ અદમમેં થા ઉસ્કા નામો  
 નીશાન નહિ થા. મુનાંચે હક તઆલાને ફરમાયા હે “ કહુ હોતા હે ઇન્સાન

પર એક વક્ત ઝમાનમે' જે ન થા વોહ કુછ ચીઝ જે તકરારમે' આતે. હમને બનાયા આદમીકો એક ખુદકે લક્ષે પલકતે રહે ઇસ્કો ફીર કર દીયા ઇસ્કો દેખતા સુનતા. " ઝાર વોહ ચીઝ જીસે અસલ ખલકત આદમીકી ઝાહીર હો તુતકા હે. સડે ઝાર હકીર પાનીકા એક ખુદ જીસમે' ન અકલ હે, ન બસારત, ન પાઉ, ન હાથ, ન ઝમાન, ન આંખ, ન રગ, ન પકા, ન ઉસ્તખાન ( હડી ) ન ગોસ્ત, ન પોસ્ત. બદ્દે એક સીકતવાલા સુપેદ પાની થા. પસ ચેહ સારે અબ્દખામ હિસે જહીર હુવે. ઇસ્તે અપને તઈ આપ પેદા કીયા યા કીસી ઝારને ઉસ્કો બનાયા. ઝાર ખીલઝર માલુમ કરેગા અબ્દ જે કામીલ હુવા હે એક બાલકો પેદા નહિ કર સકતા. ઉસ્વકત જે પાનીકા એક ખુદ થા, બેશક નીહાયત આજીઝ ઝાર નાકીસ થા. પસ ઇસ્કો ખીલઝર અપની ઝાતકી હસ્તીસે ઝાતે હકતઆલાકી હસ્તી માલુમ હોગી. ઝાર જબ્દ અપને બદનકે અબ્દખામકો જે ઝાહુર વ બાતીનમે' હે, દેખેગા, અપને ખાલીકકી કુદરત માલુમ કરેગા. ઝાર સમઝેગા કે ઇસ્તે ઝાર બડી કુદરત ક્યા હોગી કે એસે હકીર પાનીકી ખુદસે એસે કમાલ ઝાર જમાલ ઝાર અબ્દખામવાસે શમ્સકો બનાવે ઝાર જબ્દ અપની નાહીર સીકતું ઝાર આઝાકી મનફેઅતુંકો દેખેગા કે હરએકકે બનાનમે હીકમત ક્યા હે. ખુદ ઝાહીર કે આઝા જેસે હાથ, પાઉ, આંખ, ઝમાન, દાંત વગેરા, ખાહ બાતીનકે આઝા જેસે તીલ્લી, કલેબ, પીતા, મસાના વગેરા. અપને ખાલીકકે ઇસ્તમેકો જે કામીલ હે ઝાર સારી ચીઝકી જે ઘેરા હે જાનેગા ઝાર માલુમ કરેગા કે એસે ઇસ્તમેકે કોઈ શય ગાલીબ નહિ હો સકતી અગર સારે અકલાકી અકલકો કામમે' લગાવે ઝાર ઇસ્તમેકો ઉમ દરાજ દે ઝાર ચેહ સોચે' તા ઇન તમામ આઝામેસે એક ઉજુવકી કોઈ ઝાર સુરત જે ઇસ્તમેકે બેહતર હો બને; ઇમકાન નહિ. મસલન અગર ચાહે' કે દાંતુંકી સુરત બને સામને કે દાંતકા સર તેઝ હે તા રોટીકો કતરે ઝાર દુસરે દાંતકા સર ચોડા હે તા તઆમકો પીસે, ઝાર જીભ ઇસપર ચડીવાલેકે શવડે કીસી હે કે અનાજ ચકીમે' ડાસે ઝાર વોહ કુબ્વત જે ઝમાનકે નીચે હે પાનીકે ચસ્તમેસે હે કે ઇસ્વકત હાજતકે મ્વાફીક પાની ડાલતી હે તા તઆમ બીગે ઝાર હલકમે' ઉતરે ઝાર અટક ન જાવે. સારે જહાનકે અકલા કોઈ દુસરી સુરત જે ઇસ્તમેકે કામીલ તર ઝાર બેહતર હો તજવીઝ ન કર સકે, ઇસી તરહ હાથકી પાંચ ઉંગલીયાં હે. ચાર એક તોરકી ઝાર અંગુઠા એક તોરકા મીકદારમે' છોટા, હરએક ઉંગલીકે સાથ કામ કરતા ઝાર સબ પર ફીરતા હે હરએક ઉંગલીકે ત્રીન ત્રીન જોડ હે' ઝાર અંગુઠે

કે દો જોડ, એસા બનાયા હે અગર ચાહે બંદ કરે ખાહ શાવડા બનાવે, ખાહ ચમચા ખાહ મુઠી બંધ કરકે હથીઆર બનાવે ખાહ ખોલકે તપક બનાવે ઝોર બહોતસે તોરસે કામમેં લાવે. અગર તમામ જાહાનકે દાનીશમંદ દુસરા તોર તજવીઝ કરે ધન ઉચ્છીઉકે વઝેકે બાબમેં કે તમામ એક સીદ્દતમેં હોં. યા ત્રીન એક તન્હસે ઝોર દો એક તરફસે હોં. યા ચેહ કે પાંચ ઉમલીયાં છે ( ૫ ) હોં જાવેં. યા ચાર ઝોર ત્રીન જાહકે ઇવજમેં દો યા ચાર જોડ હોં જો કુછ ધ્યાન કરેં ઝોર કહેં સખ નાકીસ હે ઝોર ખાસા તોર વોહી હે જો ખુદાને પેદા કીયા. ઇસ ખ્યાનસે માલુમ હોગા કે ઇસ ખાલીકકા ઇસ્મ ઇસ શખ્સપર મોહીત હે ઝોર સખ બીચુંકી દસીકો ખબર હે બદનકે અજઝાસે હરએક જુઝવમેં એસી હીકમતેં મોજુદ હેં. જીસ કદર આદમી ઇન હીકમતુકો ખુબ જાનેગા હકત-લાકે ઇસ્મકી ખુજુર્ગીસે દંગ હોગા. ઝોર જખ આદમી અપની હાજતુકો દેખે પેહલે આઝાકો ફીર ખાને ઝોર લીખાસ ઝોર ઘરકો દેખે ઝોર રોઝીકી હાજત મેહ ( ખરસાત ) ઝોર બારે ઝોર અબ્દ ઝોર ગર્મા ઝોર સર્માસે ઝોર ઇન સીદ્દતુકો જો ઉસે સધારતી હેં ઝોર સીદ્દતુકી હાજત આલાત હથીઆરકી તરફ લોહે ઝોર લકડી ઝોર તાંબે ઝોર પીતલ વગેરાસે ઝોર ઇન આલાતકી હાજત હીદાયત વ મારેદતકી તરફ કે કીસ તરફ બનાયા ચાહીયે દેખે સમજેગા, કે ચેહ તમામ અચ્છે ઝોર કામીલ તોરપર બને હેં ઝોર હરએકસે ઇતને અનવા પેદા ન કરતા તો મુમકીન ન થા, કે કીસીકી ખાતીરમેં આવે યા માંગ સકે બદુન માંગને ઝોર ચાહનેકે તમામ લુદ્દા રહ-મતસે બને હેં યહાં ઉસ્કો ઝોર એક સીદ્દત માલુમ હોગી જો ઝીંદગી સારે અવલીયાકી ઉસીસે હે ઝોર વોહ લુદ્દા રહમત વ ઇનાયતે ઇલાહી હે સારી મખલુકાત પર. યુનાંચે શરમાયા “ પેશ કદમીકી રહમત મેરી ને ગજબ પર મેરે ” ઝોર રસુલ સલ્લલ્લાલ્લો અલયહે વ આલેહી વ સલામેહી વ સલ્લીમ કહે હેં કે બંદુપર ખુદાકી મેહરબાની માંકી શશક્તસે બ્યાદા હે શીરખાર બચ્ચેપર પસ અપની હસ્તીકે ઝુફરમેં ઝાતે હક્કી હસ્તી માલુમ કરે ઝોર અપને આઝા હાથ પાઉકી તફ્સીલમેં અલ્લાહ તઆલાકી કમાલ કુદરત દેખે ઝોર આઝાકી અજબ હીકમતેં ઝોર મન્ફેઅતેં જાનેનેસે કમાલ ઇસ્મે હક માલુમ કરે ઝોર તમામ ચીઝોકો જો ઝુદરત યા હાજત યા જરૂરી ખાતીર બનાયે હેં દેખે તો લુદ્દા રહમતે ઇલાહીકા કાઇલ હોગા. પસ ઇસ તોર પર નફ્સકી મારેદત, મારેદતે હક્કી કુંજ હુષ. ફરેહ જેસા હકતઆલાકી સીદ્દ-તકો અપની સીદ્દતમેં ઝોર ઉસ્કી હસ્તીકો અપની હસ્તીસે જ માલુમ

કીયા, હકતઆલાકી તનઝીયાબી અપની તનઝીયાએ જનન. હકતઆલાકે આપમેં તનઝીયા વ તકદીશકે માને ચેહ હેં કે વોહ પાક વ મુકદ્દસ હે. ઇસ વીઝમેં જો વહેમો ખ્યાલમેં આવે ઝોર મુનઝઝહ હે ઇસ બાતસે કે હરકો કીસી જગહકી તરફ નીસ્ખત કરે. અગરચે કોઇ જગહ ઇરેં તસરરફસે ખાલી નહિ ઝોર આદમી હરકા નમુના અપનેમેં દેખતા હે કે હરકી જનની હકીકતબી જુસ્કો હમ દીલ કેહતે હેં વહેમો ખ્યાલમેં આનેસે મુનઝઝહ હે. ઝોર જો વીઝકે ઇરકો રંગ ન હો કીસી તોરસે ખ્યાલમેં ન આવેગી. કયું કે ખ્યાલમેં વોહી શયે આતી હે જુસ્કો આંખ દેખે યા ઇરકે જુસ્કો દેખે હો જોસે રંગ ઝોર અરકાલ જો આંખ ઝોર ખ્યાલકી હુકુમતમેં હેં ઝોર ચેહ જો તખીયત ચાહતી હે એક વીઝ કેસી હોગી. હરકે માને ચેહ હે ઇરકી શીકલ કેસીહી છોટી હે યા બડી. જો વીઝ ચેહ સીકલ નહિ રખતી ચેગુનગીકા હસમેં દખલ નહિ. અપની હકીકતકો દેખ તેરી વો હકીકત જો મારેફતકા સખખ હોતી હે કીસમત ખજીર નહીં. મીકદાર વ કમીઅતકા હસમેં દખલ નહીં અગર કોઈ પુછેગા રહ શય હય જવાબ ચેહ હય કે ચેગુનગીકા હસમેં દખલ નહીં જખ તુને અપને તઈ ઇન સીરતુસે જાના અખ માલુમ કર કે હકતઆલાકી ઝાત બેશક મુકદ્દસ વ મુનઝઝહ હે. લોગ હેરતમેં હેંકે એસા મોજુદબી હોગા જો ( જો મુન વ બેચેગુના ) જો મીસલ વ કેફીયત હો હાલાંકે ખુદ વય આપ એસે હેં અપને તઈ નહિ પેહચાનતે હેં બલકે અગર આદમી અપને તઈ હુંદેગા હઝારહા વીઝેં પાવેગા જો બેચુનો બેચેગુના હેં; જુસ્કો આંખ ખુદ નહિ દેખતી હે મસલન ઇસ્કે ઝોર હઈ જુહેં આંખ નહિ દેખતી અગર ઇરકી ચેગુનગી હુંદના ચાહે તો હુંદ ન સકે કયું કે જખ ચેહ વીઝેં શીકલ ઝોર રંગ નહિ રખતી હે, ઇસ સવાલકી ગુંજયશ ન હોગી. બલકે અગર કીસીને હકીકત આવાજ કી યા બો યા મજે હુંદ કે વોહ કેસી હે ન'પા સકેગા. કયુંકે ચું વ ચેગુનાહ તકાજા ખ્યાલકા હે કે વોહ જુસ અસ્મકો હાસીલ હુવા હે વોહ હર વીઝમેં હીસ્સા આંખકા તલખ કરતા હે, ઝોર વોહ વીજ જો કાનકી હીકમતમેં હો જોસે આવાજ મસલન ઇસમેં આંખકા કુછ હિસ્સા નહિ, બલકે મુની ઝોર ચેગુનગીકો ઇરકા હુંદના મહાલ હે. કયુંકે આવાજ આંખકે હીસ્સેસે મુનઝઝહ હે, જોસા, રંગ, કાનકે હીસ્સેસે મુનઝઝહ હે ઇસીતરહ વોહ વીઝ જુસ્કો હીસ્સએ દીલ પાવે ઝોર અકલસે પેહચાને, સારે હવાસકે હીસ્સેસે મુનઝઝહ હે મુની ઝોર ચેગુનગી મેહસુસાતમેં હુવા કરતી હે. ઇસ મતલબકી તેહકીકો માકુલાતકી કીતાબમેં હમ ખ્યાન કીયે હેં. ઇસ કીતાબમેં ઇતિના કાફી હે.

ઓર મકસુદ યેહ હે કે આદમી અપની બેચેગુનગીસે હકતઆલાહી બેચુની  
 ઓર બેચેગુનગી પેહયાને ઓર માલુમ કરે. જેસા કે જન મોજુદ હે  
 ઓર તનકા પાદશાહ ઓર તનસે હરએક ચીજ જુસ્કે ચુનો ચેગુનહ હો.  
 સખ ઇસ્કી મમલેકત હે ઓર ખુદ બેચુનો બેચગુના હે ઇસી તરહ પાદ-  
 શાહે આલમ બે ચુનો બે ચેગુના હે ઓર જો ચીજે ચુની ઓર ચેગુનગી  
 રખતી હોં ઉસ્કી મમલેકતકી મેહસુસાત હેં. દુસરા તોર હકતઆલાહી તન-  
 ઝીયાકા યેહ હે કે કીસી જગાસે ઉસ્કી નીસખત ન કરે ઓર જનકી નીસખત  
 કીસી ઉજવસે ન કરેં કયુકે નહિ કેહ સકતે હેં કે જન, હાથમેં યા પાઉમેં  
 યા સરમેં યા કીસી ખાસ ઉજવમેં હે, સારે આઝા કીસમત પઝીર હેં.  
 જો કીસમત પઝીર ન હો. કીસમત પઝીરમેં હરગીઝ ન સમાવેગા. કયુકે ઉસ્વ-  
 કત વોહબી કીસમત પઝીર હો જાવેગા. ઓર બાવજુદ ઇસ્કે કીસી ઉજવસે  
 ઉસ્કી નીસખત નહિ કોઈ ઉજવ ઉસ્કે તસરરૂપસે ખાલી નહિ બદલે સખ ઇસ્કે  
 હુકમમેં હેં વોહ સખકા પાદશાહ હે, જેસા સારા જહાન, પાદશાહે આલમકે  
 તસરરૂપમેં હે. ફોર વોહ સુનઝઝક હે ઇસ્ખાતસે કે કીસી ખાસ જગાસે ઉસ્કી  
 નીસખત કરેં. અગર રૂહકી ખાસેયત ખ્યાન હો તો યેહ મતલબ ઝાહીર  
 હોગા. પર ઇસ ખાતકી રખસત નહિ હે ઓર વોહ જો હદીસમેં આપાહે  
 “ તેહકીક પેદા કીયા અલ્લાતઆલાને આદમકા અપની મુરત પર ” ઇસસે  
 આશકાર હોગા. ફરસ જખ ઝાતે હકકી હસ્તી ઓર ઉસકી સીફતેં ઓર  
 ઉસ્કી તનઝીયા ચુની ઓર ચેગુનગીસે ઓર નીસખત મકાનસે માલુમ હો  
 ચુકી. ઓર નફસકી પેહયાનત ઇસ મારેફતકા સખખ હુવા. અખ મારેફતે  
 હકકા દુસરા ખાખ બાકી રહા. વોહ ઇસ્કી હુકમરાનીકી મારેફત હે અપની  
 મમલેકતમેં જો ચુનો ચેગુના હે યેહ કીસતોર પર હે ઓર ઇસ્કી કારફર-  
 માઇ મલાઇકકો ઓર મલાઇકકી ફરમાં બરદારી ઓર મલાઇકકે હાથસે કામુંકા  
 ચલાના ઓર આસમાનસે ઝમીનપર હુકમ બેજના, આસમાન ઓર સીતા-  
 રૂંકી તેહરીક, ઓર આહલે ઝમીનકે કામુંકા આસમાનસે વાળીસ્તહ કરના  
 ઓર રીઝકકી કુંજ આસમાનકે હવાલે કરના યેહ સખ ખાતેં કયુકર હેં  
 ઓર અલ્લાહ તઆલાકી મારેફતસે યેહ બડા ખાખ હે ઇસ્કો મારેફતે અફઆલ  
 કેહેતે હેં ઓર ઇસ મારેફતકો જુસ્કા ખ્યાન ઉપર ચુઝરા, મારેફતે ઝાત  
 ઓર સીફત કેહેતે હેં. ઇસ્કી કુંજબી નફસકી મારેફત હે જખ તુ અપની  
 હુકમતકો જો તેરી પાદશાહતમેં રખતા હે, ન, જાનેગા; ઉસ પાદશાહે આલ-  
 મકી શાહીકો કીસ તરહ પેહયાનેગા. પેહલે એક ફેલકા ખ્યાલ કર કે જખ  
 તુ આહે કે ખીસ્મીલ્લાહ કાગઝ પર લીખે, અબ્બલ તેરે દીલમેં એક ઇશિદા

પેદા હોતા હે, પસ હરકત દીલમેં પેદા હોતી હે, ન, યેહ દીલ ઝાહીર ને તીક્કએ ગોસ્ત હે ઝોર બાઈ તરફ ધરા હેં એક જરમે લતીફ દીલસે હરકત કરકે દીમાગકી તરફ જતા હે, ઇસ જરમે લતીફકા અતીબ્યા રહ કેહતે હેં ને કુવતે હીસ વ હરકતકી હમ્માલ હે. ઝોર યેહ એક રહ હે જનન-વરૂં કોબી હાસીલ હે. મોતકો ઇસીસે ઇલાકા હે ઝોર વોહ દુસરા રહ જરફો હમ દીલ કેહતે હેં, બહાઇમકો નહિ હે હરમીઝ નહિ મરતા. કયુંકે વોહ ખુદાકી મારેફતકી જગા હે. પસ જખ યેહ રહ દીમાગકો પોહોંચતા હે ઝોર ખીસ્મીલાહકી સુરત દીમાગકે ખજાનેમેં ને કુવતે મુતખચેલહકી જગા હે આતી હે એક અસર દીમાગસે પડેકી તરફ જવે ને દીમાગસે નીકલકે સારે બદનમેં પેહોંચે હેં ઝોર અનામીલ યાની સરે અંગુસ્તાનમેં તાગે કે માનીંદ બાંધે ગયે હેં. દુખલે આદમીકે હાથપર નજર આતે હેં. અલ્હીસ્તા પહે હલતે હેં પસ સરે અંગુસ્તાકો હીલાતે હેં, શીર ઉંગલી કલમકો હીલાતી હે, કલમ ગ્યાહીકો હરકત દેતા હે શીર ખીસ્મીલાહકી સુરત ઇસ તોરપર ને ખજાનએ ખ્યાલમેં હે. કાગઝપર ઝાહીર હોતી હે ને કુસ્કી મદદમેં ખસુસન આંખ કયુંકર અકસર અલવાલમેં ઇસ્કી હાજત હે. પસ જેસા કે અકસરકા આગાઝ એક ઇરાદા થા ને તુજમેં પયદા હુવા સખ કામોંકા આગાઝ સીફતે હકસે એક સીફત હેં ઇસ્કો ઇરાદા કેહતે હેં જેસા અબ્બલ ઇસ ઇરાદેકા અસર તેરે દીલપર હુવા શીર દીલકે વાસ્તેસે દુસરી ચીઝેકો પોહોંચ્યા. એસાહી પહેલે ઇરાદે હકકા અસર અર્શપર હુવા ઝોર બહાંસે દુસરી ચીઝેકો પોહોંચ્યા ઝોર જેસા એક જરમે લતીફ ખુખારી, દીલકી રગુસે યેહ અસર દીમાગકો પોહોંચ્યાતા હે ઝોર ઇસ જરમે લતીફકો રહ કેહતે હેં. ખુદાદાબી એક નેહરે લતીફ હે ને ઇસ ઇરાદેકે અસરકો અર્શસે કુરસીકી તરફ પોહોંચ્યાતા હે. ઇસ નેહરે હકકો ફરીસ્તા ઝોર રહ ઝોર રહલ કુદુસ કેહતે હેં. જેસા અસર દીલસે દીમાગકો પોહોંચ્યાતા હે વોહ હુકુમત વ તસરરૂકમેં દીલકા તાબે વ મહકુમ હે. એસાહી પેહલે અસર અર્શસે કુરસીકો પોહોંચ્યાતા હે ઝોર કુસ્સી અરશકે નીચે હે, જેસા ખીસ્મી-લાહકી સુરત ને તેરા ફેલ હે ઝોર તુને ઇસ્કા ઇરાદા કીયા દીમાગકે પેહલે ખજાનેમેં ઝાહીર હોનેસે ફેલ-સ્કે મુવાશીક ઝાહીર હોતા હે હરએક ચીઝકી સુરત ને આલમમેં પેદા હો ગઇ પેહલે દરકા નકથ લોહે માહકુજમેં હોતા હે ઝોર જેસા વોહ કુવતે લતીફ ને દીમાગમેં હે આસાબકો હીલાતી હે તા આસાબ હાથ ઝોર ઉંગલીયુંકો હીલાવેં ઝોર ઉંગલી કલ-મકો હીલાવે ઇસી તરફ જવાહીરે લતીફ ને અર્શ વ કુરસીપર નીચે.

ખાન હે'. ઓર આસમાન ઓર સીતાઈકો હીલાતે હે' ઓર  
 જેસા દીમાગકી કુવત, રંગુ વ પતું કે વસીલેસે ઉગલીકો હીલાતી હે'  
 વય જવાહીરે લતીફ, જીસે મલાઈક કહેતે હે'. સીતાઈકે વાસ્તેસે ઓર ઉન્કે  
 તુરકે વસીલેસે અસખાને આલમે સીદલી (અતીન) કી તખીઅતુકો હીલાતે  
 હે', ઉન્કો અનાસીરે અરબઅહ કહેતે હે'. યાની હરાત, વ રતુખત, વ  
 ખુરદત, વ મયુસત. જેસા કલમ સીયાહીકો પરામન્દહ ઓર જમા કરતા  
 હે તા સુરતે ખીસ્મીસ્લાહ ઝાહીર હો. યેહ ગરમી ઓર સરદી પાની ઓર  
 મટી ઓર અનાસર મર્ક ખાતકો હીલાતે હે'. ઓર જેસા કાગઝ સીયાહીકો  
 જો ઇસપર ચલતી હે કયુલ કરકે જમા કરતા હે, રતુખત ઇન મુરકખાતકો  
 કાખીલે શીકલ ખનાતી હે ઓર મયુસતકો ઇસ શીકલકી નીધેખાન તા ઇસ  
 શીકલકો ન છોડે કયું કે રતુખત ન હો શકલ ન લેવે અગર મયુસત ન હો તો  
 ઇસ શીકલકો જતન ન કરે ઓર જેસા કલમ અપની હરકત તમામ કરનેસે  
 ખીસ્મીસ્લાહકી સુરત ઇસ નકશકે મુવાશીક જો ખજાનએ ખ્યાલમે' હો બશારત  
 (ખીનાઈ) કી મદદસે ઝાહીર હોતી હે. ઇસી તરહ જખ હરાત વ  
 ખુરદત ઇન મુરકખાતકે અનાસીરકો મલાઈકકી મદદસે તહરીક દે. હેવાનાત  
 ઓર નખાતાત વગેરાકી સુરત ઇસ આલમમે' જલવહગર હોતી હે. ઇસ  
 સુરતકે મુવાશીક જો લોહ માહકુઝમે' હો ઓર જેસા અસર આગાઝ ફેલકા  
 તમામ તનમે' દીલસે નીકલકે સારે આઝમે' ફેલતા હે, આલમે અજસામકે  
 ફેલકા આગાઝ અશ્કમે' ઝાહીર હોતા હે ઓર જેસી યેહ ખાસેયત અબ્વલ  
 દીલ કયુલ કરતા હે ઓર દુસરે આઝા ઇસકે ખાદ હે' ઓર દીલકી નીસ-  
 ખત તેરી તરહ કરતે હે' તા માલુમ કરે' કે તું સાકીન દીલકા હે. ઇસી  
 તરહ જખ ગલખા તમામ પર અશ્કકે વાસ્તે હે લોગ સમજે કે વોહ અર્શ  
 કા રહેનેવાલા હે ઓર જેસા કે તું દીલપર મસ્તુલી હુવા ઓર  
 દીલકા કામ સુધર ગયા અપને તનકી સારે. મમલેકતકી  
 તદખીર તું કર સકતા હે. એસાહી જખ હકતઆલા અશ્કકો પેદા કરનેસે  
 અર્શપર મસ્તુલી હુવા ઓર અર્શ સીધા ખડા રહા, મમલેકતકી તદખીર  
 પુરી હુધ. સીધા હુવા અર્શપર તદખીર કરતા હે કામુંકી ઇખારત  
 ઇસીસે હે ઓર માલુમ કર કે યેહ તમામ ખાતે સચી હે' ઓર અહલે  
 દીલકો મકાલદેસે માલુમ હોતી હે' ઓર વય ઇસ ખાતકો શીલ હકીકત  
 જાનતે હે'. તેહકીક કેહ અદલાહ તઆલાને પેદા કીયા આદમીકો  
 અપની સીકતપર, પસ પેહુઆન અપને નફસકો અય ઇન્સાન,  
 જખ પેહુઆનેગા અપને પરવરદીગારકો ઓર યકીન જાનકે ખાદશાહકો



બાદશાહને સીવાએ કંઈ નહિ જાનતા. અગર તુએ તેરી મમલેકત પર બાદ-  
 શાહી ન દેતે એર મુખતસીર તુસખા ખુદાવંદ તઆલા મમલેકતસે તુએ સપુર્દ  
 ન કરતે ખુદાવંદે આલમકો તુ બીલકુલ ન પેહચાનતા. પસ શુક ઉસ પાદશા-  
 હકા અદા કર કે જીસને તુએ પેદા કરકે બાદશાહી દીયા એર એક મમલેકત  
 અપની મમલેકતકી માનીદ તુએ દી એર દીનસે તેરા અર્શ બનાયા એર  
 રહે હેવાનીસે જીસ્કા ચશ્મા દીલ હે તેરા ધસરાશીલ બનાયા. એર દીમાલસે  
 તેરી કુરસી બનાઇ એર ખજાનએ ખ્યાલસે તેરા લોહે માહકુલ બનાયા.  
 આંખ, કાન એર સારે હવાસસે તેરે ફરીસ્તે બનાએ. એર કુખ્ખે દીમાલસે  
 જો ચશ્મએ આસાબકા હે તેરે સીતારે એર આસમાન બનાયા ઉગ્ગી એર  
 કલમ શીલાઇસે. અનાસરકો તેરે અનાસીરકો તેરે મુસખખર કીયા. એર  
 તુએ યગાના એર બે ચુનો બેચગુના પેદા કીયા. એર તુએ સખ પર બાદશાહી  
 દે કે હુકમ કીયા કે ખખરદાર અપનેસે એર અપની બાદશાહતસે તુ ગારીલ  
 ન રેહ. અગર ગારીલ હોગા અપને ખાલીકસે ગારીલ રહેગા. તેહકીદ કેહ  
 અદલાહુને તઆલા પેદા કીયા આદમીકો અપની સીકત પર. પસ  
 પેહચાન અપને નફસકો અય ઈન્સાન, તખ પેહચાનેગા અપને  
 પરવરદીગારકો. ફરેલ પસ ઇન તમામ બાંતુસે જો આદમીકે સલ્તનતકા  
 એર માલેકુલ મુલુકકી બાદશાહતકા બ્યાન હુવા. દો બડે ઇસ્મકી તરફ  
 ઇન્સારા હે. એક આદમીકે નફસકા ઇસ્મ, એર ઉસ્કે આઝાકે તઅલ્લુકકી  
 કેશીયત કુવતે એર સીશતકે સાથ એર સીશત એર કુવતુંકા ઇલાકા  
 જો દીલસે હે એર એક ઇસ્મલી દરાઝ જીસ્કી તેહકીક ઇસ કીતાબમે નહિ  
 હો સકતી. દુસરા ઇસ્મ બાદશાહે આલમકી મમલેકતકા તઅલ્લુક ફરીસ્તુસે,  
 એર ફરીસ્તુકા તઅલ્લુક એક દુસરેસે એર સમયાત ૨ અર્શ ૪ કુરસીકા  
 તઆલ્લુક મલાઇકકે સાથ ચેહ ઇસ્મલી દરાઝ હે. મક્સુદ ઇસ ઇશારેસે  
 ચેહ હે કે જો આદમી સીયાના હો ( હુસ્યાર હો ) ઇન સખ ચીજુંકા  
 એતેકદ કરે એર ખુદાકી ખુજુર્ગીકો પેહચાને. એર જો વોહ કુંદ જોન હો  
 ઇતના સમજે કે આપ કીસ કદર બેખખર હે એર કીતના ઇલકા તુક્સાન  
 હુવા, કે એસે બાદશાહ સાહેબે જમાલકે દીદારસે મહરૂમ રહો એર જમાલે  
 હજરતે બારીસે ખલાઇકકો કયા ખખર એર ઇતના જો બોલા ગયા.  
 ઇસ્લીએ હે કે ખલક અપની હકીકત માલુમ કરે ફરેલ બીચારા તખખ્યાતકા  
 ઇસ્મ જાનનેવાલા એર નજુમી જો કામુંકા અનાસીર એર સીતારુંકે હવાલે  
 કીયે ઉનકી મીસાલ ઇસ ચ્યેટીકીસી હે જો કાગઝ પર ચલતી એર ઉસ્કો  
 દેખતી હે કે સીયાહ હોતા હે એર ઉસ પર નફશ ઝાહીર હોતા હે. જખ

કલમ ઇસે નજર આતા હે ખુશ હોકે કેહતી હે ઇસ કામકી હકીકત મુજબર ખુલી. યેહ નકાશી કલમ કરતા હે. યેહી મીસાલ તખીઈકી હે કે ઇસને કોસી નીલાનેવાલેકો સીવાએ આખરી દરજ્જે નહિ સોચા. શીર દુસરી વ્યોટી આઈ ઉસ્કી આંખ કુશાદહ ઓર નીગાહ તેજ થી. કેહને લગી, નકાશીકી નીસ્ખત કલમકી તરફ ગલત હે ક્યું કે મેં ઇસ કલમકો મુસખખર દેખતી હું. કલમ સીવાએ યહાં ઓર કાઈ હએ જો નકાશી કરતા હે ઇસ ખાતસે ખુશ હોકે કહે કે હકીકત યેહી હે, જો મેં જાની. નકશ કરનેવાલી ઉંઝી હે કલમ નહિ. યેહ મીસાલ નજુમીકી હે કે ઇસ્કી નીગાહ દુર ગઈ. સોચા કે અનાસીર સીતાઈકે તાખે હે. શીર યેહ નહિ સમજા કે ક્વાકિમ ફરીસ્તુંકે તાખે હે ઓર ઇન દરજ્જામેં જો ઇસ્કે સિવાએ થે પોહોંચ ન સકા જેસા યેહ તફાવત નજુમી ઓર તખીઈ કે દરમ્યાન આલમે અજસામમેં હુવા ઓર ઇસસે એક ખીલાઈ જાહીર હુવા ઇસી તરફ ઇન લોગોમેં જો આલમે અરવાહમેં તરફકી કીયે યેહી ખીલાઈ હે કે અકસર લોગ આલમે અજસામસે તરફકી ફરકે અજસામકે સિવાએ કુછ નહિ પાય પેહલે દરજ્જેપર ઉતરે ઓર આલમે અરવાહમેં મેરાજકા રાસ્તા ઇનપર બંદ હો ગયા. ઓર આલમે અરવાહમેં જો આલમે અનવાર હે ઇસી તરફ ઘાટીએ ઓર પરદે બહોતસે હેં દરજ્જાપર બાઝકા દરજ્જા ક્વાકિમ ઓર બાઝકા માહતાબ ઓર બાઝકા દરજ્જા આશતાબ હે ઓર યેહ મેરાજ એસુંકા હે જીન્હેં મલકુત આસમાન ખતાએ હોં. ચુનાએ ખુદાને ઇબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ અલય હીસ્સલામકે બાબમેં ઇસ ખાતકી ખબર દી હે. ઓર ઇસી તરફ ખતાબ હેં હમ ઇબ્રાહીમ અલયહીસ્સલામકો બાદશાહી સમાવાતકી ઓર ઝમીનકી તા વોહ હો જાવે અરબાએ યકીનસે. જગ તો ઉસને બોલા:-તેહકીક મેંને તવજજેહ કીયા અપને માંહુંકા એસેકી તરફ જીસ્ને ખતાયા આસમાન ઓર ઝમીન. ઇસી વાસ્તે રસુલુલ્લાહ સલ્લાલ્લે અલયહે વ આલેહી વ સલ્લામેહી વ સલ્લીમને ફરમાયા હે. તેહકીક કે અદલાહ તઆલાકે રાસ્તે હેં સત્તર હજાર પરદે તુરકે હેં અગર ઉંકો ઉડાવે તુ અલખત્તા, જીલા કેં તો ઉસ્કે રૂખકી તજલ્લીયાં હરએક ચીઝકો જીસપર ઉસ્કી નજર પડે. ઇસ મતલબકી શરેહ મીસ્કાતુલ અનવાર ઓર મીસ્આહુલ અસરામેં હમ લીખે હેં વહાં દેખ લીજો. મકસદ યેહ હે કે તા તુઝે માલુમ હો કે બેચારા તખીઈ જો એક ચીઝકો હરાસત ઓર અફદલે સીપુર્ફ કીયા સગ કહા. ક્યું કે અગર અનાસીર અસખાએ ઇબ્રાહીકે દરમ્યાન ન હોને તીબકા હકીમ

બાતીલ હો જતા. લેકીન ઉરને ખતા ધસ જેહતસે કી કે ઉરકી નજર  
 કોતાહ થી. દીલકા સામાન પેહલેહી મનઝીલમેં રખ દીયા ઓર ઉતર પડા.  
 ન સાજ કીયા ન ચાકરી. ઓર વોહ ખુદ હલકે નોકઝમેં દાખીલ હે  
 જે જુતીયાં છોડનેકી જાયમેં ખડે રેહતે હેં ઓર નજુમી અસ્થાએ પલાહીકે  
 દરમ્યાન સીતારેકો જે લાયા, સય હે કયું કે અગર એસા ન હોતા તો  
 રાત દીન એકસાં હોતે. આશતાબ એક સીતારહ હે જસસે દુન્યામેં રોશની  
 ઓર ગરમી હે ઓર હંડ કાલા ઓર ધુપ કાલા દોનું ખરાખર હો જતે હે.  
 તાખીસ્તાનકી હરારતકા બાઇસ ચેહ હે કે આશતાબ વાસ્તે આસમાનકી  
 નઝદીક આતા હે ઓર ઝમીસ્તાનમેં દુર રહા કરતા હે. વોહ સાહેબ જસને  
 એપની કુદરતસે આશતાબકો ગર્મ વ રોશન બનાયા અગર ઝોહલકો  
 સર્દ વ ખુશ્ક ઓર ઝોહરાકો ગર્મતર બનાવે તો કયા અજબ ચેહ બાત  
 મુસલમાનીમેં કુજ ખલલ ન કરેગી. નજુમીકી ગલતી ચેહ હે કે સીતાઈકો  
 અસલ જના ઉન્હી તાએપનીકો નહિ દેખા ઓર ચેહ નહિ સમજા  
 વરશાએસો વલ કમરો બે હુસ્બાની વલ કમરો વન્નજુમે મોસ-  
 ખખરાતુન બેઅઝેહ. મુસખખર વોહ હે જસકો એક કામમેં લગાએ હોં,  
 પસ ચેહ અપની જાતસે કારગર નહિ હેં. બલકે ઇન્કો કામમેં લગાએ હેં.  
 ફરીસ્તુકી મારેશતસે જેસા આસાબ આઝકી તહરીકમેં ધસ કુવ્વતકી જેહ-  
 તસે જે દીમાગમેં હેં મશ્ગુલ હેં. સીતારે ભી આખરી નોકઝમેં દાખીલ  
 હેં અગરચે નકી'મુકે દરજેમેં હેં ઓર જુતીયાં છોડનેકી જાયમેં નહિ જેસે  
 ચાર અનાસીર કે ચેહ આખરી મુસખખરા હેં જેસા કીતાબતકે બાબમેં  
 કલમકા હાલ હે ફરસ બેસ્તર ખીલાદે ખલાઇકમેં એસા હે  
 કે દેખો તો એક સુરતમેં સમઝી બાત સય હે લેકીન એક  
 શયકે બાઝકો દેખકે સમજે હેં કે હમ સખ દેખે ઓર  
 ઇન્કી 'મીસાલ ઇન અ'લુકીસી હે જે તય સુને ચે કે ઇન્કી ખસ્તીમેં  
 એક હાથી આયા હે ઉરકો પેડયાનનેકી ખાતીર ગએ ઓર હાથસે ઉરકો  
 ટોલને લગે. એકકા હાથ કાનપર પડા, એકકા પાઉં પર પડા, ઓર એકકા  
 દાંતપર. જબ વય દુસરે અ'ધુકે પાસ ગએ ઉન્હોંને ઇન્સે શીલકી હકીકત  
 દરયાકતઃકી. વોહ જે પાઉંકો ધુવા થા બોલાકે હાથી થંબ ( સુતુન ) કી  
 માનીંદ હે ઓર વોહ જે દાંતપર હાથ ડાલા થા બોલા લકડીસા હે. વોહ  
 જે કાન પકડા થા બોલા કે કમલસા હે તો યહાં સમઝી બાત સય હે  
 ઓર સખ ખતાપર હેં કયુંકે હરજેફને સમજા હે કે સારે હાથીમેં માલુમ  
 કીયા. હાલાં કે એસા નહિ. ઇસીતરહ નજુમી ઓર તખીયકી નજર ખુદકે

નોકરમેસે એક પર પડી વય ઇસ્કી હુકુમત ઓર ઇકતેદારસે હંગ હોકે બોલે  
 કે ખુદ ખાદશાહ ચેહી હે. યુનાએ હઝરત ઇબ્રાહીમ અલમહદીસ્સલામને  
 કહા યા. ચેહુ મેરા રખ હે આફતાબકો દેખકર એસા કહે થે જખ ગેખસે  
 ઇસ્કો હીદાયત હુધ સખકા તુકસાન દેખા ઓર ઉન્કે સિવાએ દુસરેકો પેહ-  
 ચાના બોલા ચેહુ દુસરેકા મહકુમ હે વોહ જો ઝેર દસ્ત હો ખુદાઈક લાયક  
 નહિ. તખ દરમાયા. મેં દોસ્ત નહિ રખતા હુખને વાલોકો. ફરેહ  
 સીતાઈ. ઓર અનાસીર ઓર બારા ખુરજ ઓર અર્શકી મીસાલ એક સુર-  
 તસે ઇસ ખાદશાહકી માનીંદ હે જુસ્કા એક ખાસ હુજરા હો જહાં ઉસ્કા  
 વઝીર બેઠા હે ઓર ઇસ હુજરેકે આસપાસ એક મેડી હો જુસ્કે બાલાખાને  
 બારા હો ઓર હરએક બાલાખાને પર વઝીરકા નાખખ બેઠા હો ઓર સાત  
 નકીમ સવારાં, બારા બાલાખાનુકે ગીર્દ શીરતે હેં ઓર વઝીરકે નાખખુકા  
 હુકમ જો વઝીરસે ઇન્હેં પોહોંચા હે સુનતે હેં ઓર ચાર ખાદે ઇન સાત  
 નકીમસે દુર ખડે રેહકે ઇન્હોં દેખ રહે હેં તા દરગાહસે કયા હુકમ આતા હે  
 ઓર ઇન ચાર ખાદુકે હાથમેં ચાર કમંદ હેં જુન્હેં વય ફેકતે હેં એક  
 જમાઅતકો. દરમાનકે મ્વાશીક હુજુરમેં ભેજતે હેં ઓર એક  
 જમાઅતકો દરગાહસે હાંક દેતે હેં એક ગીરોહકો ખીલઅત  
 ઓર એકકો સઝા દેતે હેં. અર્શ વ હુજરા ખાસ હે  
 જહાં વઝીરે મમલેકત બેઠા હે વોહ એક ફરીસ્તા હે, બડા સુકરખ ઓર  
 મેડી સીતાઈકા આસમાન હે. બારા ખુર્જ બારા બાલાખાને હેં વઝીરકે  
 નાએખાં દુસરે મલાઈક હેં જો દરજુમેં સુકરખ ફરીસ્તુસે કમતર હેં ઓર  
 એક એક કામ હરએકકે હવાએ હુવા હે. સાત સીતારે (૧ ઝાહલ,  
 ૨ ઝાહરા, ૩ મુશ્તરી, ૪ ઉતારીદ, ૫ શમસ, ૬ કમર, ૭ મરીખ)  
 સાત સવાર હેં કે નકીયુકે માનીંદ ઇન મેડીયુકે પાસ ખડે હેં ઓર હર  
 એક મેડીસે જુદા જુદા હુકમ ઇન્હેં પોહચાતા હે ઓર ચાર અન્સર યાની  
 આતીશ, હવા, પાની, મીદી, ચાર ખાદે હેં કે અપને વતનસે બાહીર નહિ  
 જતે ઓર ચાર તખીઅતેં જેસે હરારત, ખરદત, રતુખત, યખુસત, ચાર કમંદ  
 હેં. જખ કીસીકા હાલ બદલે ઓર વોહ દુન્યાસે રહ ગરહાં હો, ગમ ઓર  
 ડર ઇસ્પર ગલખા કરે ઓર દુન્યાકી ન્યામતુસે બેઝાર હો જવે ઓર અપને  
 અન્જમકે સોચમેં પડે તખીખ કેહતા હે કે ચેહ ખીમાર હુવા. ઇસ ખીમારીકો  
 માલી ખોલીયા કેહતે હેં. અફતીમુકા જેશીંદા ઇસ્કા ઇલાજ હે. તખીઈ  
 કેહતા હે ઇસ ખીમારીકી અસલ યખુસત હે જો દીમાગપર ગાલીખ હુધ.  
 ઇસ્કા સખખ ઝમીસ્તાનકી હવાકી ખુસ્કી હે જખતક બહાર ન આવે ઓર

રુબરુબ હવાપર ગાલીબ ન હો, ઇસ્કા ઇલાજ ન હોગા. નળુમી કેહતા હે કે  
 ચેહ સોદા હે જો ઇસ ફસ્લમેં પેદા હુવા ઝોર સોદા ઉતારીદે હોતા હે  
 કે ઇસ્કો મરીખસે એક મુશાબેહત નાપસંદીદહ હે જબતક ઉતારીદ સમ્બ-  
 નકે મુકાબીલ ન આવે યા ઉન્કી સુલસીયતમેં ન પોહોંચે ઉસ્કા હાલ નહિ  
 સુધરેગા. ચેહ સખ સચ કેહતે હેં ઇસ્મકા સરમાયા ચેહી હે પર ચેહ જો  
 ઇન્હોંને દરગાહે ઇલાહીમેં ઇસ્કી સઆદતકા હુકમ કીયે ઝોર દો ચાલાક  
 નકીખકો. જન્હેં 'ઉતારીદ વ મીરીખ' કેહતે હેં કોડે મારતે હુવે ઇસ્કે પાસ  
 બેજે તા દરગાહકે પ્યાદુસે જસે હવા કેહતે હેં 'ખુશકી ઇસ્કે ઘર ઝોર દીમા-  
 ગમેં' ડાલે ઝોર ઇસકો લઝઝતે દુન્યાવીસે રહ ગરદાં કરે. ડર ઝોર ગમકે  
 કોડેસે મારે. ઝોર તલખકે નામસે ઇસ્કો દરગાહે ઇલાહીમેં દાવત કરે. ચેહ  
 ખાત ઇસ્મે તીખ ઝોર ઇસ્મે તખીઈ ઝોર ઇસ્મે નુજુમમેં મઝકુર નહિ.  
 બલકે ઇસ્મે નુજુબતકે દરયાસે નીકલે જો અતરાફે મમલેકતકો ઝોર  
 હુઝુરકે આલેમું નકીખકો ઝોર ચાકડંકો ઘેરા હે ઝોર પેહચાના કે હરએકકા  
 કયા દામ હે, ઝોર કીસકે હુકમસે વય હરકત કરતે હેં, ખલાઇકકો કહાં  
 મીલાતે હેં ઝોર કહાંસે હાંકતે હેં. પસ હરએક શખ્સ જો બોલા સચ  
 બોલા હે. પર બાદશાહે મમલેકત ઝોર તમામ સીપાહસાલાફકે બેદસે ઇસે  
 ખબર નહિ. હકતઆલા ઇસી તોર પર બલા ઝોર ખીમારી ઝોર સોદા ઝોર  
 મેહનતકે હીલેસે ખલાઇકકો અપની દરગાહમેં ખુલાતા ઝોર ફરમાતા હે ચેહ  
 ખીમારી નહિ બલકે હમારે લુલ્લકા કમંદ હે જસસે અપને દોસ્તુકો હુઝુરમેં  
 ખુલાતે હેં. તેહકીક કે આફત સોંપી ગઇ હે અંબેયાપર ફીર  
 અવદ્યાપર, ફીર ઉન્કે અમસાલપર ખીમાફકી આંખસે ઇન્હેં ન  
 દેખો. ચેહ હમારે ખાસ લોગ હેં. મેં ખીમાર હુવા તુને મેરી ખીમાર  
 પુરસી ન કી ઇન્કે બાબમેં નદા હોતી હે પસ વોહ પેહલી મીસાલ  
 આદમીકી પાદશાહીકી થી જો અપને બદનમેં રખતા હે. ઝોર ચેહ મીસાલ  
 બી ઉન્કી મમલેકતકી હે જો અપને બદનકે બાહીર રખતા હે. ઇસી વજ-  
 હસે ચેહ મારેફતબી મારેફતે નફસસે હાસીલ હોગી, ઇસી વાસ્તે હમને  
 મારેફતે નફસકો પેહલા ઉન્વાન બનાયા. ફરેલ અબ્બ ચાહીએ કે "મુબ-  
 હાનદલાહે વદહમ્મા લીલલાહે વલા ઇલાહાઇલલ્લાહો વદલાહો  
 અકબર કે માની પેહચાને, કે ચેહ ચાર મુખસીર કલમે જમએ મારેફતે  
 ઇલાહીપર હેં. જબ તુને અપની પાકી પેહચાની મુબહાનલ્લાહકે માની  
 તુકે જાહીર હુવે ઝોર જબ અપની બાદશાહતસે ઇસ્કી બાદશાહીકી તફસીલ  
 પેહચાના કે સારે અસબાબ વાસ્તે ઇસ્કે ફરમાંબરદાર હેં. જેસા કલમ

કાલીબકે હાથમે' માની 'અલ્લાહો લીલ્લાહ, કે પેહચાના કે જળ ઇસ્કે સિવાએ કોઇ દુસરા મુનઝમ નહિ. હમદો શુક ઉસીકે લાયક હે ઝોર જળ પેહચાના કે ઉસ્કે સિવાએ કીસીકો મુખત્યારી હુકમકી નહિ. 'લાઇલાહ મલ્લલ્લાહો' કે માની તુ સમજા અળ અલ્લાહો અકબરકે માની પેહચાન ઝોર સમજ કે ચેહ તમામ જો તુને જાના હકતઆલાકે બેદ્દે કુછ નહિ સમજા. કયું કે હકતઆલા ઇસસે ખુઝુર્ગ તર હે કે બંદે ઇસ્કો કયાસસે માલુમ કર સકે. ઇસ્કે માની ચેહ નહિ કે વોહ દુસરેસે બડા હે કયું કે ઇસ્કે હાથ કોઇ દુસરી ચીઝ નહિ. તા વોહ ઇસસે બડા હેકે સારી મયજુદાત ઇસ્કી હસ્તીકે નુરસે હેં ઝોર આફતાબકા નુર સિવાએ આફતાબકે ઝોર કુછ જાએ નહિ. તા કેહ સકે કે આફતાબ અપને નુરસે ખુજુર્ગ હે બલ્કે માની અલ્લાહો અકબર કા ચેહ હે કે આદમી કયાસે અકલસે ઇસે પેહચાન ન સકે મઆઝલ્લાહ કે ઉસ્કી પાકી વ તકદીસ, આદમીકી પાકી વ તકદીસકીસી હો કે વોહ સારી મયજુદાતકી મુશાબેહતસે પાક હે. આદમીકા કીયા હીસાબ ઝોર મઆઝલ્લાહકે ઉસ્કી બાદશાહી આદમીકીસી હો અપને તનપર, યા ઉસ્કી સીફતેં જેસા ઇલ્મ વ કુદરત આદમીકી સીફતેં કેસી હો બલ્કે ચેહ તમામ એક નમુના હે તા તુજે કુછ એક બેહરએ જમાલે હજરતે ઇલાહીયતસે ઇજ્જતે બશરીયત કે મીકદાર હાસીલ હો. ઝોર ઇસ નમુનેકી મીસાલ એસી હે કે હમસે અગર કોઇ લડકા પુછે કે સલ્તનત ઝોર રીયાસતકી લઝત કેસી હુવા કરતી હે, હમ જવાબ દેં કે યોગાન બાઝીકી લઝત કેસી હે કયું કે ઇસ્કો દુસરી લઝતસે ખબર નહિ ઝોર જો બાત ઇસે હાસીલ ન હો કયાસસે ઇસ્કો પેહચાન ન સકે બલ્કે વોહ એસી ચીઝ પેહચાનેગા જુસ્કા નમુના ઇસ્મેં હો ઝોર ઝાહીર હે કે બાદશાહીકે મજ્દો યોગાનબાઝીકી લઝતસે કુછ નીસબત નહિ. પર લઝતકા નામ દોનું પર સાદીક આતા હે. પસુ નામમેં ઇસ વજહસે દોનું બરાબર હેં ઇસ્લીયે વેહ નમુના બચ્ચુકી મરેશતકે લાયક હે. પસ હકતઆલાકી પુરી હકીકત હક્કે સિવાએ કોઇ નહિ જાનતા. ફરેલ મારેશતે હકતઆલાકી શરહ દરાઝ હે ઝોર ઇસ હીતાબમેં ઇસ્કા ખ્યાન હો નહિ સકતા. હતામકદુર સારી મારેશત તક્ષમ કરનેકી ખાતીર ઇતની તરૂગીબ (શોક) દીલાના કાશી હે. કયું કે ઇસ્મેં અયન સઆદત હેં બલ્કે આદમીકી સઆદત ખુદકી મારેશત ઝોર ઉસ્કી બંદગીમેં હે મારેશતસે સઆદત હાસીલ હોનેકા સબબ ઇસ્કે આગે મઝકુર હો ચુકા લેકીન બંદગી વ ઇજ્બાદત ઇસ લીયે સઆદતકા સબબ હોતેં હેં કે જળ આદમી મરતા હે હકતઆલાસે ઇસે સરોહાર હે.

ઇસીકી તરફ ફીર જાના ઓર ખાઝગસ્ત હે. જમ્મ કીસીકો એક કે  
 સાથ કીકાના હો. સમ્બાદત ઇસ્કી યેહી હે કે વેહ ઉસ્કા દોસ્તદાર હો. ઓર જીતના  
 બ્યાદા દોસ્ત રખેગા ઉસ્કી સમ્બાદત ઇતની બ્યાદા હોગી કયું કે રાહત વ લખત  
 મહબુબકો દેખનેમેં બડી હે. ઓર ખુદાકી દોસ્તી આદમીકે દીલ પર  
 ગાલીબ ન હોગી, મગર મારફતસે ઓર બહોત ઝીક કરનેસે કયું કે જમ્મ  
 એક શખ્સ ઈસીકો દોસ્ત રખતા હે અકસર ઇસે યાદ કરતા હે જમ્મ ઇસ્કા  
 જીક બહોત કરતા હય ઉસ્કે દોસ્તોમેં દાખીલ હોતા હય ઇસી વાસ્તે  
 ખુદાને દાઉદ અલેયહીસ્સલામપર વહી બેળ, ઓર ફરમાયા યાની મેં તેરા  
 સહારા હું ઓર તુજે મેરેસે સરોકાર હે. એકદમ મેરી યાદસે ગાલીબ મત  
 હો. ઓર ઝીક દીલપર ઉસ વક્ત ગાલીબ હોગા કે આદમી હમેંશા ઇબ્બાદત  
 કીયા કરે ઓર ઇબ્બાદતકે વાસ્તે ખાતીર જમ્મ ઇસ્વક્ત હાસીલ હો કે શેહવાત  
 પરસ્તીકે ઇલાકે ઇસસે દુટ જવેં ઓર યેહ ઉસ્વક્ત દુટતે હેં કે ગુનાહસે  
 દસ્ત બરદાર હો. પસ તર્ક મહશત દીલ જમ્મકા સખમ હોતા હે ઓર  
 તાઅત વ બંદગીસે દીલપર ઝીક ગાલીબ હોતા હે યેહ દોનું ચીઝે મોહ-  
 વ્વતકા સખમ હોતી હેં ઓર મોહવ્વત સમ્બાદતકા ગુખ્મ હે ફતેહ વ  
 શીરોઝી ઇસીસે હે. ગુનાંચે હક્તઆલાને ફરમાયા. તેહકીકે ફતેહમંદ હુવે  
 ઇમાનવાલે ઓર ફરમાયા. તેહકીકે ફતેહમંદ હુવા જીસને પાક કીયા  
 અપને તખ્ત ઓર યાદ કીયા નામ અપને પરવરદીગારકા શીર  
 નમાઝ પકા. ઓર જમ્મ સારે આમાલ ઇબ્બાદત નહિ હો સકતે બલ્કે  
 બાંઝે ઇબ્બાદત હેં ઓર બાંઝે નહિ, ઓર તમામ શેહવાત યાની ખવાહીશુંકા  
 તર્ક કરના મુમકીન નહિ, બલ્કે જમ્મકા નહિ કયું કે અગર ખાના ન ખાવેગા  
 હલાક હોગા, ઓર અગર મુખાશરત ન કરેગા, નસલ મુનકતેઅ હોગી.  
 પસ બાબી ખવાહીશોં લાઇકે તર્ક ઓર બાબી લાઇકે અમલ હેં તો યહાં  
 એક હદ દરકાર હે કે ઇસ્કો ઇસસે જુદા કરે ઓર યેહ હુદુદ વ હાલસે ખાલી  
 નહિ. યા આદમી અપની અકલ વ ઇજત હાદસે ઠેરાવે ઓર અપની નજરસે  
 ઇખ્ત્યાર કરે, યા દુસરેસે લેવે ઓર મહાલ હે કે ઇસ્કો અપને ઇજતેહાદ વ  
 ઇખ્તેયાર પર છોડ દેં કયું કે હવા વ હવસ જો ઇસપર ગાલીબ હેં હમેંશાં  
 ઇસે રાહે ઇલાહીકા પોસીદહ રખતે હેં. ઓર ઇસ ખાતકા જીસમેં ઇસ્કી સુરાહ  
 હો ખુબીકી સુરતસે ઇસે બતાતે હેં પસ આહીએ કે ઇખ્ત્યારકી લુગામ ઇસ્કે  
 હાથમેં ન હો બલ્કે દુસરેકે હાથમેં હો. ઓર હરકોઈ ઇસ કામકે લાયક નહિ,  
 બલ્કે દાનીશમંદ દરકાર હેં વય અબેયા હેં. પસ શરીઅતકી મુતાબેઅત ઓર ઉસ્કે  
 એહકામકા બજાલાના ખીલ ઝુરર વ સમ્બાદતકા બાઇસ હોગા. બંદગીકે માની

ચેહી હેં જીરને હુદુદે શરીઅતસે કદમ બડાવેગા અપને હાથસે આપ ખતરે  
 હલાકમેં પડેગા ઇસી વાસ્તે હકતઆલાને ધરમાયા. ઓર જીરને આગે બડા  
 હુદુદે અદનાહુકે પસ તેહકીક સીતમ કીયા અપનેપર. ફરસ વય  
 લોગ જે હર ચીઝકો જાઇઝ જાનનેવાલે હેં ઓર અહકામે ધલાહીકી હુદ-  
 દસે દસ્ત ધરદાર હો ગએ સાત વજહસે ઉન્કી ખતા ઓર નાદાની સાખીત  
 હોતી હે. પહેલી વજહ નાદાની ઇસ જમાઅતકી હે જે ખુદાપર ઇમાન  
 નહિ લાએ ઇસ્કો અપને વહેમો ખ્યાલમેં એગુનગીકે સાથ હુદે જળ નહિ  
 પાએ ઇસ્કે સુનકીર હો ગએ. તખીઅત ઓર સીતાઈકી તરફ સખ કામકી  
 નીસ્ખતકી ઓર સમજે કે આદમી ઓર યેહ હેવાનાત ઓર યેહ આલમે  
 અજળ ઇસ તમામ હીકમત વ ખુખીકે સાથ અઝ ખુદ પેદા હુવે હેં. યા  
 હંમેશાસે દિનકા વજુદ હે યા તખીતયકા ફેલ હે. જળ તખીધકો ખુદ અપની  
 ખબર નહિ; દુસરી ચીઝ કય પેહચાનેગા. ઓર ઇનકી મીસાલ ઇસ શખ્સકી  
 માનીંદ હે કે એક ખત અચ્છા દેખા સમજા કે યેહ અઝ ખુદ લીખા ગયા  
 હે. કાતીબકી કુદરત ઓર ઇદમ ઇરાદેકો ઇસમેં દખલ નહિ. યા હંમેશાસે  
 એસા લીખા હુવા હે જીરકા અધાપન ઇસ કદર હો ગુમરાહીકી રાહસે વોહ  
 કલુ ન નીકલેયા. તખીધ નજુમીકી ગલતી ઉસ્કે આગે મઝકુર હુઇ. દુસરી  
 વજહ નાદાની ઇસ જમાઅતકી યેહ હે જે આખેરતપર ઇમાન નહિ લાએ  
 ઓર સમજે કે આદમી ધાંસ પાતકાસા હે યા દુસરે હેવાનસા કે મરનેસે  
 નાખુદ હોતા હે. ઇસ્કે સાથ ન ગુસ્સા હે, ન હીસાબ, ન અઝાબ, ન સવાબ,  
 ઇસ્કા સખબ યેહ કે ઇરને અપને નફસકો પેહચાના ઓર અપની કેશીયત  
 ચેહી સમજા હે, જે ગયે ઓર બેલ ઓર ધાંસકી હે ઓર ઇસ રહકો  
 જે આદમીકી હકીકત હે નહિ પેહચાના કે વોહ અબદી હે ઓર હરગીઝ  
 નહિ મરતે. પર ઇસ્કે બદનકો છીન લેતે હેં મોત ઇસીકા નામ હે. ચોથે  
 ઉવાનમેં ઇસ્કા બયાન આવેગા. તીસરી વજહ નાદાની ઇસ જમાઅતકી યેહ  
 હે, જે ખુદા ઓર આખેરતપર જરા ઇમાન લાએ હેં પર શરીઅતકે માની  
 નહિ સમજે ઓર કેહતે હેં કે ખુદાકો હમારી ઇબાદતકી કયા હાજત ઓર  
 હમારી મહસીતસેં ઉસે કયા પરવાહ. વોહ પાદશાહ હે બંદુકી ઇબાદતસે બે  
 નીયાઝ. તાઅત વ મહસીત ઉસ્કે નજદીક એકસાં હે. યેહ અહમકાન  
 કુરઆનમેં નહિ દેખતે હેં જે ફરમાયા હે. ઓર જીરને સંવારા પસ  
 તેહકીકે કે નહિ સંવારા મગર અપને તથ ઓર જીરને કોશી-  
 શ કી તેહકીકે કે કોસીશ નહિ કી મગર અપનેહી વાસ્તે ઓર  
 જીરને અમલ કીયા નેક ઉસીકે નફસકી ખાતર હે યેહ બદખખત,



શરીરતસે બેખબર સમજતા હે કે શરીરતકે માની ચેહ હે' કે આદમી ખુદાકા કામ કરે, ન અપના; ઓર ઉઠ્ઠી મીસાલ એસી હે કે ખીમાર પરહેઝ ન કરે ઓર બોલે તખીબકી બાત મેં સુતું' યા ન સુતું' ઇસ્સે ઇસ્કા ક્યા નુકસાન અગરચે ચેહ બાત સચ હે પર વોહ હલાક હોગા ન ઇસિ સખબ કે તખીબકી હાજત થી, બલકે પરહેઝ ન કરના ઉઠ્ઠે મરનેકા સખબ હુવા તખીબને ઉઠ્ઠી રેહનુમાઇ કી. રાહબરકા ઇસ્સે ક્યા નુકસાન, લેકીન ખીમાર નાફરમાનીસે હલાક હોગા. ઓર જેસા તનકી ખીમારી ઇસ જહાનકી હલાકતકા સખબ હોતી હે દીલકી ખીમારી ઇસ જહાનકી બદખબતીકા સખબ હોગી. ઓર જેસી દવા ઓર પરહેઝ તનકી સલામતીકા સખબ હે' તાઅત ઓર મારફત ઓર પરહેઝગારી દીલકી સલામતીકા સખબ હે'. નીજત ન પાવેગા મગર વોહી શખ્સ જો આયા અલ્લાહ કે પાસ બલે ચગે દીલસે, ચોથી વજહ, નાદાની ઇન લોગોંકી હે કે દુસરી વજહસે શરીરતસે બેખબર હોકે કેહતે હે' શરીર બોલતી હે કે શેહવત ઓર ગુસ્સે ઓર લોગકો બતલાનેકી ઇમાદત કરનેસે દીલકો પાક કરો. ઓર ચેહ બાત મુમકીન નહિ. કયું કે આદમી ઇન ચીજસે બના હે ઓર એસા હે કે કોઇ શખ્સ સીયાહકો સુફેદ કરના ચાહે, પસ ઇસ ચીજકા હુંદના મહાલ હે. ચેહ અહમકાન નહિ સમજે કે શરીર એસા નહિ ફરમાઇ બલકે હુકમ કી હે કે ખશ્મ વ શેહવતકી તખીહ કર ઓર ઇન્હે' એસા રખો કે અકલ વ શરીરતપર ગલબા ન કરે' ઓર શરીરતકે હુદુદ નીગાહ રખે ગુનાહે કખીરાસે હઝર કરે તા સગાઇરકો બખશ હે' ચેહ બાત મુમકીન હે ઓર બહોત લોગ ઇસ્કો હાસીલ કીયે હે'. ઓર રસુલ સનું: અલયહે વ સલ્લમ યહી ફરમાયે હે' કે ગુસ્સા મત કરો. આપે નવખીબીયાં રખતે ચે ઓર બોલતે ચે મેં તુમારી માનીંદ આદમી હું યાની આદમીકે માનીંદ મુજેબી ગુસ્સા આતા હે ઓર હકતઆલાને ફરમાયા હે ખાનેવાલે ગુસ્સેકે યહાં તારીફ કી એસી કે જસને ગુસ્સેકો પી ગયા ન એસે કે જસે હરગીઝ ગુસ્સા ન આવે. પાંચવી વજહ નાદાની ઇન લોગુંકી ચેહ હે કે જો અલ્લાહ તઆલાકી સીદાતકે બાબમે' કેહતે હે' કે ખુદાએ તઆલા રહીમો કરીમ હે. સખ હાલમે' હમપર રહેમ કરેગા. ઇસ બાતસે બેખબર હે' કે જેસા વોહ કરીમ હે, કહાર બી હે ઓર નહિ જાનતે કે હમ બહોત લોગુંકો દુન્યામે' બલા ઓર ખીમારી ઓર ગુરસનગીમે' રખતા હે. હાલાં કે રહીમ વ કરીમ હે. જમતક ઝરાઅત (ખેતી) વ તીજરતે ન કરે' માલદાર નહિ હોતે ઓર જખતક કોશીશ ન કરે' ઇશ્મ નહિ સીખતે ઓર હરગીઝ દુન્યા તલખીમે' તકસીર નહિ કરતે ઓર યું નહિ

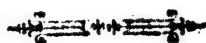
કેહતે કે વોહ રહીમ વ કરીમ હે. ખજેર ઝરાઅત વ તીજસ્તકે હમે રોઝી દેગા. હોલાં કે વોહ રોઝીકા ઝામીન હે ઝોર ફરમાયા હે. નહિ કોઇ ચલને વાલા ઝમીનખર મગર યેહ કે અલ્લાહપર હે ઉસ્કી રોઝી ઝોર આખેરત કે કારકો અમલ પર હવાસે કરકે કેહતા હે ઝોર યેહ કે નહિ હે આદમીકે વાસ્તે મગર વોહી જો કોશીસ કરે. જખ ઉસ્કે કરમપર ભરોસા નહિ રખતે ઝોર તલખે રીઝકસે બાઝ નહિ રેહતે જો કુછ આખેરતકે બાખમે કેહતે હે વોહ ઝમાની બાત ઝોર શેતાનકી તાલીમ હે ઇસ્કો અસ્લ નહિ. છઠી વજહ, નાદાની ધન લોગોંકી યેહ હે જો ગુરર સે કેહતે હે, હમ એસે મુકામમે પોહોંચે કે મમશત હમકો નુકસાન દેગી. ઝોર હમારે દીનમે કીસી તરહકા ખલલ ન હોગા. અકસર યેહ અહમકાન એસે હલકે હે કે અગર કોઈ એક બાતમે ઉન્સે ખેઅદબી કરે ઝોર ઉન્કે તકબ્બુરકો તોડે, સારી ઉમ્મ ઉસસે અદાવત રખતે હે, ઝોર અગર એક લુકમા છુસ્કી તમે કીયે હોં ઉન્હેં ન મીલે, દુન્યા ઉન્કી આંખુમે તારીક હો જાવે. ઝોર યેહ અહમકાન અખતક ધનસાનીયતમે કામીલ નહિ જો ધન ચીજુંકા અદેશા ન રખે. યે દાવા ઇન્કો સઝાવાર નહિ. અગર શીલ મીસ્લ કોઇ એસા હે કે અદાવત ઝોર શેહવત ઝોર રીયાસે મુખરી ( પાક ) હો, બા વસ્ત્ર ઉસ્કે એસા દાવા કરતા હે તો બહોત નાદાન હે કયુંકે ઇસ્કા મરતબા અખેયાકે મરતબેસે ઝાહદ ન હોગા. યેહ ખુજુગાં અપની ચુક ઝોર લગઝીશસે નાલએ વ ઝારી ઝોર તોખહ કરતે યે ઝોર અસહાય ગુનાહાને સગાઇરસે હઝર કરતે યે બલ્કે જહાં શુબ્હેકા અદેશા હોતા, હલાલ ચીજસે ભાગતે યે. ઇસ અહમકકો કયુંકર માલુમ હુવા કે આપ શેતાનકે દામમે નહિ હે. ઝોર ઇસ્કા દરજ પેગંમબંકે દરજે સે બહ ગયા હે. અગર કહેગા કે પેગંમરોને ખલાઇકકે કાએદે ઝોર તાલીમ કે વાસ્તે એસા કરતે યે. વોહ બી ખડકકી મલકેઅનકે લીયે કયું એસા નહિ કરતા ! દેખતા હે કે જો ઇસ્કી ગાલ સીખતા હે ખરાખ હોતા હે અગર બોલેગા, લોગોંકી તબાહીમે મેરા નુકસાન નહિ, હઝરત રસુલ સ. અલયહે વ આલેહી વ સહાબેહી વ સલ્લીમકો કયું ઇસસે નુકસાન થા અગર નુકસાન નહિ થા અપને તઈ તકવાકી મેહનતમે કાહેકો રખતે યે ઝોર ખુરમા જો સદકેકા થા મોહસે નીકાલકે ફેંક દીએ અગર ખાં જતે તો ઇસ્મે લોગોંકા કયા નુકસાન થા કે ઇસ્કા ખાના સખકો દુસ્ત થા. અગર ઇસ્મે નુકસાન થા કયું ઇસ અહમકકે બાખમે સોંપીકે ખાલે નુકસાન નહિ કરતે. આખર ઇસ્કા દરજ પેગંમપર અલયહીસ્સલાતે વસ્સલામસે બાલાતર નહિ. ઝોર

બી શરાબકે સો ખાલુ'કા દરજા એક ખુરમેસે જ્યાદા હે પસ જળ  
 અપને તખ' એસે દરયામે રખા કે શરાબકે સો ખુમ ઉસે  
 ન ખીગાડે' એર પેગમ્પરૂંકો યોડે પાનીમે' એસા રખા કે એક ખુરમા  
 આપકો ખીગાડે એસા વક્ત પોહોંયા હે કે શેતાન ધરકી મુધુસે ખાઝી કર  
 રહા હે એર દુન્યાકે અહમકાન ધરકો રેશખંદ ( હડોલી ) ખનાએ હે. કયા  
 અજબકે આકેલાન ધરકા કીસ્સા બોલે' એર ઇસપર હસે. લેડીન ખુઝુર્ગાને  
 દીન સમજતે હે' કે જીસ્ને હીર્સ વ હવાકો અપના ઝેરહસ્ત ન ખનાવે વોહ  
 આદમી નહિ. બલકે એક હેવાન હે એર વય સમજતે હે' કે આદમીકા  
 નફસ મક્કાર હે. ધરકા સખ દાવા જુક લાફ કરતા હે કે મે' ઝખરહસ્ત હું.  
 ઉસસે ઉરકી દલીલ માંગીએ ઉરકી રાસ્તીપર કુછ દલીલ ધરકે સિવાએ  
 નહિ કે વોહ અપના ફરમાબરદાર ન રહે બલકે શરીઅતકી પેરવી કરે. અગર  
 ખુશીસે હમેશાં તાબેદારી શરેહકી કરતા હે સચા હે એર અગર રખ્સત એર  
 તાવીલ એર હીલા હુંબતા હે શેતાનકા ખંદા હે. બા વસ્ર ધરકે દાવા વિલા-  
 યતકા કરતા હે. એર યેહ દલીલ દમે આખીર તક ઇમસે છીનના ઝુર  
 હે. નહિ તો ગુમરાહીસે હલાક હોગા. એર યેહ બાત ઉસે માલુમ નહિ  
 કે શરીઅતકી ફરમાબરદારી મુસલમાનીકા પહેલા દરજા હે. સાતર્થી વજહ,  
 ગફલત વ શેહવતસે ઉકતી હે ન જહેલસે. એર ઇન સખ ચીઝ રવા રખને  
 વાલુકા ગીરોહ એસા હે કે વય ઇન શુખ્હુસે વાકીફ નહિ. પર એક જમા-  
 અતજો દેખતે હે, અખાહતકે રાસ્તેપર ચલ્તે હુવે ફસાદ એર ખીગાડ  
 એર ધોકેકી બાતે' કહેતે હે. તસજુદ એર વિલાયતકા દાવા કરતે એર  
 લીબાસે શકીરી પહેનતે હે. ધરકો બી યેહ ચાલ પસંદ આખ. કયુ' કે હીર્સ  
 ઇસપર ગાલીબ હે. ફસાદસે રાખી હુવા એર નહિ કહેતા કે મુઝે ઇમસે  
 અજાબ હોગા. તખ ફસાદકા ઇરાદા ન કરતા બલકે કહેતા હે કે યેહ ફસાદ  
 નહિ. યેહ તોહમત હે. યેહ બાત હે. તોહમત એર બાતકે માની નહિ  
 જનતા, એસા શખ્સ ગફલત એર શેહવતમે' સપડા હે. ઇખ્લીસ ઇસપર  
 ગાલીબ હો ગયા. નસીહતસે નહિ સુધરેગા. કયુ' કે ધરકા શુબા સુખનસે  
 નહિ હુવા હે અકસર એસે લોગ ઇસ જમાઅતમે' હે જીનકે બાબમે' ખુદાને  
 શરમાયા હે. નેમ ગરદાને' દીલુ'પર ઉન્કે ગીલાફે' તા ન પેહચાને,  
 એર ઉન્કે કાનુ'મે ગીરાની અગર તુ બુલાવે ઉન્કો હીલાયતકી તરફ  
 કહુ હીલાયત ન પાવે' ઉસ્વકત હરગીઝ ઉન્કે સાથ તલવારસે બાત  
 કીજીએ ન દલીલસે. સખ ચીઝકો રવા રખનેવાલુકી ગલતી એર ઉન્કી  
 નસીહતકે બાબમે' ઇતના જો લીખા ગયા, ખસ હે. કયુ' કે ઇસ ગુમરાહીકા

સખ્ય એક હે કે ધરને અપને નશસકો નહિ પેહવાના ખુદાકો નહિ સમજા ઓર રાહે શરીઅતકો માલુમ નહિ કીયા. જખ આદમીકી નાદાની એસે કામમેં હો. જો મુવાશીક ઉસ્કી તખીઅતકે હે ધરકા નીકલના દુસ્વાર હે. ધસી વારતે એક જમાઅત બગેર શુભેકે તરીક સખ ચીજુકો રવા રખનેવાનું હુંકા તરીકા અખ્ત્યાર કરકે કેહતે હે કે હમ હેરતમેં હેં અગર તું ધન્સે પુછે તુમહેં કીસ ખાતકી હેરત હે જવાખ દે નહિ સકતે કયું કે ન ધન્કો તલખ હે ન શુભા. ઉન્કી મીસાલ ઉસ શખ્સકે માનીદ હે જો તખીઅસે કહે મેં ખીમાર હું પર અપની ખીમારી જાહિર નહિ કરતા. તખીઅ જખતક મજકો ન જને ધલાજ કીસ તરહ કર સકે. પસ ધસ મુતહઅરકો જવાખ દીજે, જસ ચીજમેં તુ ચાહતા હે દંધ રહા કર, પર ધસ ખાતકા શક ન રખ કે, તુ મખલુક હે ઓર તેરા ખાલીક કાદીર ઓર આલીમ હે જો વોહ ચાહતા હે સો કરતા હે ઓર એક ખાત ઉસ્કો ખુરહાનકે તોરસે માલુમ કરાવેં જોસા ઉસ્કા ખ્યાન ઉપર ગુજરા.



## તીસરા ઉન્વાન દુન્યાકી મારેશ્તકે ખ્યાનમેં.



અય અજીઝ માલુમ કરકે દુન્યા રાહે દીનકી મન્ઝેલુસે એક મન્ઝીલ હે. ઓર દરગાહે ધલાહીકે મુસાફરકા રસ્તા ઓર એક ખાજાર હે, આરાસ્તા સેહરામેં લગાયા હુવા. તા મુસાફરાન ધસસે તોશા અપના લે. દુન્યા વ આખેરત દો હાલતકો કેહતે હેં વોહ હાલત જો મોતકે આગે હે ઓર નજ-દીકતર હે ઉસ્કો દુન્યા કેહતે હેં. વોહ જો મોતકે બાદ હે ઉસ્કો આખેરત કેહતે હેં ઓર મક્સુદ દુન્યાસે તોશએ આખેરત હે કયું કે આદમીકો ધખ્તે-દાએ ખલકતમેં સાદા ઓર નાકીસ પેદા કીયે હેં પર એક લીયાકત રખતા હે કે કમાલ હાસીલ કરે, ઓર સુરતે મલકુતકો અપના નકશે દીલ બનાવે તા શાખરિતએ દરગાહે ધલાહી હો. યાની વહાં દખલ પાનેવાલા હોકે જમા હજરતે ધલાહીકા નજારહ કરે. ધરકી સઆદતકા કમાલ ધસીમેં હે ધરકો ધસી વારતે પેદા કીયે હેં જખતક ધરકી આખ ન ખુલે દેખ ન સકેગા. ઓર ધસ જમાલકો નહિ પાવેગા એક ખાત મારેશ્તસે હાસીલ હોગી જમાલે ધલાહીકી મારેશ્તકી કુંજ અખખખ સનઅતે ધલાહીકી મારેશ્ત હે ઓર ધસ સીદ્દતકી કુંજ પેહલે એક હવાસ આદમીકે હેં ઓર સિવાએ

ઇસ કાલેબકે જો પાની ઝોર મટીસે બના હે હવાસકા વળુદ મુમકીન ન થા  
 ઇસ લીયે ઇસ આલમે ખાકો આખમે આયા થા યહાસે તોશા લેવે ઝોર  
 ખુદાકી મારેફત હાસીલ કરે અપને નફસ ઝોર સારે જહાંકી મારેફતસે.  
 ઈસ્કો હવાસ ઈફ કરતે હેં જખતકે યેહ હવાસ ઉસ્કે સાથ રહેં ઝોર ઇસે  
 અખબાર પોહોંચાયા કરેં કેહતે હેં કે વોહ દુન્યામેં હેં. જખ ઇન હવાસ  
 કો રખસત કરકે આપ અપની જાતી સીફતુકે સાથ રહા કેહતે હેં કે વોહ  
 આખેરતકી તરફ સીધારા તો દુન્યામેં આદમીકે રેહનેકા સખખ યેહી હે.  
 ફરેસ દુન્યામેં આદમીકો દો ચીજકી હાજત હે એક યેહ કે દીલકો અસ્ખામે  
 હલાકસે બચાવે ઝોર ઉસ્કી ગીજા હાસીલ કરે દુસરી હાજત યેહ કે તનકો  
 મહબેકાતસે બચાવે ઝોર ઇસ્કી ગીજા હાસીલ કરે. દીલકી ગીજા  
 ખુદાકી મારેફત વ મોહબ્બત હે કયું કે હરચીજકી ગીજા ઉસ્કી  
 તખીઅતકી ખ્વાહીશકે માફક હોગી. યેહ ઉસ્કી ખાસેઅત હે.  
 કે આદમીકી ખાસેઅતકા બયાન ઉસ્કે આગે શુજારા ઝોર દીલકી હલાકતકા  
 સખખ યેહ કે માસુએ અક્ષાહકી દોસ્તીમેં હુખા ઝોર તનકી ખખરગીરી  
 દીલકે વારતે આહીએ કયું કે તન મરનેવાલા હે ઝોર દીલ રેહનેવાલા.  
 ઝોર તન દીલકે આખમેં હાજકે ઉટકાસા હે, હજકે રાસ્તેમેં કે શુતુર હાજકી  
 ખાતીર હે, ન હાજ શુતુરકે લીએ અગરએ હાજકો લાઝીમહે કે કાબેકો  
 પોહોંચને તક ચારે ઝોર પાનીસે ઉટકી ખખરગીરી કરે. પર યેહ ખખરગીરી  
 બકદરે ઝરત આહીએ અગર સારા દીન ચારા દેને ઝોર ઉસ્કે સંવારનેમેં  
 રહેગા કાફલેસે બીજકે જકે હલાક હોગા. ઇસી તરફ અગર આદમી સારા  
 દીન બદનકી ખખરગીરીમેં રહેગા તા ઇસ્કા કુબ્બત હાસીલ કરે ઝોર અસ્ખામે  
 હલાકસે ઇસે બચાવે અપની સઆદતસે માહરૂમ રહેગા. ઝોર તનકી હાજત  
 દુન્યામેં ત્રીન ચીજેં હેં. ખુરીશ વ પોશીશ ઝોર મસ્કન. ખુરીશ ઇસ્કી ગીજા  
 હે ઝોર પોશીશ કપડા હે. ઝોર મસ્કન વોહ હે કે ગરમા ઝોર સરમા  
 ઝોર અસખામે હલાકસે ઇસે બચાવે. પસ તનકે લીએ આદમીકી હાજત  
 દુન્યામેં ઇન ચીજકે સિવાએ ઝોર કુછ નહિ. બકે દુન્યાકે ઉમુલ યેહી હેં.  
 ઝોર દીલકી ગીજા મારેફતે ઇલાહી હે. જસકદર જ્યાદી હો ખેહતર હોગી.  
 ઝોર તનકી ગીજા તઆમ હે યેહ અગર હસે જ્યાદા હોગા માર હાલેગા.  
 પર હકતઆલા શેહવતકો આદમીકે સાથ ઇસિવાસ્તે સગાયા કે ખાના ઝોર  
 કપડા ઝોર મસ્કન માંગે તા બદન જો ઇસ્કા મુરકબ હે હલાક ન હો.  
 ઝોર ખલકત ઇસિ શેહવતકી ઇસિ દખસે હુષ કે અપની હદખર ન ઠેરે બકે  
 જ્યાદા તલખી કરે ઝોર અકલકો પેદા કીયા તા શેહવતકો ઇસ્કી હદખર રખે.

ઝોર પેગમ્બરની મારેશતસે શરીઅતકો બેળ તા ધરકી હદે અતલાવેં લેકીન  
 ઇસ શેહવતકો પેહલે પેદા કીયા તીફલીમેં. કયુ' કે ઇસકી હાજત થી. ઝોર  
 અકલકો ઇસ્કે બાદ પેદા કીયા. પસ શેહવત અબ્બલહીસે જગા લે કે ગાલીબ  
 હુધ હે. ઝોર અકલ વ શરીઅતકે સાથ જો ઇસ્કે બાદ હુવે હેં નાફરમાની  
 કરતી હે તા આદમી ખોરાક ઝોર કપડા ઝોર રેહનેકી જગાકી તલાથમેં  
 શખો રીઝ મશ્ગુલ રેહકે અપને તઇ ભૂલ જાવે. ચેહ નહિ જનતા કે ખોરાક,  
 કપડા ઝોર મસ્કન કાહેકો દરકાર હુવા. ઝોર ખુદ ઇસ આલમમેં કીસ્વાસ્તે  
 આયા. ઝોર દીલકી ખોરાકકો જો તોશા આખેરત હે ભૂલ ગયા. ઇસ અયા-  
 નસે તુને દુન્યાકી હકીકત ઝોર આશત ઝોર દુન્યાસે જો ગર્જ હે ખુબ સમજા.  
 અબ દુન્યાકી શાખેં ઝોર ઉસ્કે અસ્કાલ માલુમ કર. ફરેસ અબ અઝીઝ  
 દુન્યા તીન ચીઝુ'સે ઇખ્બારત હે જો ઝમીનપર પેદા હુવે હેં. નયાતાત, ઝોર  
 માદનીયાત ઝોર હેવાનાત. કયુ' કે અસલ ઝમીન, મસ્કન ઝોર મનફેઅત  
 ઝોર ઝરાઅતકે વાસ્તે દરકાર હે ઝોર માદન્યાત જેસા તાંબા, પીતલ,  
 લુહા, હથીયાફેં વાસ્તે ઝોર હેવાનાત સવારી ઝોર ખાનેકે લીચે આદમી  
 અપને દીલકો જુસ્કી દોસ્તી ઝોર તલબમેં લગાયા હે ઝોર તનકો ઇસ્કી  
 સલાહમેં મશ્ગુલ રખતા હે. જબ દીલ ઇસ્કી દોસ્તીમેં લગાવેં દીલમેં એસી  
 સીશતેં પેદા હોતી હેં જો ઇસ્કી હલાકીકા સખબ હેં જેસા હીર્સ ઝોર  
 ખુબલ ઝોર હસદ ઝોર અદાવત વગેરા જબ ઇસ કામમેં તનકો મશ્ગુલ  
 રખેગા દીલકી મશ્ગુલીકા સખબ હેગા યહાંતક કે અપને તઇ ભૂલ જાવે;  
 દુન્યા કે ધધેમેં લગે. ઝોર જેસા દુન્યાકી અસલ તીન ચીઝેં હેં, ખાના,  
 લીબાસ, મસકન ઝોર અસલ ઇન કાઝુ' ઝોર સનઅતુકી જો આદમીકો  
 દરકાર હે, તીન ચીઝેં હેં. ઝરગરી, ઝોર જુલાહગી, ઝોર મેમારી, લેકીન  
 હરએકકી કીતની શાખેં હેં કોઇ તો અસખાબે મોહટયા કરતા હે જેસા  
 નદાફ ઝોર તાગા કાતનેવાલા કે જુલાએકા સામાન તૈયાર કરતા હે, ઝોર  
 કોઇ ઇસ્કો તમામ કરતા હે જેસા દરઝીકે જુલાહેકા કામ પુરા કરતા હે ઝોર  
 ઇન સખકો હથીયાફેંકી હાજત હોતી હે. જેસે લકડી, લુહા, ચમડા વગેરા  
 પસ લોહાર ઝોર સુતાર ( બડહી ) ઝોર ચમાર ઝાહીર હુવે. જબ ચેહ  
 સખ નીકલે ઇન્કો એક દુસરેકી કુમક દરકાર હુધ કે હરએક તનહા અપને  
 સખ કામ નહિ કર સકતા. પસ જમા હુવે, જબતક દરજ, જુલાએ ઝોર  
 લોહારકા કામ કરતા હે, લોહાર દોતુ'કા કામ કરતા હે ઇસી તરહ હરએક  
 દુસરેકા કામ કરતા હે પસ ઉન્મેં મામલા શરૂ હુવા. ઝગડે પેદા હુવે કયુ'  
 કે હરએક અપના હક દુસરેકો મીલનેપર રાઝી નહિ શીર ઝોર તીન ખીદ-

મનુકી ઝરત હુમ. એક સીયાસત ઓર સયાસતકે કવાનીન માલુમ તીસરી શીકેહકા ઇસ્મ જીસસે સલતનત ઓર સયાસતકે કવાનીન માલુમ હેતે હેં ઓર ચેહબી એક એક પેશા હે. અગરચે પેશાવરૂંકી માનીંદ હાથસે ઇલાકા નહિ રખેતા. પસ, ઇસ વજહસે દુન્યાકે અસ્માલ બહોતસે હો ગએ. ઓર લોગોને ઇન કામુમેં અપને તઈં શુમ કરદીયા. ઓર નહિ સમજે કે ઇસ તમામ જંગલકી અસલ તીન ચીઝેં ખાના, કપડા ઓર ઘર ચેહ સબ બમેહા ઇન તીનકે વાસ્તે હે ઓર ચેહ તીન ચીઝેં તનકે વાસ્તે દરકાર હેં ઓર તન દીલકે વાસ્તે ઝરત હે. તા ઇસ્કા મુરકકબ હો. ઓર દીલ મારે-રતે હક્કી ખાતીર દરકાર હે. પસ અપને તઈં ઓર ખુદાકો બૂલ ગયા. ઇસ હાજીકે માનીંદ જો અપને તઈં ઓર કામે ઓર સફરકો બૂલ કે સારા દીન ઉટકી ખબરગીરીમેં રહા. દુન્યાકી હકીકત ચેહી હે જો મઝકુર હુમ. જો શમ્સ ઇસ્મેં એકલ ન રહે ઓર આખેરતપર નઝર ન રખે ઓર દુન્યાકે કામકાજ હાજતસે ન્યાહા કયુલ કરે ઇસે દુન્યાકી કુજ ખબર નહિ. ઓર ઇસ નાદાનીકા બાઈસ વોહી હે જો હઝરત રસુલ અલય હીસ્સલાતે વ સ્સલામ ફરમાએ હેં કે દુન્યા હાજત વ માજતસે ન્યાહા જાદુગર હે. ઇસિસે બચો, જબ દુન્યાકા એહર એસા હે ઉસ્કે ફરેબકો જનના ઓર ઉસ્કે કામકી મીસાલ ખલાઈકકો બતાના વાજબ હુવા અબ ઉસ્કી મીસાલેં ગોશે હોશસે સુન. ફરેબ પેહલી મીસાલ અબ અઝીઝ માલુમ કર કે પેહલા જાદુ દુન્યાકા ચેહ હે કે વોહ અપને તઈં યુ બતાતી હે તુ સમજે કે વોહ તેરે સાથ રહે-નેવાલી હે. હકીકતમેં એસા નહિ. બદલે વોહ તુઝમેં ગુરેઝાં હે. પર આહીસ્તા આહીસ્તા હરકત કરતી હે. ઇસ્કી મીસાલ સાયેકી માનીંદ હે જો બરકરાર નઝર આતા હે. પર હમેશાં ચલતા હે ઓર ઇસી તરહ તેરી ઉંમ આહીસ્તા આહીસ્તા ગુજરતી હે ઓર હરઆન કમ હોતી હે. વોહ દુન્યા હે જો તુઝસે ભાગતી ઓર તુઝે રખસત કરતી હે તુઝે ઇસ ખાતકી ખબર નહિ. દુસરી મીસાલ ઓર જાદુ ઇસ્કા ચેહ હે કે અપને તઈં તુઝે દોસ્તીમેં બતાતી હે તા તુઝે અપના આશીક બનાવે ઓર ઝાહેર કરતી હે કે તુઝસે મુનાફિકત કરેગી. ઓર દુસરેકે પાસ નહિ જાવેગી. શીર યકાયક તુઝે છોડકે તેરે દુસ્મનકે પાસ જતી હે. ઇસ્કી મીસાલ ઇસ નાલાયક અખતર રંડીકીસી હે જો મરદુકે દીલ લુભા કર અપને ઘર લે જતી હે ઓર ઇન્હેં માર કાલતી હે. કેહતે હેં હઝરત ઇસા અલય હીસ્સલામને દુન્યાકો મકાશફમેં એક ખુદયાકી શીકલમેં દેખા. ઇસિસે પૂછા તેરે મરદાન કીતને હેં બોલી બેહી-સાબ હેં. શીર આપને પૂછા વય સબ મર ગએ યા તુઝે તલાક દીએ.

ખોલી એસા નહિ બહકે મેં ધન સખકો માર ડાલોહું તબ દરમાને લગે અનખ હે ધન અહમકુસે કે તેરા સુલુક હુસરસે દેખતે હુવે તુઝે ચાહતે હેં ઝોર ધખિરત નહિ લેતે. ઇલાહી તું હમેં દુન્યાકે જાહુસે બચા. ઝોર એક મીસાલ ઇસ્કે જાહુકી ચેક હે કે અપને જાહીરકો આરાસ્તા રખતી હે ઝોર જો બલા ઝોર મેહનત હે ઉસે ઢાંપતી હે તા નાદાન આદમી ઇસ્કે જાહીરકો દેખકે ફરેખ ખાવે, ઇસ્કી મીસાલ ઇસ બદસુરત બુઢયા કીસી હોગી કે અપના ચેહરા ઢપા રખે ઝોર ગેહને પાતેસે અપને તર્ક સવારે. જો કોઇ ઇસે દુસ્સે દેખતા હે ઇસ્કા દીવાના હોતા હે. જબ નીકાબ ઇસ્કે મોંહસે ખોલતા હે ઉસ્કી ખુરી સુરત દેખકે પશોમાન હોતા હે. હદીસ શરીફમેં આયા હે કે કયામતકે દીન દુન્યાકો એક બદ શીકલ બુઢયાકી સુરતમેં જીસ્કી આંખે સખજ ઝોર દાંત નીકલે હોં લાવેંગે. જબ લોગ ઇસે દેખેંગે કહેંગે “ નકિજો ખીલ્લાહે મીન્હા. ” ચેહ લુ’ડી સુરતવાલી દોન હે જવાબ દેવેંગે ચેહ વોહી દુન્યા હે જીસ્કે વાસ્તે તુમ આપસમેં હસદ ઝોર દુસ્મની વ ખુરેઝી ઝોર કતએ રેહમ કરતે ચે ઝોર ઉસ્કે ફરેખમેં સપડે ચે. તબ ઇસ્કો દોઝખમેં ડાલેંગે. કહેંગી યા ઇલાહી મેરે દોસ્તાં જો મેરે સાથ ચે કહાં હેં ? હકતઆલા ફરમાવેગા, કે ઇન્કોબી ઇસ્કે સાથ દોઝખમેં ડાલ દે “ નકિજો ખીલ્લાહે મીન્હા. ” ઝોર એક મીસાલ અગર કોઇ શખ્સ હીસાબ કરેગા કે અઝલસે અબદ તક કીતને દીન હાંતે હેં ઝોર ઉસ્કી સુદત કયા હે ઉસે માલુમ હોગા કે દુન્યાકી મીસાલ એક મુસાફીરકે રાસ્તેકીસી હે, જીસ્કા અબ્બલ ગેહવારહ હો ઝોર આખીર ગોર. ઝોર ઉસ્કે દરમ્યાન કઇ એક મન્જેમેં હેં. હરસાલ એક મનઝીલસા ઝોર હર હર મહિના એક ફરસંગસાં. ઝોર હરરોઝ એક મેલસા ઝોર હરદમ કદમસા. ઝોર વોહ હમેશા ચલા જાતા હે, એકકો રાસ્તેસે ફરસંગ બાકી રહા ઝોર એકકો કમ એકકો જ્યાદા. ઝોર વોહ ચુપ બેઠા હે ઇસ ખ્યાલમેં કે શાયદ હમેશા વહાં રહેગા ઝોર એસી ચીઝકી તદખીર કરતા હે કે દસ બરસ તક ઉન્કી હાજત ઉસે નહો ઝોર આપ દસ દીનમેં ઝેરે ખાક હો જાવેગા ઝોર એક મીસાલ બાવજુદ રસ્વાઇ ઝોર ગમકે જો આખેરતમેં દુન્યાકે સખળસે દેખેંગે. અહલે દુન્યાકી મીસાલ લઝત દુન્યાકે બાળમેં એસી હે કે કોઇ શખ્સ અછી ચર્ખ વ શીરીન ગીઝા ઇતની ખાયા કે પેટ ઉસ્કા ખીગરા. શીર કહે કીયા. હેજે ઝોર ઇસ્કા-લસે રસ્વા હુવા. નીદાન પશોમાન હુવાકે લઝત જાતી રહી ઝોર રસ્વાઇ બાકી હે ઝોર જેસા કે મજેદાર ખાનેકા ધુલુલાબહોત ગંગા હુવા કરતા હે ઇસી તરફ દુન્યાકી લઝત જીસકદર જ્યાદી હો ઇસ કદર અનખમ ઇસ્કા ખુરા હે



ઝોર ખુદ એક બાત સકરાતકે આલમમેં ઝાહીર હોતી હે કે ઝસ્કી દોલત  
 ઝોર બાગ ઝોર બોસ્તાન ઝોર લેંડી, યુલામ, રૂપા, સોના એતશર  
 હાં. જાન કુન્દનકે વંકા જુદાઈકા ગમ જ્યાદા હોતા હે. ઉસ્કી બનીશ્યત  
 ને થોડા માલ રખતા હો ઝોર વોહ ગમ વ અલમ મોતસે નહિ મીટતા  
 બલકે જ્યાદા હોતા હે. કયું કે મોહબત દુન્યા દીલકી સીદત હે ઝોર દીલ  
 કાયમ રેહતા હે મરતા નહિ ઝોર એક મીસાલ માલુમ કર કે જખ દુન્યા  
 સામને આતી હે મુખસીર નજર આતી હે લોગ સમજ હેતે કે ઇસ્કા શગલ  
 દરાજ ન હોગા. હાલાં કે ઉસ્કે એક કામકે સાથ સો કામ પેદા હોતે હે  
 ઝોર આદમીકી સારી ઉમ ઇસીમેં સર્ફ હોતી હે. હઝરત ઇસા અલય  
 હીસ્સલામને કહા હે કે તાલીમે દુન્યાકી મીસાલ દરયાકા પાની પાનેવાલી  
 કીરી હે કે જીતના જ્યાદા પીવે ઝોર ખ્યાસા હો વ્યાંતક કે પીતે પીતે  
 મરજતા હય ઝોર હરગીઝ ઉસ્કી ખ્યાસ નહિ મીટતી. ઝોર હઝરત  
 રસુલ અલય હીસ્સલામ ફરમાયે હે કે અગર કોઇ શખસ પાનીમેં  
 ઉતરે તો અલબત્તા બીગેગા. ઇસી તરહ અગર કોઇ દુન્યાકે કામ કાજમેં  
 જાવેગા તો અલબત્તા નાપાક હોગા. ઝોર એક મીસાલ ને કોઇ દુન્યામેં  
 આતા હે હસ શખસકી માનીંદ હે ને એમે મેઝમાનકા મેહમાન હુવા હો  
 કે હમેશા મેહમાનુંકી ખાતીર ધર આરાસ્તા રખતા હે ઝોર પય દર પય  
 દાયત કરતા હે. સોનેહરી તખ્ત ઝોર રપેરી અગીઠી અગર ઝોર ખુશખોશ  
 કે સાથ ઇસ્કે સામને રખતા હે તો ઉસ્કા દીમાગ મોઅત્તર હો ઝોર અગીઠી  
 છોડ દેવે તો દુસરે આવે. પસ ને શખસ ઇસ્કા દસ્તુર જાનતા હો ઝોર  
 સ્થાના હો અગર ઝોર ખુશખોશ જલાકે મોઅત્તર હોતા હે ઝોર તખ્ત  
 ઝોર મુજબીરકો ખુશીસે છોડ દેકે શુક કરતા હે ઝોર ચલા જતા હે ઝોર  
 ને અહમક હો સમજતા હે કે એક તખ્ત ઝોર મુજબીર ઝોર ઉદ ઝોર  
 બખુર ઇસ્કકો દેતે હે તો અપને સાથ લે જાવે. જખ નીકલનેકે વકત ઇસસે  
 છીન લે મલુન હોતા ઝોર શીકવા કરતા હે. ઇસી તરહ દુન્યા બી એક  
 મેહમાનસરાફીસી હે. મુમાદ્દૈપર વકર તો તોશા લેં ઝોર શરાહકી બીજુંકી  
 તમા ન દરેં ઝોર એક મીસાલ અહલે દુન્યા, ને દુન્યાકે ધધેમેં મસ્જુલ  
 હોકર આખેરતકો ભૂલતે હે. ઇનકી મીસાલ ઉસ કોમકી માનીંદ હે  
 ને એક કીસ્તીપર સવાર હાં એક જઝીરેકો પોહોંચકર  
 કઝાએ હાજત ઝોર તહારતકી ખાતીર ઉતરે ઝોર કીસ્તીખાનને પુકાર  
 કે કેહ દીવા કે બોહવ વકત ન લગાઓ ઝોર તહારતકો સિવાએ દુસરે  
 કામમેં મસ્જુલ મત હો, કીસ્તી જલ્દ રવાના હોગી. પસ એક ભોગ ઇસ

જાગીરમે' ગએ જો બે આકીલ થે જલ્દ તહારત કરે શીર આએ, કીસ્તીકી ખાલી દેખા જો જગા અચ્છી થી લે લીયે ઓર દુસરે લોગ ઇસ જાગીરકે અબાઇબકો દેખકે દંગ હો રહે ઓર સેર કરતે શીરતે વહાં અચ્છે અચ્છે કુલ ઓર પરીદે ખુશ આવાઝ ઓર લાલ રંગકે પતથર દેખને લગે. જખ શીર આએ કીસ્તીમે' ઉન્હે' જખ કુશાદા ન મીલી, તંગ ઓર તારીક જગામે' બેઠે ઓર દીલગીર હુવે ઓર દુસરે લોગ શએર વ તમાશેપર ઇકતેફાન કરકે વહાંસે અચ્છે ઓર ખુશરંગ કંકર ઉઠાકે અપને સાથ લે આએ કીસ્તીમે' ઇન્હીં જગા ન મીલી તંગ જગામે' બેઠકે ઇન પતથરકો અપની ગરદન પર રખા જખ દો દીન ગુઝરે વોહ અચ્છા રંગ જતા રહા ઓર સીયાહ હો ગયા. ઓર ઉસસે બદખો આને લગી. ડાલ દેનેકી ખાતીર જગા ન મીલી. પશેમાન હુવે ઓર ઉસ્કા બોઝ ઇન્કી ગરદનપર પડા ઓર દુસરે લોગ ઇસ જાગીરકે અબાઇબકી શએરમે' ઇતના રહે કે કીસ્તીસે દુર પડ ગએ ઓર કીસ્તી બલી ગઇ. કીસ્તીખાનકી નીદા નહિ સુને. આખીર ઇસ જાગીરમે' રહે. બાઝે ભૂખસે મર ગએ ઓર બાઝુકો દરી'દુને હલાક કીયા. પેહલા અગર વોહ મોમેનાને પરહેઝગારકી મીસાલ હે ઓર આખરી ગીરોહ કાફ-રંકી મીસાલ હે કે થેહ અપને તઇ' ઓર ખુદા ઓર આખેરતકો ભૂલકે દુન્યામે' હુવે. ઇસ્તહ્લીખખુલ હયાતદુન્યા અલલ આખેરતે ઓર વખ દો ગીરોહ જો દરમ્યાનકે હે' આસીયુ'કી મીસાલ હે કે ઇન્હુને અસલ ઇમાનકો નીગાહ રખા પર દુન્યાકો નહિ છોડે, ઓર એક ગીરોહ દરવેશીમે' લઝ ઉઠાયા. ઓર દુસરા ગીરોહ તમત્તોકે સાથ બહોતસા માલ જમા કીયા ઓર ગીરાંબાર હો ગએ ફરસ અંગ અઝોઝ દુન્યાકી ઇસ મઝમ્મતરો જો તુને સુના એસા ગુમાન મત કરકે જો કુલ દુન્યામે' હો. સખ બદ હે બદકે દુન્યામે' બહોતસી ચીઝે' હે' દુન્યાસે ઉન્હે' ઇલાકા નહિ. યુનાંચે ઇલ્મો અમલ દુન્યામે' હુવા કરતા હે. ઉસ્કો ઇસસે ઇલાકા નહિ વોહ આદમીકે સાથ આખેરતમે' જતા હે. ઇલ્મ ખુદ બઘના ઇસ્કે સાથ રેહતા હે ઓર અમલ અગરચે બઘના રેહતા પર ઇસ્કા અસર રેહતા હે ઇસ અસરકી દો કીસ્મ હે' એક જોહરે દીલ્હી પાકી જો તરકે મોઇશતસે હાસીલ હો. દુસરી ઉલજન, ઝીકરે ઇલાહીકી, જો ઇબ્બાદત હમેશાં કરનેસે હાસીલ હોલી હે. પસ થેહ તમામ બાકીયાતો સાલહાત હે. હકતઆલાને ફરમાયા હે "આમાલ સાલેહા જો બાદ તેરે બાકી રહે, બેહતર હે તેરે પરવરદીગારકે પાસ." ઇલ્મકી લઝત ઓર સુનાજાત વ ઝીકરે ઇલાહીકા મઝા સખ લઝતુમે' ન્યાદા હે ઓર થેહ લઝત દુન્યામે' હે, પર ઇસસે ઇલાકા

નહીં રખતી તો સારી લગતે ખુરી નહિ, બલ્કે વોહી લગત બદલે બાકી નહિ રહેતી વોહ બી સખ બદ નહિ. બલ્કે ઉસ્કી દો કીસ્મે હે. એક વેહ કે અગરચે ઉસે દુન્યાસે ધલાકા હે ઓર મોતકે બાદ નહિ રહેતી. પર કારે આખેરત ઓર ધલ્લો અમલ ઓર મોમેનુકી કસરતપર એઆનત કરતી હે જેસા નીકાહ. ઓર ખોરાક ઓર લીઆસ ઓર રેહનેકી જગા બે બકદરે હાજત હો, રાહે આખેરતકે વાસ્તે વેહ ઝુરર હે. જુસ્તે દુન્યાસે ધતને પર કીનાઅત કરેગા ઓર ધસ્મે ધસ્કી નીયત દીનકે કામકી ખાતીર જમધ હો વોહ દુન્યાદાર નહિ. પસ વોહ દુન્યા બદલે હે કે જુસે દીનકા કામ મકસુદ ન હો બલ્કે ગણત વ ગુરર ઓર ધસ જહાં કી દીલલગીકા સખખ ઓર આલમે આખેરતસે નફરતકા મુજબ હો. ધસ્તી વાસ્તે હઝરત સહાહો અલયહે વ આલેહી વ સહાખેહી વ સલ્લીમ ફરમાએ હે. યાની દુન્યા ઓર બે કુછ દુન્યામે હો સખ લાનેતી હે. મગર અશ્વાહ તઆલાકા ઝીકર ઓર બે કુછ ધસ કામકી એઆનત કરે હકીકત વ મકસુદ દુન્યાકા ધતના ખ્યાન યહાં બસ હે. બાકી અરકાને મોઆમલતકે તીસરી કીસમમે જુસ્કો રાહે દીનકે ખટલે કેહતે હે મઝકુર હોગા. “ ઇન્શા અલ્લાહોતઆલા. ”

## ચોથા ઉન્વાન આખેરત કી મારેફત કે બયાનમે.

અય અઝીઝ કોઇ શખસ આખેરતકી હકીકત ન પેહચાનેગા જખતક મોતકી હકીકત ન સમજેગા. ઓર મોતકી હકીકત ન સમજેગા જખતક ઝીંદગાનીકી હકીકત ન સમજેગા. ઓર ઝીંદગાનીકી હકીકત ન સમજેગા જખતક રહકી હકીકત ન સમજેગા. રહકી મારેફત હકીકત નફસકી મારેફત હે. જુસ્કો થોડા ખ્યાન ઉપર ગુઝરા માલુમ કરકે આદમી દો ચીઝસે મુરકબ હે. એક રહ દુસરા કલેમ. રહ સવારકે માનાંદ હે ઓર કાલખુદ મુરકબ સા. ઓર ધસ રહકો કાલખુદકી બદોલત આખેરતમે એક દરજા મીલના હે. બેહેસ્તમે જાવેગા યા દોઝખમે. ઓર ધસ્કો અપની ઝાતકે સાખપસે બી એક હાલત હે. તનકા ધસ્મે દખલ નહિ. ઓર ધસ્કો બગેર કાલીબકે બી એક બેહોસ્ત વ દોઝખ, સઆદત વ શકાવત હે. હમ દીલકી ન્યામત વ લગતકો બે તનકે ખીલાસ્તો હો બેહોસ્તે રહાની કેહતે હે. ઓર ધસ્કે રજા વ બેહોસ્ત ઓરશકાવતકો બે બગેર કાલીબકે હો દોઝખે રહાની કેહતે હે.

વોહ બેહોસ્ત ઓર જહન્નમ નો તનસે ધલાકા રખતા હે' ઝાહીર હે. ધરમે  
 દરખત ઓર નેહરે' ઓર હુરે' ઓર મેહડીયાં ન્યામતે' ઓર શરખતે' વગેરા  
 મોબુદ હે. ઓર દોઝખમે' આગ, સાંપ, ખીધુ, સેંડ વગેરા હે' બેહોસ્ત વ  
 દોઝખકી સીફત કુરઆન વ હદીસમે' મસ્હુર હે. હરએક ધરકો સમજ સકતા  
 હે ઓર ધરકી તરસીલ કીતાબ અહયા ઉલ ઉલુમમે' બાબે ઝીકરલ મોતમે'  
 મઝકુર હુઈ. યહાં મોતકી હકીકત ઓર બેહોસ્તે રહાની ઓર દોઝખે રહા-  
 નીકા બ્યાન હમ લીખીગે. કયું કે ધસ બાતકો હરકોઈ નહિ જનતા ઓર  
 ચેહ નો ખુદાને હદીસે કુદસીમે' ફરમાયા. તૈયારી કી ગઇ હે' મેરે નેક  
 બંદુ' કે લીધે એસી ન્યામતે' કે ન કીસીકી આંખ દેખે ઓર ન  
 કાન કીસીકે સુને ઓર ન કીસી આદમીકે દીલમે' ખુતુર કીધે.  
 બેહોસ્ત રહાનીકે બાબમે' હે ઓર દીલકે અંદરસે આલમે મલકુતકી તરફ  
 એક રોઝન હે જસસે ચેહ બાતે' ઝાહીર હોતી હે' ઓર ધરમે' કુછ શુભા  
 નહિ રેહતા. જસ્કે દીલકા ચેહ રાસ્તા ખુલતા હે ઉસ્કો સઆદત વ શકાવતે  
 આખેરત યકીનન ઝાહીર હોતી હે; ન તકલીદ ઓર સમાઅતસે બલ્કે  
 દેખનેસે જેસા તખીબ પેહચાનતા હે કે ધસ જહાનમે' તનકી સઆદત વ  
 શકાવત હે. જસે સેહત વ મર્જ કેહતે હે' ઓર ધરકે અસબાબની હે' જેસે  
 દાર ઓર પરહેઝ બહોત ખાના ઓર પરહેઝ ન કરના. ધસી તરફ મુશા-  
 હેદસે માલુમ હોતા હે કે દીલકા યાની રહકો સઆદત વ શકાવત હે. ધબા-  
 દત વ મારેફત ધસ સઆદતકી દવા હે. જેહલ વ મદશત ઉસ્કા ઝેર હે  
 ઓર ચેહ ધલ્મ બહોત અઝીઝ હે. અકસર ઉલમા ધસસે ગાફીલ બલ્કે  
 ધરકે મુન્કીર હે. તનકે બહોસ્ત વ દોઝખકીકો જનનતે હે. આખેરત કી મારે-  
 શતમે' સિવાએ સમાઅત ઓર તકલીદ કે કુછ નહિ જનનતે. હમ ધસ બ્યાનકો  
 દલાખલકે સાથ અરબી અખાનમે' કીતાબે લીખે હે. ધસ કીતાબમે' ધતના  
 લીખા જાવેગા કે જો શખ્સ દાના હો ઓર ઉસ્કા દીલ આલાખશ તઅ-  
 રસુબ વ તકલીદસે પાક હો ધસ રાહકો પાવેગા ઓર આખેરતકા મુકદ્દમા  
 ધરકે દીલમે' સાખીત હોગા. કયું કે : અકસર લોગોંકા ધમાન આખેરતકે  
 બાબમે' બહોત ઝખ્ષ હે. ફરલ અગર મોતકી હકીકત જનના ચાહતા હે  
 તો માલુમ કરકે આદમીકી દો રહ હે. એક રહ, રહે હેવાનાતકી જનસે  
 હે, ઉસ્કો રહે હેવાની કેહતે હે' દુસરા રહ રહે મલાઇકકી જનસે હે, ધરકો  
 રહે ધનસાની કેહતે હે. રહે હેવાનીકા અસ્મા દીલ હે ઓર દીલ એક  
 મુઝા ગોસ્ત હે. સીનેમે' બાઇ તરફ ધરા હુવા વોહ રહ એક ખુખાર હે,  
 લતીફ મોતેદુલ મીજાજ નો બકનકે ધખ્લાતસે પેદા હોતા હે, દીલસે નીકલકે

ચલનેવાલી રણ કે વાસ્તેસે દીમાગ ઝોર સારે આઝાકો પોહો'યતા હે. હીસ વ હરકતકી કુવ્વત ધસીસે હે. જળ દીમાગકો પોહો'યતા હે ઉસ્કી હસરત કમ ઝોર મોતેદીલ હોતી હે. આખ ધસસે કુવ્વતે બસારત લેતી ઝોર કાન કુવ્વતે સમાઅત લેતા હે. ધસી તરહ દુસરે હવાસ ઝોર ધસ રહકી મીસાલ એક ચીરાગકે તુરકીસી હે જે ધરમે રેલતા હે. જહાં જહાં પોહો'યતા હે. ધરકી દીવારે' ધસિસે રોશન હોતી હે' પસ જેસા ચીરાગકી રોશની કુદરતે ધલાહીસે દીવાર પર ઝાહીર હોતી હે ધસીતરહ કુવ્વતે બસારત વ સમાઅત વગેરા હવાસ ધસ રહસે સખ આઝમે' પેદા હોતે હે. અગર કીસી રગમે' સદહ ઝોર ગીરેહ પડજાવે તો વોહ ઉજવ જે ધસ ગીરેહકે બાદ હો બેકાર ઝોર મફલુજ હોતા હે. હીસ વ હરકત ધસમે' નહિ રેહતી. તખીખ ચેહ કાશીશ કરતા હે કે ધસ સદેકો ખોલે. ધસ રહકી મીસાલ આતીશે ચીરાગકીસી હે ઝોર દીલ બતીકા સા. ઝોર ગીઝા તેલ કીસી હે. જેસા રોગન નહિ ડાલનેસે ચીરાગ ખુઝ જાવે. ગીઝા નહિ દેનેસે ધસ રહકા મીઝાજ ખીગડતા ઝોર આદમી મર જાતા હે ઝોર જેસા રોગન બહોત ખે'ચનેસે બતી ખીગડ જાતીહે ઝોર રોગનકો કપુલ નહિ કરતી. ધસીતરહ દીલબી બડી ઉઝસે એસા હોતા હે કે ગીઝા કપુલ ન કરે ઝોર જેસા ચીરાગ પર કુછ ચીઝ મારનેસે ખુઝતા હે. અગરચે તેલ ઝોર બતી દોનું દાખમ રહેં. જળ આદમીકો બડા ઝખમ લગતા હે, મરજાતા હે. ઝોર ચેહ રહ જળ તક ધસકા મીઝાજ મોતદીલ હો માનીએ લતીફ યાની હીસ વ હરકત બવાસ્તએ અનવારે મલાઇક હુકમે ધલાહીસે કપુલ કરતા હે. જળ ગલખએ હસરત યા બરહત યા ઝોર કોઇ સખખસે ધસકા મીઝાજ ખીગડતા હે તો ધન અસરૂંકો કપુલ નાહ કરતા. ઝોર જખતક આધના સાહ રેહતા હે, સુરતવાલી ચીઝકા અકસ ધસમે' નઝર આતા હે. જળ ઉસે ઝંગ ( કાટ ) લગતા હે, સુરતકી પરખાએ' ઉસમે' નઝર નહિ આતી. ન ધસ લીએ કે સુરતે' જાતી રહેં બહકે ધસમે' સુરત કપુલ કરનેકી લીલાકત ન રહી. ધસી તરહ ધસ ખુખારે લતીફ યાની રહે હેવાનીકી લીલાકત એતે દાલે મીઝાજ પર મોકુફ હે. જળ વોહ બાતીલ હો કુવ્વતે હીસ વ હરકતકો કપુલ ન કરેગા. ધસ સુરતમે' આઝા ધરકે તુરસે મહેરમ હેકે બેહીસ વ હરકત હો જાતે હે' તખ દેહતે હે' કે વોહ મર ગયા. મોતકે માની ચેહી હે' ઝોર ધન અસખાબકો જમે કરનેવાલા તા ચેહ મીઝાજ એતેદાલસે ગીર પડે એક મખલુક હે. ખુદાકી મખલુકાતસે જુસ્કો મલકલ મોત દેહતે હે' ઝોર બહકે ઉસકા નામ જાનતે હે' ઝોર ઉસ્કી હકીકત પેહચાનની દુસ્વાર હે. હેવાનાતકી મોતકા

ખ્યાન ચેહી છે. લેકીન આદમીકી મોત દુસરે તોર પર છે. ક્યું કે ઇસકો ઇસ  
 રહે હેવાનીકે સિવાએ દુસરા રહબી હે જીસ્કો રહે ઇન્સાની ઓર લીલ કેહતેહે  
 ઓર વોહ ઇસ રહકી જીન્સસે નહિ. જો એક જીસ્મે લતીફ હવાકી માનીંદ  
 ઓર એક ખુબાર હે સાફ ઓર પકા હુવા. યેહ રહે ઇન્સાની જીસ્મ નહિ.  
 ક્યુંકે કીસ્મતપઝીર નહિ. ઓર ખુદાકી મારેફત ઇસિમે ઉતરતી છે. જેસા  
 હકીકતઆલા એક હે ઓર કીસ્મત પઝીર નહિ. ખુદાકી મારેફતબી એક હે  
 ઓર કીસ્મતપઝીર નહિ. કીસી જીસ્મ કીસ્મત પઝીરમે ન ઉતરેગી, બલ્કે  
 એસી શયમે જે વાહીદ હો ઓર કીસ્મત પઝીર ન હો. ઉતરતી છે. પસી  
 ફતીલા ઓર આતીશે ચીરાગ ઓર ઇસ્કે તુરકોં ક્યાસ કર. ફતીલા કાલી-  
 બલ્કે માનીંદ ઓર ચીરાગકી આગ રહે હેવાનીકીસી ઓર તુરે ચીરાગ,  
 રહે ઇન્સાનીકાસા હે ઓર જેસા તુર ચીરાગસે લતીફતર હે ઓર ઉસ્કી  
 તરફ ઇશારા નહિ કર સકતે હે. રહે ઇન્સાની રહે હેવાનીકી બનીસ્ખત  
 લતીફ હે. ઇશારા ઇસ્કી તરફ હો નહિ સકતા. જબ લતાફતકે લેલાએ  
 તુ દેખેગા યેહ મીસાલ દુસ્ત હે પર દુસરી વજહસે દુસ્ત નહિ હોતી. ક્યું  
 કે તુર ચીરાગકા તામે હે. જબ ચીરાગ ખુબ જલે વોહ બાકી નહિ રેહતા.  
 રહે ઇન્સાની રહે હેવાનીકા તામે નહિ. બલ્કે અસ્લ હે. ઇસ્કે ફના હોનેસે  
 આપ ફના નહિ હોતા. બલ્કે અગર તુ ઉસ્કી ઠીક મીસાલ આહતા હે એસે  
 એક તુરકો ડેરા. જે ચીરાગસે લતીફતર હો. ચીરાગકા ક્યામ ઇસસે હો.  
 ન ઇસકા ક્યામ ચીરાગસે. તબ યેહ મીસાલ ઠીક હોગી પસ યેહ રહે  
 હેવાની એક વજહસે રહે ઇન્સાનીકા મુરકકબ હે ઓર એક વજહસે ઇસ્કા  
 આલા હે, જબ ઇસ રહે હેવાનીકા મીઝાજ ખીમડ જલે, તન મરતા હે.  
 ઓર રહે ઇન્સાની ક્યામ રેહતા હે. પર બગેર હથીયાર ઓર મરકબકે  
 મરકબકા મરના સવારકો હલાક નહિ કરતા પર બેહથીઆર કર દેતા હે.  
 ઓર યેહ હથીઆર ઉસે ઇસ લીયે દીએ હે, તા ખુદાકી મારેફત ઓર  
 મોહબતકો સેદ કરે. અગર સેદ કર ચુકા હે તો ઇસ હથીઆરકી હલાકી  
 ઇસકી બલાઇકા સખબ હોગી ક્યુંકે ઇસ્કે બારસે સુખુકદોશ હુવા. વોહ જે  
 હઝરત રસુલ સલ્લલ્લાલ્લો અલયહે વ આલેહી વ સલ્લામેહી વ સલ્લીમ શર-  
 માએ હે કે મોત તોહફા ઓર હદયા મોમીનકા હે. ઇસ્કે માની યેહ હેકે  
 જે શખ્સ શીકારકે વાસ્તે દામ રખતા ઓર ઇસકા બાર ઉઠાતા હે, સેદ  
 ઇસે મીલા તો દામકા ઝાપે હોના ઇસ્કે હકમે 'ગનીમત હે. ઓર અગર  
 પનાહ અલ્લાહ તઆલાકી શીકાર હાસીલ કરનેકે આગે દામ ઝાપે હો તો  
 બકી હસરત ઓર મુસીબતમે પડેગા. ઓર યેહ હક વ હસરત અબ્વલ અ-

ઝાળે કમ્મ હે. ફરેલ શીર માલુમ કરેકે અગર કીસીકા હાથ પાઉં શીલ હો,  
 વોહ સલામત રેહતા હે કયુંકે વોહ ખુદ ન હાથ હે ન પાઉં બલ્કે દસ્તો પા  
 ઇસ્કે આઝા હે' જીએ વોહ બરતતા હે ઓર જમ્મ તેરે વજુદકી હકીકત  
 ન હાથ, ન પાઉં, ન પુસ્ત, ન શીકમ, ન, સર, ન ચેહ કાલીબ હે  
 બલ્કે અગર સારે આઝા મહલુજ હો જાવે' તેરી સલામતી મુમકીન હે ઓર  
 મોતકે માની ચેહ હે' કે સારા તન મહલુજ હો. 'કયુંકે હાથ શીલ હોનેકા  
 માની ચેહ હે' કે વોહ ઉઝવ તેરે અખ્ત્યારમે' ન રહે' કયું કે ઇસ્કી ઇતાઅત  
 એક સીદ્દતકે સખખસે થી જીસે કુદરત ક્રેહતે હે. ઓર વોહ સીદ્દત એક તુર  
 થા, જો રહે હેવાનીકે ચીરાગસે ઇસે પોહોંચતા થા, જમ્મ ઉરકમે' જો ઇસ  
 રહકી રહે' હે' સુદહ વાકેઅ હુવા વોહ કુદરત જાતી રહી ઓર ઇતાઅત  
 દુસ્વાર હો ગઈ. ઇસીતરહ સારા બદન જો તેરે અખ્ત્યારમે' હે, રહે હેવા-  
 નીકે સખખસે હે' શીર જમ્મ ઇસકા મીઝાજ બીગડ જાવે ઇતાઅત ન કરેગા  
 ઇસ્કો મોત ક્રેહતે હે. ઓર તુ અપની જગામે' કાયમ રેહતા હે અગરચે તાબેદાર  
 ઓર કાઈમ ન રહા ઇસ સુરતમે' તેરે વજુદકી હકીકત ચેહ કાલીબ કયુકર  
 હુવા. અગર તુ સોચે માલુમ કરેગા કે ચેહ તેરે અજઝા વય નહિ હે' જો  
 તીફલીકે આલમમે' ચે કે વય સખ ખુખારસે તેહલીલ હો ગએ ઓર ગીઝસે  
 ઇન્કા બદલ શીર આયા. પસ કાલીબ વોહી નહિ હે. ઓર તુ વોહી હે જો  
 અચ્ચલ થા. પસ તેરી હસ્તી ઇસ કાલીબસે નહિ, અગર વોહ તબાહ હો  
 જાવે પરવા નહિ. તુ ઇસી તરહ અપની જાતસે જીંદા રહેગા. પર તેરી  
 સીદ્દતો' દો કીસ્મકી હે' એક વોહ કે જો બદનકી શીરકતસે હો. જેસે જુખ,  
 ખાસ ઓર નીંદ ઇસ્કે વાસ્તે જસ્મ દરકાર હે ઓર મોતસે બાકી નહિ  
 રેહતી. દુસરી સીદ્દત ચેહ હે જીસમે' કાલીબકો શીરકત નહિ. જેસે મારેફતે  
 ઇલાહી ઓર ઉસ્કે જમાલકો દેખકે મહજુઝ હોના ચેહ સીદ્દત જાતી હે, તેરે  
 સાથ રહેગી. બાકેયાતે સાલેહાતકે માની ચેહી હે. અગર મારેફતે હકકે ઇવ-  
 ઝમે' જહેલ પેદા કીયા હે. યાની ખુદકો નહિ પેહચાના. ચેહબી સીદ્દત જાતી  
 હે, તેરે સાથ રહેગી. ચેહ તેરી રહકા અઘાપન ઓર બદખખતીકા બીજ હે  
 ચુનાંચે ખુદાને ફરમાયા. " જો હુવા દુન્યામે' અઘા તો વોહ આખેર  
 તમે'લી અઘા હે ઓર ગુમરાહ હે રાહ ચલતુમે' ". પસ જમ્મતક  
 તુ, ઇન દરજજેકો ન પેહચાને ઓર ઇન્કા ઇલાકા એક દુસરેસે ઓર ઇન  
 દોનુંકા શર્ક ન સમજે હરગીઝ મોતકી હકીકત હુતુએ માલુમ ન હોગી. ફરેલ  
 અબ માલુમ કરેકે ચેહ રહે હેવાની જો ઇસ આલેમે સિદ્દલીસે  
 ઇલાકા રખતા હે. ઇલાકાકે ખુખારે લતીફસે બના હે

ઇખલાત ચાર હે. ખુન, બલગમ, સરસા, સોદા. ઓર અસલ  
 ખન ચાઈંકી પાની, આમ, મટી ઓર હવા હે ઓર મીઝાજકા ઇખતીલાફ  
 વ એઅતીદાલ, હરારત વ બરફત વ રતુબત વ ચખુસતકી કમી જ્યાદતીસે  
 હોગા. ફને તીખસે ગર્જં યેહ હે કે ઇન ચાર ઇખલાતકો રહમેં એતીદાલકે  
 સાથ રંગે. તા ઇસ સખઅસે યેહ રહ ઇસ દુસરી રહકા મરકબ બને ઓર  
 ઇસ્કા ઉતરના ઇસિ આલમમેં પરહેસી હે. ઇસ્કી આતકે મુકતઝાએ તખઅસે  
 નહિ. લેકીન યેહ ઇસ્કી મુસાફરત ઇસિ વાસ્તે હે તા હીદાયતસે અપના તોશા  
 લેવે ચુનાકે હકતઆલાને ફરમાયા હે. હમને કહા કે તુમ તમામ ઉતર જાઓ  
 યહાંસે ફીર અગર પાવે તુમકો મેરી તરફસે હીદાયત પસ જો  
 કોઇ ચલા મેરી હીદાયતપર તો ન, હર હોગા ઉન્કો ન ગમ.  
 ઓર વોહ જો ખુદાને શરમાયા. બેશક મેં પેદા કરનેવાલા હું બશરકો  
 મટીસે. શીર જખ મેં તૈયારી કીયા ઉસ્કો ઓર ફુકા ઉસ્મેં રહ  
 મેરી, તો ગીર પડીઓ ઇસ્કે લીધે સીજદા કરનેકે. ઇસ્મે ઇન દો રહ  
 મુખતલીફકી તરફ ઇશારા હે એકકી નીસ્મત મટીકી તરફકી ઓર ઉસ્કે  
 મીજાજકે એતીદાલકો સવીચતસે તાખીર કીયા. યાની ઇસ્કો મેં તૈયાર કીયા,  
 ઓર સુધારા. એતીદાલ યેહી હે. શીર બોલા. “ વ નુફહતો ફીહે મીર  
 રહી. ” ઇસ્કી નીસ્મત અપની તરફકી ઇસ્કી મીસાલ યેહ હે કે કોઇ શખસ  
 કંનનાકે કપડેસે સોખતા બનાવે તા સુલજનેકે લાયક હો. તખ આગકે નજદીક  
 લે ગયા, ઓર ફુકા. આતીશ ઇસ્મેં સુલગી ઓર જેસા રહે હેવાની  
 સીફલીકા એક એતીદાલ હુવા કરતા હય ઓર ઇસ્મે તીખમેં ઇસ એતીદાલ  
 કે અસખાખ મઝકુર હય તા મઝકો દ્દે કરંકે ઇસ રહકો હલાક હોનેમે  
 બચાવે ઇસી તરફ રહે ઇન્સાની ઉલ્લીકા જો દીલકી હકીકત હય એક  
 એતીદાલ હુવા કરતા હય જુસ્કો ઇસ્મે એખલાક ઓર રયાઝત જો શરઅ  
 કે સુવાશીક હો નીગાહ રખતી હય. ઓર યેહ ઉસ્કી સેહતકા સખખ હોગા.  
 ચુનાંચે મીમખાદ મુસલમાનીકે અરકાનમેં ઉસ્કા ખ્યાન આવેગા. પસ માલુમ  
 હુવા કે જખતક કોઇ શખસ આદમીકી અરવાહકી હકીકત ન સમજેગા,  
 આખેરતકો ખુબ નહિ પેહચાનેગા જેસે ખુદાકી મારેશત, નફસકી મારેશત  
 પર મોકુફ હય. તો નશસૂફી પેહચાનત મારેશતે હકકી કુંજ હુમ્. ઓર અર-  
 વાહકી હકીકત પેહચાનની મારેશત આખેરતકી કલીદ હય ઓર અસલ દીનકી  
 યેહ હય કે આદમી ખુદાપર ઓર રોજે આખેરતપર ઇમાન લાવે. ઇસી વાસ્તે  
 ઇસ મારેશતકો હમને મુકદ્દમ કીયા. પર ઇસ્કી સીફતુસે એક બેદ જો અસલ  
 વોહી હય, નહિ બોલા. કયું કે ઇસ્કે કેહનેકી રખસત નહિ. વોહ બાત હર-



ਐਕੜੇ ਫ਼ੈਲਮੇ' ਨਹਿ ਆਵੇਗੀ. ਐਰ ਸਾਰੀ ਮਾਰੇਸ਼ਤ ਖ਼ੁਦਾਈ ਐਰ ਮਾਰੇਸ਼ਤ  
ਆਪੋਰੇਤਕੀ ਖ਼ਸ ਪਰ ਮੋਕੁਫ਼ ਹਯ. ਤੁ ਖ਼ਸ ਆਤਕੀ ਕੋਸ਼ੀਥ ਕਰ ਕੇ ਖ਼ੁਦ ਆਪ  
ਮੁਯਫ਼ੇਲਾ ਵ ਰੀਯਾਤੁੰਸੇ ਤੁ ਖ਼ਸਕੋ ਪੇਲਯਾਨੇ. ਕਥੁ' ਕੇ ਕੀਸੀਸੇ ਸੁਨੇਗਾ ਤੋ. ਤੁਯੇ  
ਤਾਯ ਨ ਆਵੇਗਾ. ਅਛੋਤਸੇ ਲੋਗ ਖ਼ਸ ਸੀਖਤਕੋ ਅਵਲਾਛ ਤਆਲਾਖੀ ਸ਼ਾਨਮੇ'  
ਸੇ ਸੁਨੇ ਆਵਰ ਨਹਿ ਕੀਏ. ਐਰ ਖ਼ਨਕਾਰਸੇ ਫ਼ੇਲਨੇ ਲਗੇ ਕੇ ਧੇਲ ਆਤ; ਮੁਖ਼ੀਨ  
ਨਹਿ. ਧੇਲ ਤਤਭੁਲ ਨਹਿ. ਅਵਲੇ ਤਾਲ ਹਯ. ਧੀਰ ਆਦਮੀਕੇ ਆਯਮੇ' ਤੁ ਖ਼ਸਕੋ  
ਕਥੁ' ਕਰ ਆਵਰ ਕਰੇਗਾ. ਅਵਲੇ ਵੋਲ ਸੀਸ਼ਤ ਲਕ਼ਤਆਲਾਖੀ ਸ਼ਾਨਮੇ', ਨ ਕੁਰਆ-  
ਨਮੇ' ਸਰਾਹਤਨ ਛੇ, ਨ, ਅਛਾਦੀਸਮੇ', ਖ਼ਸੀ ਵਾਸਤੇ ਨਯ ਲੋਗ ਉਸੇ ਸੁਨਤੇ  
ਖ਼ਨਕਾਰ ਕਰਤੇ ਛੇ' ਐਰ ਅੰਘੇਯਾਕੋ ਫ਼ੁਕਮ ਫ਼ੁਵਾ, " ਕਲਾਮ ਕਰੋ ਆਦਮੀਯੁੰਸੇ  
ਉਂਕੇ ਸਮਝਕੇ ਮੀਕਦਾਰ. " ਅਵਾਮਸੇ ਐਸੀ ਆਤ ਫ਼ੇਲਨੀ ਜੇ ਉਂਕੇ ਫ਼ੈਲਮ  
ਮੇ' ਆਵੇ. ਫ਼ੇਲਤੇ ਹਯ ਕੇ ਆਯੇ ਪੇਗੰਘੜਕੋ ਵਡੀ ਆਖ, ਕੇ ਜੇ ਆਤ ਲੋਗਾਂਕੀ  
ਅਕਲਮੇ' ਨ ਆਵੇ ਉਂਸੇ ਮਤ ਘੋਲੋ. ਵੋਲੀ ਘੋਲੀ ਜੇ ਵੋਲ ਸਮਝ ਸਕੇ.  
ਕਥੁ' ਕੇ ਅਗਰ ਫ਼ੈਲਮੇ' ਨ ਆਵੇ. ਖ਼ਨਕਾਰ ਕਰੇਂਗੇ ਐਰ ਧੇਲ ਉਂਕੇ ਲਕ਼ਮੇ' ਅਵ  
ਹਯ. ਫ਼ੈਲਵੇ ਖ਼ਸ ਤਮਾਮ ਗੁਫ਼ਤਰੁਸੇ ਤੁ ਸਮਝਾ ਛੇਗਾ ਕੇ ਆਦਮੀਕੇ ਜਨਕੀ  
ਲਕ਼ੀਕਤ ਅਜਤੇ ਖ਼ੁਦ ਕਾਯਮ ਹਯ ਐਰ ਵੋਲ ਅਪਨੀ ਜਾਤ ਵ ਸੀਖਤਕੇ ਕਾਮਮੇ'  
ਕਾਫ਼ੀਅਕਾ ਮੋਲਤਾਜ਼ ਨਹਿ. ਐਰ ਮੋਤਕੇ ਮਾਨੀ ਧੇਲ ਹਯ ਕੇ ਵੋਲ ਮਰ ਜਾਤਾ  
ਹਯ ਅਵਲੇ ਤਨਸੇ ਖ਼ਸਕੇ ਤਸਰ੍ਹਿਫ਼ਕਾ ਮੋਕੁਫ਼ ਹੋਨਾ ਸੁਰਾਵ ਹਯ ਐਰ ਹਸ਼ਰ ਵ  
ਅਅਸਕੇ ਮਾਨੀ ਧੇਲ ਨਹਿ ਕੇ ਨੇਸ਼ੀਕੇ ਆਵ ਧੀਰ ਖ਼ਸੇ ਫ਼ਰਤ ਕਰਤੇ ਹਯ. ਅਵਲੇ  
ਉਂਕਾ ਹੀਕ ਮਾਨੀ ਧੇਲ ਹਯ ਕੇ ਖ਼ਸਕੋ ਐਕ ਕਾਲੀਯ ਫ਼ੇਵੇਂਗੇ ਯਾਨੀ ਧੀਰ ਐਕ  
ਕਾਲੀਯਕੋ ਉਂਕੇ ਤਸਰ੍ਹਿਫ਼ਮੇ' ਲਾਵੀਂਗੇ ਜੇਸਾ ਅਯਵਲ ਦੀਏ ਧੇ. ਧੇਲ ਆਤ ਨੀਪਟ  
ਸੇਫ਼ਲ ਹਯ ਅਯਵਲ ਕਾਲੀਯ ਐਰ ੩੬ ਫ਼ੋਨੁੰਕਾ ਪੇਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ੁਰਰ ਥਾ ਐਰ  
ਖ਼ਸ ਆਰੇ ੩੬ ਖ਼ਨਸਾਨੀ ਕਾਯਮ ਹਯ. ਕਾਲੀਯਕੇ ਅਜ਼ਾਜ਼ੀ ਮੋਜ਼ੁਦ ਹਯ. ਤਾਜ਼  
ਅਨਾਨੇਕੇ ਅਨੀਸ਼ਤ. ਖ਼ਨਕੋ ਜਮਾ ਕਰਨਾ ਅਛੋਤ ਸੇਫ਼ਲ ਛੇਗਾ, ਫ਼ਮਾਰੀ ਨਜ਼ਰਮੇ'  
ਪਰ ਧੀਲਵਾਕੇ ਅਵਲਾਛ ਤਆਲਾਛੇ ਫ਼ੈਲਮੇ' ਸੀਖਤੇ ਆਸਾਰੀਕੋ ਫ਼ਖ਼ਲ ਨਹਿ ਕਥੁਕੇ  
ਵੋਲ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀ ਐਰ ਆਸਾਨੀਕੀ ਸੀਖਤਸੇ ਅਰੀ ਹਯ ਐਰ ਧੀਰ ਜੀਂਦਾ ਕਰਨੇਕੀ ਸ਼ਾਫ਼  
ਧੇਲ ਨਹਿ ਕੇ ਵੋਲੀ ਕਾਲੀਯ ਜੇ ਰਖ਼ਤਾ ਹਯ ਖ਼ਸੇ ਫ਼ੇ ਕਥੁ' ਕੇ ਕਾਲੀਯ  
ਮਰਕਯ ਛੇ. ਅਗਰਧੇ ਬੋਲਾ ਅਵਲ ਜਾਵੇ ਸਵਾਰ ਵੋਲੀ ਰੇਲਤਾ ਛੇ. ਐਰ ਤੀਫ਼ਲੀਸੇ  
ਖ਼ੁਦਾਪੇ ਤਕ ਖ਼ਸਕੇ ਤਨਕੇ ਅਜ਼ਾਜ਼ੀ ਗੀਤਾ ਕੇ ਅਜ਼ਾਜ਼ਸੇ ਅਵਲਤੇ ਧੇ ਉਂਕੀ ਆਤਮੇ'  
ਕੁਛ ਕੁਤੁਰ ਨ ਛੇ. ਪਸ ਜੇ ਲੋਗ ਉਸੀ ਕਾਲੀਯਕੋ ਅਅਸਕੇ ਪਾਸਤੇ ਭਰਰ ਸਮ-  
ਝਤੇ ਛੇ' ਖ਼ਨਪਰ ਕਖ਼ ਐਤੇਰਾਜ਼ ਫ਼ੁਵੇ ਛੇ'. ਅਖ਼ੜ ਨਵਾਯ ਦੀਏ. ਖ਼ਸ ਤਕਲੀਫ਼ਕੀ  
ਛਾਜ਼ਤ ਨ ਥੀ. ਜੇ ਲੋਗਾਨੇ ਉਂਛੇ' ਕਛਾ ਕੇ ਐਕ ਆਦਮੀ ਦੁਸਰੇ ਆਦਮੀਕਾ ਆ  
ਜਾਵੇ ਐਰ ਫ਼ੋਨੁੰਕੇ ਆਜ਼ਾ ਐਕ ਛੇ ਜਾਵੇ' ਤੋ. ਤਯ ਕੀਸਕਾ ਤਨ ਕੀਸਕਾ ਛੇ.

ઓર અગર એક ઉઝવ ઉસ્કે તનસે કાટ ડાલેં મીઝ્યાદ ઇખાદત કીયા તખ  
 સવાખ કીસતરહ પાવેગા. વોહ કટા હુવા ઉઝવ ઉસ્કે સાથ રહેગા યા નહિ.  
 અગર નહિ રહેગા તો બગેર હાથ, પાઉં ઓર આંખકે બેહીસ્તમે કીસ તરહ  
 જાવેગા. અગર વોહ કટા ઉઝવની રહેગા તો દુસરે આઝાકે સાથ ઇસ અમ-  
 લમેં ઉસે શીરકત નહિ શીર સવાખમેં કયું કર શરીક હોગા. એસે વાહી  
 અસ્કાલ ઓર તકલ્લુફકે જવાખ કેહતે હેં જખ તુને સમજા કે શીર પેદા  
 કરનેકે વાસ્તે ઇસી કાલીબકી તુએ સમજા કે શીર પેદા કરનેકે વાસ્તે ઇસી  
 કાલીબકી એહત્યાજ નહિ, ઇન બાતુંકી હાજત ન રહેગી. ઇસ અસ્કાલકા  
 સખખ ચેહ થા. વય સમજે કે તેરી હસ્તી ઓર હકીકત ચેહી તેરા કાલીબ  
 હે. જખ ચેહ બઘના કાયમ ન રહા. તો વોહ અબ્વલકા ઇન્સાન ન રહા  
 ઇસી લીચે વય શકમેં પડે ચેહ બાત મજબુત નહિ. ફરેલ શાયદ તુ કહેગા  
 કે કુકહા ઓર સુતકલ્લેમીનકા મજહબ મસ્હુર ચેહ હે કે આદમીકા રહ  
 મોતસે નાખુદ હોતા હે, શીર ઉસ્કો પેદા કરતે હેં ઉપરકા ખ્યાન ઇસ બાતકે  
 બરખીલાદ હેં. સુન અય અઝીઝ જે શખસ ગેરંકી બાતકી પેરવી કરતા હે  
 વોહ અંધા હે ઓર જુસ્કા મજહબ ઇસ મસઅલેમેં ચેહ હે વોહ ન અહલે  
 તકલીદમેં દાખીલ હે ન અહલે તેહકીકમેં કયું કે અહલે બસીરતસે હોતા  
 તો સમજતા કે કાલીબકા મરના આદમીકી હકીકતકી નાખુદ ન કરેગા.  
 ઓર અગર અહલે તકલીદસે હોતા. કુરઆન વ અહાદીસસે માલુમ કરતા  
 કે આદમીકા રહ મોતકે બાદ કાયમ રેહતા હે. અરવાહ મોતકે બાદ  
 દો કીસ્મપર હેં અરવાહે અસ્કેયા, અરવાહે સોઅદકે બાબમેં  
 કુરઆનમેં ફરમાયા હે. મત ગુમાન કર એસુંકો જે હમારી  
 રાહમેં મારે ગએ, કે મુએ હેં બલ્કે વય જતે હેં ઓર ખુશ  
 રેહતે હંય હિન ખીલતુંએ જે ખુદાકી દરગાહસે ઉન્હેં ઇનાયત હુઇ. ઓર  
 હંમેશાં ઉસ દરગાહમેં રીઝક હાસીલ કરતે હેં લેકીન કાફરાને બદરકે અસ્કે-  
 ચાકે હકમેં જખ ચેહ મારે ગએ રસુલ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ  
 સહાબેહી વ સલ્લીમ, ઇન્કો પુકાર કર ફરમાને લગે. અય ફલાન અય ફલાન  
 જે વાયદેકે ખુદાસે ઉસ્કે દુશ્મનુંકી ખરાબીકે બાબમેં મેંને સુના થા, સખ  
 સચે હુવે. ઓર હકતઆલા ઇલા અઝાબકે વાયદુંકો જે તુમારે સાથ કીયા,  
 પૂરે કીયા. મોતકે બાદ, તુમ ઇન્કો સચે પાજે. લોગોને આપસે પૂછા કે  
 ચેહ તો મર ગએ હંય કયું આપ ઇન્સે બાત કરતે હો. આપને ફરમાયા  
 કસમ હય ઉસ ખુદાકી, જુસ્કે દસ્તે કુદરતમેં મોહમ્મદ સ. કી જન હય કે  
 ચેહ લોગ ઇસ બાતકો તુમ સખસે જ્ઞાતા સુનતે હંય ઓર જે શખસ

ઇન હદીસુકો જો મુરદુકે હકમે વારીદ હુથ હે, દરયાફત કરેગા કે યેહ  
 માતમદાઈ ઓર જયારત કરનેવાલું ઓર ઇન કામુસે જો ઇસ આલમમે  
 હોતે હે. વાકીફ હે ખીલયકીન જાનેગા કે ઉન્કી નેસ્તી શરઅમે સાખીત  
 નહિ હુથ બહકે ઇતના આયા હે કે સીરત બદલ મઈ ઓર ધર બદલા.  
 ઓર કબર યા એક ગાર હોગા દોઝખકે ગાઈસે યા : એક બાગ હોગા, બહે-  
 સ્તકે બાગોસે. પસ તેહકીકત માલુમ કરકે મોતસે તેરી જાત વ સીરતે  
 બાતીલ નહિ હોતી. લેકીન તેરે હવાસ વ હરકાત વ તખ્વોલાત જો દીમાગ  
 વ આઝકે વાસ્તેસે થે, બાતીલ હોતે હે. ઓર તુ વહા રેહતા હે અકેલા  
 ઓર તન્હા, જેસા યહાંસે ગયા હે. ઓર માલુમ કરકે જળ ઘોડા મરજાવે  
 સવાર અગર જાહીલ થા, શકીયહ ન હોગા. યા અંધા તો ખીના ન હોગા.  
 લેકીન ખ્યાદા હો જાવેગા. પસ કાલીબ મરકળ હે ઘોડેકી માનીંદ ઓર તુ  
 સવાર હે ઇસી લીજો જો લોગ અપનેસે ઓર મેહસુસાતસે બેખબર હોકે  
 અપનેમે હુથતે ઓર ખુદાકી યાદમે ગર્ફ હોતે હે. ચુનાંચે રાહે તસબુદકા  
 આગાઝ યેહી હે તો આખેરતકા અહવાલ ઇન્કો નકર આતા હે. કયું કે  
 ઇન્કા રહે હેવાની અગરચે એતીદાલસે નહિ શીરા લેકીન જળ વોહ સુસ્ત  
 હો જાવે ઓર ખદર ઇસમે પેદા હો તા હકીકતે જાત ઇન્હે અપની તરફ  
 મશગુલ ન કરે ઇન્કા અહવાલ મુરદેસે કરીબ હે, પસ જો બાત દુસરૂંકો  
 મોતકે બાદ જાહીર હોતી હે. ઇન્કો ઇસી જગા મકશુદ હોગી, જળ શીર હોશમે  
 આતે ઓર આલમે મેહસુસાતકો દેખતે હે. અકસર યેહ હે કે ઇસસે કાઠ ચીજ  
 યાદ નહિ રહેતી લેકીન ઉસ્કા એક અસર રેહ જાતા હે અગર બેહીસ્તકી હકીકત  
 ઇસે બતાવે હોં તો ઉસ્કી ખુશી વ રાહત ઇસ્કે સાથ રેહતી હે. દોઝખકી હકી-  
 કત ઉસે બતાવે હોં તો ઉસ્કી ઉદાસી દીલગીરી ઇસ્કે સાથ રેહતી હે, ઓર અ-  
 ગર વહાંકી કુછ બાત ઇસે યાદ હો તો ઉસ્કી ખબર દેતા હે ઓર ખ્યાલકા ખજાના  
 ઇસ ચીઝકી હીકાયત હો, એક મીસાલ હે જો ઇસ્કે હીફઝમે ખુશ રહા હો  
 ઇસસે ખબર દેતા હે જેસા કે રસુલ અલયહીસ્સલાત વસલ્લામ નમાઝમે  
 હાથ લંબા કરકે ફરમાને લગે કે અંગુરકા ખોશા બહેસ્તસે મુઝે બતલાવે.  
 મેને ચાહાકે ઇસ જહાંમે લાઉં. શુમાન મત કર કે ઇસ હકીકતકો જો  
 ખોશએ અંગુર ઇસ્કી મીસાલ હે, ઇસ જહાંમે લા સકતે હે બહકે યેહ ખુદ  
 મહાલ હે, અગર મુમકીન હોતા તો આપ લાવે, ઓર ઉસ્કે મહાલ હોનેકી  
 હકીકત દુસ્વાર હે, તુઝે યેહ બાત દુંદનેકી હાજત નહિ. ઓર ઉલમાકે  
 મકામાતકા તફાવત એસા હે, એક ઇસ સોઅમે પડતા હે કે બેહીસ્તકે અંગુ-  
 રકા ખોશા ક્યા હે એર ક્યા હોગા. જુસ્કો હજરત સ. ને દેખા, ઓર

દુસરેને નહિ દેખા. દુસરેકો ઇસ સર ગુજસ્તસે ચેહી નતીજા હાસીલ હોગા,  
 કે હજરત સ. હાથ હીલાએ, પસ કર્દહ અમલ નમાઝકો ફાસીદ નહિ કરતા.  
 એર ઇસ્કી તફસીલમેં ગોર કરકે સમજતા હે કે અબ્વલીન વ આખરીનકો  
 ઇસ્મ ખુદ ચેહી હે. જુસ્ને ઇતિના સમજા એર કનાઅત કીયા એર દુસરેકી  
 તરફ મશ્ગુલ ન હુવા. વોહ ખુદ મોઅતીલ હે. એર ઇસ્મે શરીઅતસે મકસુદ  
 ચેહ હે, કે તુ તુ ન સમજે કે રસુલ સં જુબ્બલ અલયહીરસલામસે સુનકર  
 ખબર દીએ હે. જેસા તુ જુબ્બલ અં સે સુનેગા માની જાનતા હે. ઇસ  
 બાતકો લી દુસરે કામુકી માનીંદ સમજા હે. લેકીન રસુલ મકસુલ સલ્વલ્લાહો  
 અલયહે વ આલેહી વ અસ્હાબેહી વસલ્લીમ ખેહેસ્તકો દેખે એર ખેહેસ્તકો  
 ઇસ જહાનમેં નહિ દેખ સકતે હેં બલ્કે આપ ઉસ જહાનમેં ગએ એર  
 ઇસ આલમસે ગાઘબ હુવે. એર ચેહ એક નવઅ આપકે મેઅરાજસે થા  
 પર ગાઘબ હોના દો તોર પર હે. એક રહે હેવાની કે મરનેસે. એર દુસરા  
 તોર ઇસ્કે કુંદ હો જાનેસે. લેકીન ઇસ આલમમેં ખેહેસ્તકો નહિ દેખ સકતે  
 હેં. જેસા સાત તળક આસમાન વ ઝમીનકી પસ્તીકે પોસ્તમેં નહિ સમાતે.  
 ખેહેસ્તસે એક કર્દહલી ઇસ જહાનમેં ન સમાવેગા. બલ્કે હારેસએ સમઅ,  
 હરત આરમાન વ ઝમીનકી સુરત ઇદરાક નહિ કર શકતા. આખલી ઇદરાક  
 નહિ કર સકતી. એસાહી ઇસ્કે હવાસ તમામ ઝરાત ખેહેસ્તસે ફાસીર હેં.  
 એર ઇસ આલમકે હવાસ કુછ એર હેં. ફરસ અઅ અઝાબે કબ્રકા માની  
 પેહચાનના ઝુરર હુવા. અઅ અઝીઝ માલુમ કરકે ચેહ અઝાબ દો કીસ્મ પર  
 હે. અઝાબે રહાની વોહી શખ્સ જાનેગા જો અપને તઈ પેહચાના એર  
 રહકી હકીકત સમજા હોકે વોહ અઝાતે ખુદ કાઇમ હે. એર કાલીમ ઇસ્કે  
 કયામકી ખાતીર દરકાર નહિ. એર મોતકે બાદ વોહ બાકી રેહતા હે. મોત  
 ઇસ્કો નાખુદ નહિ કરતી. લેકીન હાથ પાક, આંખ, કાન એર સારે હવાસ  
 ઇસસે છીન લેતે હેં, જબ ચેહ હવાસ ઇસસે લે લેં જન એર શરજંદ વ  
 માલ વ ઝમીન એર લોડી ગુલામ એર ગાય ગોરૂં એર ઘર એર ખયશ  
 કરાવતી, બલ્કે આસમાન વ ઝમીન વગેરામેહ સુસાતકો ઇસસે લે લેં,  
 અગર ઇન ચીજુકી મોહબ્બતમેં દીવ લગાયા થા તો,  
 નાગુઝેરાંકી જુદાઈકે ગમમેં રહેગા. અગર સબસે ફારીગ થા એર ચેહ  
 ઇસ્કે માશુક ન થે. બલ્કે મુસ્તાક મોતકા થા રાહત પાવેગા. અગર ખુદાકી  
 મોહબ્બત એર ઉસ્કી યાદસે ઉન્સીયત હાસીલ કીયા થા. એર દુન્યાકે  
 અસખાઅસે ખેઝાર થા. જબ મુવ! અપને માશુકે હકીકીકી પોહોંચ્યા. એર  
 માને મઝાહીમ દરમ્યાનસે ઉંડ ગયા. સઆદતે જાવેદ હાસીલ કીયા. અઅ

હત્તક મકદુર ઇસ ખાતકા ધ્યાન કરકે જીસને અપને તઇ પેહચાના ઝોર  
સમજા કે ઇસ્કી મુરાદ દુન્યામે હે ઝોર તખ શકમે રહા, કે જખ દુન્યાસે  
નક્ક કરેગા અપને ખ્યાંકી જુદાઇસે ગમ દેખેગા. ચુનાચે રસુલ સ. ફર-  
માએ હેં હાસ્ત રખ જીસ્કો તુ હાસ્તરખતા હે તેહકીક તુ આખીર  
ઇસ્કો છોડ જાનેવાલા હે. ઝોર જખ જાનેગા કે ઇસ્કા મહબુબ ખુદા  
હે ઝોર હસ્ને દુન્યા ઝોર વોહ ચીઝે જો દુન્યામે હેં ઉનસે ખેઝાર રહા.  
મગર ઇતના કે ઉસ્કા તોશા હો સકે ચેહ શક રખતા હે કે જખ દુન્યાસે  
જાવેગા રંજ વ મેહનતસે છુટેગા. ઝોર રાહત દેખેગા. પસ જીસ્ને ઇસ  
ખાતકા સમજા ઉસ્કો અઝાળે કબકે બાખતેં, કુછ શક બાકી ન રહેગા- ચેહ  
અઝાળ પરહેઝગાંકો નહિ. બલકે દુનીયાદાં ઝોર ઉસ્કે મોહબુબકો હય  
ઇસ સુરતમે ઇસ હદીસકી માની માલુમ હોગી. દુન્યા કેદખાના હે  
મોમીનકા ઝોર ખેહીસ્ત હે કાફરકી. ફસ્લ અઝાળે કબકી અસ્લકો  
તુ પેહચાના કે ઇસ્કા સખખ દુન્યાકી મોહબુબત હે અખ માલુમ  
કે ચેહ અઝાળ એકસાં નહિ દુન્યાવી ખાહેશુકી મુવાશીક કીસીકો ન્યાદા  
હોગા ઝોર કીસીકો કમ. પસ અઝાળ ઉસ્કા જે તમામ દુન્યામે એક વીઝ  
સે ન્યાદા નહિ રખતા ઝોર ઇસસે દીલ લગાયા થા. ઉસ શખસકે અઝા-  
બકી બરાબર ન હોગા. જીસ્ને ઝમીન વ અસ્ખાબ ઝોર ખુદા ઝોર ગાએ  
ગોઝ ઝોર જાહ વ હસ્મત ઝોર તમામ ન્યામતેં દુન્યાકી હોં ઝોર દીલ  
હરએકસે લગાયા હોં. બલકે અગર ઇસ જહાનમે કીસીકો ખબર નહિ કે  
ઇસ્કા એક ઘોડા ચોરખાન લે ગએ તો ઉસ્કે દીલકા ગમ ઇસ શખસકે ગમસે  
કમ હોગા જીસ્કે માલ ઝોર જોડે બચુકો લૂટ લીએ હેં ઝોર સરદારીસે  
માજુલ કીયે હોં. ઝોર મુલક વ માલ ઝોર ઝન વ ફરજંદ જો કુછ દુન્યામે  
થા લૂટ લેકે ઉસે અકેલા છોડ દે. મોંતકે માની ચેહી હેં. પસ હરએકકા  
અઝાળ ઉસ્કી રાહતે દુન્યાકે તઅલુક યા અદમે તઅલુકકે બરાબર હોગા.  
વોહ શખસ જીસ્કો દુન્યાકા સામાન જમીઅ વ જુહુસે મીલા. ઝોર ચેહ  
ઇસ્મે મહવ હો ગયા. જેસા ખુદાએ તઆલાને ફરમાયા હે. ચેહ ઇસ  
વાસ્તે હે કે ઇન્હોને હાસ્ત રખે ઝીંદગીકો આખેરતસે. ઇસે બડા  
અઝાળ હોગા. ઇસ અઝાળકા બ્યાન યું આયા હે કે રસુલ સ. પૂછને લગે  
અખ લોગો તુમહેં માલુમ હે કે ચેહ આયત કીસ બાખમે ઉતરી. જીસ્ને  
મોં ફરા મેરી યાદસે, પસ તેહકીક ઉસ્કે લીએ હે ગુઝરાન તંગ.  
ઉન્હોને જવાબ દીયા. ખુદા ઝોર રસુલ સ. ખેહતર જાનનેવાસે હેં, તખ  
ફરમાને લગે કે કાફીરકા અઝાળ ઇસ્કી કબમે યું હે કે નબ્વક પર નવ

અઝઘડાકો ઇસ પર મુસલ્મન કરે. ચાની નવવદ પર નવ સાંપ. કે હર સાંપ કે નવસર હુવા કરતે હે. ઇસે કાટતે ઓર ચાટતે હે ઓર ઇસ પર કુંકતે હે, રોઝે હશર તક. અહલે દીલ ઇન સાંપુકો બસીરતકી આંખસે દેખતે હે. નાદાન અહમકાન કેહતે હે કે હમકો ગોરમે કુછ નઝર નહિ આયા. અગર હોતા તો હમબી દેખતે. ઇન્કો યું જવાબ દીજીએ કે યેહ અઝઘડા પુર્દેકી રૂઠકે અંદર હે. અગર બાહીર હોતે તો દુસરે શખસકો નઝર આતે બદકે યેહ અઝઘડા મોતકે આગે ઉસ્કે બાતીનમે થા. ઉંસે ખખર ન થી. યે બી સમઝે કે યેહ અઝઘડા ઉસ્કે યુરે અખલાકસે બના હે. ઓર ઉસ્કે નવસર ઉસ્કે અખલાકે બદકી સાખે હે. ઇસ અઝઘડાકી અસલ ખમીરે દુન્યાકી મોહબ્બત હે. મીઆદ ઇસ્કે સર અખલાકે બદકે હીસાબ સે જો દુન્યાકી દોસ્તીસે નીકલતે હે, પેદા હુવે હે. જેસા હસદ ઓર કપટ ઓર રીયા ઓર તકબ્બુર ઓર હીર્સ ઓર મકર ઓર અદાવતે માલ વ જાહકી મોહબ્બત વગેરા ઇસ અઝઘડાકી અસલ ઓર ઉસ્કે મોતઅદ્દ સરૂંદો તુરે અકઝસે પેહચાન સકતે હે. લેકીન ઇન્કે અદ્દકા મીકદાર તુરે તુબુવ્વત સે માલુમ હોગા કે યુરે અખલાકકે અદ્દકી બરાબર બના હે ઓર હમકો અખલાકકા અદ્દ માલુમ નહિ પસ, યેહ અઝઘડા કાફીરની જાનકે અંદર સાખીત હે. છુપા હુવા નહિ. ઇસ્કા સખબ યેહ કે ઇસ્ને ખુદા ઓર રસુલ સ. કો નહિ પેહચાના ઓર યેહ કે દુન્યાકી મોહબ્બતમે સરાપા હુગા ગયા. જેસા કે હકતઆલાને શરમા હે. યેહ ઇસ વાસ્તે હે કે ઇન્હુત દોસ્ત રખી ઝીંદગીકો દુન્યાકી, આખેરતસે, ઓર ફરમાવા હે. ઝાયે કીએ તુમને અપને મઝે દુન્યા કે જીતે ઓર ઇન્કો બરત ચુકે. અગર યેહ અઝઘડા બાહીર હોતા જેસા લોગ સમઝતે હે, કામ આસાન થા, કે આખીર એક સાઅત ઉસે ચેન દેતા, પર જબ જાનકે અંદર બેદા હે ઓર ખુદ ઇસ્કી સીશતુંસે હે યેહ કયું કર ઇસસે ભાગેગા. જબ કીસીને એક લોડીકો બેચનેકે બાદ ઉસ્કા આશીક હુવા, વોહ અઝઘડા જો ઇસ્કી જાનકે અંદર કાટ રહા હે ઉસીકા ઇસ્ક હે. દીલમે મખ્શી થા. ઇસ્કો યેહ ઝખમ ખાને તક ઇસ ખાતકી ખખર ન થી. ઇસી તરહ યેહ નવવદ પર નવ અઝઘડા મોતકે આગે ઇસ્કે બાતીનમે યે વોહ બે ખખર થા. અબ ઇનકા ઝખમ કાહીર હો ચુકા. ઓર જેસા અચન ઇસ્ક, ઉસ્કી રાહતકા સખબ થા. જબ તક માથુક મીલા રહા વોહી ઇસ્ક, જુદાઈકે વકત ગમકા સખબ હુવા. અગર ઇસ્ક નહોતા તો શીરાકમે ગમગીન ન હોતા. ઇસી તરહ દુન્યાકી મોહબ્બત જો રાહતકા સખબ હે અઝાબકા સખબ બી હોતી હે. ઓર જબ

જાહ અઝઘહાકી માનીદે ઓર માલકી મોહબ્બત સાંપઢીસી હે, ધરકા ધરક  
ખીધુકી તરહ ઇસ્કે દીલકો કાટતા હે, ઇસી પર દુસરી ચીજુકો કીવાસ કર.  
જેસા કનીઝકા આશીક ઉસ્કે હીરાકમેં ચાહતા હે કે અપને તમ દરયા  
ઓર આગમેં ડાલે. યા ખીધુ ઉસે કાટે તા બુદાઈકે ગમસે વોહ છુટ જાવે ઇસી  
તરહ વોહ શખસ જે અઝાબમેં સપડા હો, ચાહતા હે કે ઇસ દુખકે બદલે કાશ  
સાંપ ખીધુ હોતે જીન્કો લોક ઇસ જહાંમેં જાનતે હેં ક્યુકે દુનિયામેં સાંપ ખીધુ  
ઝાહીરમેં જાનકો કાટતે હેં ઓર વોહ જાનકે અંદર ખાતીનમેં ઝખમ કરતા હે ઓર  
ઝાહીરકી આંખ ઉસે દેખતી તો શીલ હકીકત હરએક ગુનાહગાર અઝાબકા  
સામાન યહીસે અપને સાથ લે જાતા હે ઓર વોહ ઉસ્કે ખાતીનમેં હે.  
ઇસી વાસ્તે હઝરત રસુલ સ. શરમાએ હેં. નાહ હેં વોહ મગર આમાલ  
તુમારે કે લાએ જાવેંગે તરફ તુમારે. યાની અઝાબ તુમારે આમાલ  
હીસે હે, જીન્કો તુમારે આગે રખદેતે હેં ઇસી વાસ્તે હકતઆલાને ફરમાયા.  
કોઇ નહિ અગર જાનોગે તુમ યકીનકો જાનના બેશક દેખોગે ઇસ્કો  
યકીનકી આંખસે. યાની અગર તુમકો ઇશ્તિલા યકીન હોતા તો તુમ આપ  
દોઝખકો દેખતે ઓર શીર ફરમાયા બેશક દોઝખ બેરનેવાલી હે કાફરકો.  
યાની દોઝખ ઇન્કે સાથ મોહીત હે. યુ' નહિ શરમાયા કે મોહીત હોગા.  
ફરફ શાયદ તુ જહોગા કે ઝાહીર શરઅસે યુ' માલુમ હોતા હે કે ઇસ  
અઝઘહાકો સરકી આંખસે દેખતે હેં ઓર વોહ અઝઘહા જે જાનકે દરમ્યાન  
હે નઝર આતા હે. જે લોગ ઇસ આલમમેં હેં ઉસે નહિ દેખતે. ક્યું કે  
જે ચીઝ ઉસ આલમકી હો ઉસ્કો સરકી આંખસે નહિ દેખ સકતે. ઓર  
યેહ અઝઘહા મુરદકો શીકલ લેકે નઝર આતા હે ઉસ્ને યુ' દેખતાહે જેસા  
ઇસ જહાનમેં દેખતા યા. પર તુ ન દેખોગા. ચુનાંચે સોતા હુવા આદમી  
અકસર દેખતા હે કે ઉસે સાંપ કાટતા હે, જે શખસ ઇસ્કે પાસ બેઠા,  
હે! નહિ દેખતા. ઓર વોહ સાંપ સોતે આદમીકે નઝદીક મવજુદ હે ઉસ્કા  
દર્દ માલુમ કરતા હે. જે શખસ ઇસ્કે પાસ બેઠા હો નહિ દેખતા. ઓર  
વોહ સાંપ સોતે આદમીકે નઝદીક મવજુદ હે ઉસ્કા દર્દ માલુમ કરતા હે,  
બેદારકે હકમેં માલુમ હે યેહ ઇસે નહિ દેખનેસે દર્દકી કમી નહિ હોતી.  
જખ સોતા આદમી ખવાબમેં દેખા કે ઇસ્કો સાંપ કાટ રહા હે વોહ એક  
દુશ્મનકા ઝખમ હે જે ઇસપર ઝફરયાબ હોગા. વોહ રંજે રહાની હે જે  
દીલપર હોતા હે લેકીન જખ ઇસ્કી મીસાલ ઇસ આલમસે ચાહેં એક  
સાંપ હે. જખ વોહ દુશ્મન ફતેહમંદ હો આદમી કેહવા હે કે મેંને અપને  
ખવાબકી તાખીર દેખી. કાશ મુઝે એક સાંપ કાટતા ઓર યેહ દુશ્મન મુઝ-

પર ઝઘરયામ ન હોતા. એહ અઝાળ જો ઇસ્કે દીલપર હો રહા હે બદનકો સાંપ કાઠનેસે જ્યાદા હે, શીર અગર તુ કહેગા, કે એહ જો ઇસે નઝર આતા હે શીલવાકે સાંપ નહિ. પર એક ખ્યાલ હે એહ તેરા કહેમ પર ગલત હોગા. બલકે એહ સાંપ મવજુદ હે કયુ' કે મવજુદ, પાએ હુવેકો ઓર માદુમ, નહિ પાએ હુવેકો કેહતે હે. જીસ ચીઝકો તુને ખવાયમે' પાયા, ઓર તુ દેખતા હે એહ તેરે હકમે' મવજુદ હે અગરચે દુસરે લોગ ઉસે ન દેખે' ઓર એહ જીસકો તુ નહિ દેખતા તેરે હકમે' માદુમ હે, અગરચે સખ લોગ ઉસે દેખે' ઓર જળ અઝાળ ઓર સખએ અઝાળ મુરદે ઓર સોતે હુવે કે હકમે' મવજુદ હે. દુસરા શખસ અગર ન દેખે ઇસ્મે' કયા તુકશાન. પર ઇતની ખાત હે કે સોતા આદમી જલ્દ બેદાર હોતા, ઓર ઇસસે છુટ જાતા હે. ઇસી વાસ્તે ઉસે ખ્યાલ કેહતે હે પર મુરદાઈસીમે' રેહતા હે કયુ'કે મોતકો ઇન્તેહા નહિ. એહ સાંપ ઇસ્કે સાથ હે. ઓર ઇસ આલમકે મેહ સુસાતકી માનીંદ સાખીત રહેગા. ઓર શરીઅતમે' નહિ હેકે કબકે સાંપ, ખીષ્ટુ અઝદહકો ખલાઈકે જળતકે આલમે' શાહાદતમે' હે, દેખ સકે પર અગર કોઈ ઇસ આલમસે દુર હુવા યાની સો ગયા ઓર ઇસ મુરદેકા બહવાલ ઉસ્કો બતલાએ, તો ઉસ્કો સાંપ, ખીષ્ટુ કે દરમ્યાન દેખેગા. અંબેયા ઓર અવલીયા બેદારીમે'બી દેખતે હે કે જો ચીઝ દુસરૂંકો ખવાયમે' નઝર આવે, ઉન્હે બેદારીમે' નઝર આતી હે. કયુ' કે આલમે' મેહસુસાત ઉન્કે હકમે' ઇસ જહાંનકે કામુ'કે સુસાહેદેસે હાઇલ નહિ હોતા. પસ એહ ખ્યાન ઇસ વાસ્તે તુલ હુવા કે જળ અહમકુ'કો ગોરમે' ચક્મે' જાહીરસે કુછ નઝર નહિ આતા. વય આઝાપે કબકે મુનઝીર હોતે હે. ઇસકા ખાઇસ એહ હેકે ઉસ જહાંકે કામકા રાસ્તા ઇન્હે માલુમ નહિ. ફરસે શાયદ તુ કહેગા અગર આઝાપે કબકા સખળ દુન્યાકી મોહબત હે કોઈ બસર એસા ન હોગા, જો ઝન વ ફરજંદ વ માલ વ જલ્દસે ઉલશત ન રખતા હો, ઇસ મુરતમે' સખકો આઝાપે કબ હે, કોઈ ઇસસે ન છુટેગા. હમ જવાબ દેવેંગે કે એસી ખાત નહિ કયુ' કે બાઝે લોગ એસે હે કે દુન્યાસે ઇન્કા દીલ સેર હો ગયા. યહાં ઇન્હે એન નહિ. ઇસ્વાસ્તે મોતકે શાઇક રેહતે હે. બહોતસે મુસલમાન જો દરવેશ હોં ઇન્કા યેહી હાલ હે, પર જો લોગ તવંગર હે' દો ધીસ્મપર હોવેંગે એક જમાઅત વોહ હે કે દુનવી અસ્ખાબકો દોસ્ત રખતે હે' ઓર ખુદાકોબી. અગર ખુદાકી મોહબત ઉન્કે દીલમે' દુન્યાકી મોહબતસે જ્યાદી હો તો ઉન્હેબી અઝાળ ન હોગા. ઇનકી મીસાલ ઉસ શખસકી માનીંદ હોગી જેસે શેહરમે' એક



ધર હો. ઉસે દોસ્ત રખતા હે. પર રીયાસત સલ્તનત ઓર મોહલ ઓર ખાગડો ઇસે જ્યાદા દોસ્ત રખતા હે. જખ ઇસે બાદશાહ કા ફરમાન દુસરી બસ્તીકી રીયાસતકે ખાખમે પોહોંચ્યા ઉસ્કો અપને વતનમે નીકલનેકા ગમ ન હોગા. કયું કે ધર ઓર વતનકી મોહબ્બત રીયાસતકી મોહબ્બતકે આગે નાચીઝ હોતી હે. ઓર કુછ ઇસકા અસર બાકી નહિ રહેતા પસ અખેયા ઓર અવલંબીયા ઓર પારસા મુસલમાનુંકા દીલ અગરચે ઝન વ ફરજંદ ઓર શેહર વ વતનકી તરફ કુછ એક માઇલ હે. પર જખ ખુદાકી મોહબ્બત ઝાહીર હોવે ઇસ્તી સખ ચીઝે ઇન્હે નાચીઝ નઝરે આતી હે ઓર ચેહ લઝત મોતસે હાસીલ હોતી હે. પસ ચેહ લોગ ઇસે બે ફોકર હે લેકીન વોહ લોગ જે દુન્યાસે બહોત દોસ્તી રખતે હે ઇસ અઝા ઇસે નહિ છુટેગે; એસે લોગ અકસર હે. ઇસ્તી વાસ્તે હકતઆલાને ફરમાયા હે. ઓર કોઇ નહિ તુમમેસે મગર ન પોહોંચેગા ઉસપર હોચુકા તેરે રખપર ઝુરર મુકરર; ફીર નીજત ફગે હમ ઉન્કો જે જે ડરતે રહે. ચેહ લોગ એક મુદત તક અઝાખ દેખેગે ફીર ઇન્કા ઝમાના દુન્યાસે દરાઝ હોતા હે. દુન્યાકી લઝતકો ભુલતે હે ઓર હકતઆલાકી દોસ્તી જે દીલમે પોશીશ્હથી ફીર ઝાહીર હોતી હે એસેકી મીસાલ ઉસ શખ્સકી માનીંદ હે જે એક ઘરકો દુસરે ઘરસે ઓર એક શેહરકો દુસરે શેહરસે, એક ઓરતકો દુસરી ઓરતસે જ્યાદા દોસ્ત રખતા હો, લેકીન ઇસ દુસરેકોબી ખ્યાર કરતા થા. જખ ઉસ્કો ઇસ્કી બહોત ખ્યારી ચીઝસે દુર કરે ચંદરોઝ ઇસ્કે શીરાઝમે ગમગીન રહા કરતા હે આખીર ઇસ્કો ભુલ નકે દુસરેસે માલુમ હોતા હે. ઇસ દોસ્તીકી જડ જે દીલમેથી બહોત દીનકે બાદ ફીર નમુદાર હોતી હે પર વોહ શખ્સ જીસે ખુદાકી મોહબ્બત ખીલકુલ નહો વોહ ઇસ્તી અઝાખમે રહેગા કયું કે ઇસ્કી મોહબ્બત ઇસ્તી ચીઝસેથી જીસ્કો ઇસિસે છીન લીએ. ફીર કીસતરહ ઇસ ગમસે છુટેગા કાફીરકા અઝાખ જે દાયમી હોગા ઉસ્કા એક સખખ ચેહી હે ઓર માલુમ કર હરકોઈ ચેહ દાવા કરતા હે કે મેં ખુદાકો દોસ્ત રખતા હું યા દુન્યાસે જ્યાદા દોસ્ત રખતા હું સખ દુન્યાકે લોગ ઝખાનસે ચેહી ફેહતેહે પર ઇસ દાવેકે વાસ્તે એક કસોટી હે જીસસે ઉસ્કો પેહચાનતે હે વોહ કસોટી ચેહ હે કે જખ નહસ વ શેહવત એક ચીઝકા હુકમ કરે ઓર હકતઆલા જલ્લ જલાલહુ વ ઇઝઝ ઇસ્મહુકી શરીઅત ઉસ્કે બરખીલાફ હુકમ કરે અગર ઇસ આદમીકા દીલ ફરમાને ઇલાહીકી તરફ માઇલ હે તો સમજે કે ઇસકો ખુદા-નીંદે ફરીમસે બડી મોહબ્બત હે, જેસા એક આદમી હો શખ્સમેસે એકકો

બહોત ચાહતા હે જળ્ય ચે દોનું લડે' આપ હસ ખડે દોસ્તદી તરફ માઇલ  
 હોતા હે. ઇસ ખાતસે માલુમ હોગા કે હસ્કો બહોત ચાહતા હે. જળ્ય  
 એસા નહો તો ઝખાની ખાત કુછ ફાયદા ન દેગી. કયું કે વોહ દાવા જુઠ  
 હે. ઇસી વાસ્તે રસુલ સં ફરમાતે હે' કે " લાઇલાહા ઇલ્લાહાહ " ખોલને  
 વાલે અપને તઈ ખુદકે અઝાબસે બચાતે હે' જળ્ય તક દુન્યાકે સોદેકો  
 દીનકે સોદે પર અખત્યાર ન કરે' જળ્ય એસા કરતે હે' હકતઆલા ઇન્દી  
 કેહતા હે તુમ જુઠ કેહતે હો, એસે મોઆમલેકે સાથ લાઇલાહ ઇલ્લાહાહ  
 કેહના દરોગ હે. ઇસ સારે બયાનસે તુને સમઝા કે અહલે દીલ મુશાહેદએ  
 ખાતીનસે દેખતે હે' કે અઝાબે કબ્રસે કોન છુટેગા. ઓર જાનતે હે' કે  
 અકસર લોગ નહિ છુટેગે લેડીન મુદત શીદતમે' તફાવત બહોત હે. જેસા  
 દુન્યા કે તલુકોતમે' તફાવત બહોત હય. ફરદા બાઝે અહમકાન કેહતેહે',  
 અગર અઝાબે કબ્રકા સખળ ચેહી હે તો હમઇસસે ખેશીકર હે'. કયું  
 કે હમકો દુન્યાસે ઇલાકા નહિ. ઇસ્કા હોના યા ન હોના હમારે પાસ  
 થકસાં હે. ચે દાવા મહાલ હે જળ્ય તક ઇસે ન આઝ માવે, ખાવર  
 ન કરે' મસલન અગર ઇસકા હાલ યું હે કે ઇસ્કા તમામ માલ ચોર  
 લેજાવે ઓર જો કુછ ઇસ્કી ઇજત હે દુસરેકો મીલે ઓર હરએક  
 મુરીદ ઇસસે બદલ જાકે ઇસકી પુરાઇ કરને લગે, તો ગમગીન નહિ હોતા  
 ઓર યું રેહતા હે કે ગોવા ઓર કીસીકા માલ ચોરી ગયા. ઓર દુસરેકા  
 દરજા જાતા રહા. ઇસ સુરતમે' ઇસકા દાવા સચ હોગા; ઓર વોહ માઝુર  
 હે. જળ્યતક ઇસકા માલ ચોરી ન જાવે યા ઇસ્કે મુરીદ તાલીમ ઇસસે  
 ન બદલે ન જાએગા. પસ ચાહીએ કે માલ અપને નજદીકસે જુદા કરે  
 ઓર લોગોંકે તકરૂંબસે ભાગે ઓર અપને તઈ આઝમાવે તમ એતેમાદ  
 કર સકતા હે કયુંકે બહોત લોગ સમઝે હે' કે ખીખી ઓર લોંડીએ ઇન્દે  
 ઇલાકા નહિ. જળ્ય અપની ઓરતકો તલાક દેતે યા કનીઝક ખેચ લાવતે  
 હે' તમ ઇસ્કકી આગ જો ઇન્દે દીલમે' જુગી થી ઝાહીર હોતી હે, દીવાન  
 ખાવલે હો જાતે હે'. પસ જો શખ્સ અઝાબે કબ્રસે નીજત ચાહતા હે,  
 લાઝીમ હે કે ઇસ્કો દુન્યાકી કીસી ચીઝસે ઇલાકા ન રહે, મગર બકદર ઝુરત.  
 મસલન જળ્ય કીસીકો પાયખાનેમે' જાનેકી હાજત હુઈ, વોહ જગા ઇસે  
 પસંદ નહિ આતી ઓર ચાહતા હે કે જલદ વહાંસે નીકલે, તો ચાહીએ  
 કે હસ્કી લાલચ પેટકો ખાના દેનેકે બાબમે' ઇસી દર હો જો પેટકો ખાનેસે  
 ખાલી કરનેમે'થી કે દોનું ખાતે' ઝુરરી હે' સખ કામુકો ઇસીપર ક્યાસ  
 કીજાએ. પસ અગર દીલકો ઇસે તઅલ્લુકે દુન્યાવીસે ખાલી નહિ કર સકતા

તો આહીએ કે હમેશા ખુદાકી બંદગી ઓર ઉસ્કા ઝીંક કીયા કરે; તો ઝીંક ઉસ્કે દીલપર માલીબ હો ઓર યેહ ખુદાકી મહબ્બત મહબ્બત દુન્યાસે બહનવે ઓર આપ ઇસ દાવે પર મુતાબ્બત શરીઅત સે ઓર ખાહીશે નહસપર કરમાને ઇલાહીકો સુકદમ કરનેસે દલીલ ચાહીએ. અગર નહસને ઇસ બાબમે ઇસ્કી ઇતાઅત કીયા તો બરોસા રખે કે અઝાબે કબ્જે ઇસ્કી નજત હોગી અગર એસા ન હોતેક અપને તબકો અઝાબે કબ્જે સુપુર્દ કરદે. મગર ખુદાએતઆલા ગદુર હે ચાહા તો બખ્શ દેગા. ફરસ અબ હમ દોઝબે રહાનીકા માની બ્યાન કરતે હે. રહાનીસે હમારા ઇરાદા યેહ હે કે ખાસ રહકો હો ઓર તન દરમ્યાન ન રહે. આગ હે અલ્લાહકી સુલગાઇ હુધ વોહ ને ઝાંક લેતી હે દીલકો ઇસીકી તરફ ઇશારા હે. યેહ આગ દીલકો જલાતી હે વોહ આગ ને તબકો જલાતી હે હસે દોઝબે ઇસ્માની કેહતે હે. પસ માલુમ કરકે રહાની દોઝબમે ત્રીન કીસ્મકી આગ હે. એક આતીશ દુન્યાવી ખાહેશુકે શીરાકકી હે. દુસરી આતીશ શરમીન્દગી હે ને રસ્વાઈસે હો. ત્રીસરી આગ જમાલે હજરતે ઇલાહીસે મહરૂમ વ માયુસ હોનેકી હે. યેહ ત્રીનું આગ જન વ દીલસે ઇલાકા રખતી હે ન તનસે આદમીયાન ઇન ત્રીનું આતીશકો ઇસી જહાનસે અપને સાથ લે જતે હે ઓર ઇસ્કા માની એક મીસાલસે ને ઇસી આલમસે લી ગઇ, હમ બ્યાન કરેંગે તો ખોદ જાહીર હો. પેહલી કીસ્મ શેહવાતે દુન્યાકે શીરાકકી આગ હે, ઇસ્કા સબબ અઝાબે કબ્જે બ્યાનમે મઝકુર હુવા. કે ઇસ્ક ઓર ઉસ્કે લવાઝીમ દીલકી બેહીસ્ત હે, જબતક માશકુકે સાથ હો. ઓર જબ બે માશુક હો, દોઝબ હે. પસ આશીકે દુન્યા જબતક દુન્યામે હે બેહીસ્તમે હે મુનાએ શરમાએ હે. દુન્યા બેહીસ્ત કાશીરકી હે. ઓર આબેરતમે દોઝબમે રહેગા. કયું કે ઇસ્કે માશુકકો ઇસસે છીન લીએ હે. પસ એકહી શયદો મુખ્તલીફ અહવાલમે લઝતકા સબબ હોગી. ઓર ગમકાબી. ઇસ આતીશકી મીસાલ દુન્યામે ઇસ તરક સમઝે મસલન એક બાદશાહ હે ઇસ્કે હુકમમે સારા જહાન હો વોહ હમેશા ખુબસુરત લોંડીયું, ગુલામું ઓર ઓરતુંસે હઝ ઉઠાતા. બાગો બોસ્તાં ઇમારતે આલીશાનકી શેરમે મશગુલ રેહતા થા. અબ્યાનક એક દુસ્મન આકે ઇસ્કો પકડા. ઓર અપના ગુલામ બનાયા. ઓર રીઆયાકે સામને ઇસે ખીદમત સગળાનીકી દી. ઓર ઉસ્કે સામને ઇસ્કી ઓરતું ઓર કનીઝુંસે કામ લેતા હે ઓર ગુલામુંકો બોલતા હે તો કાગમે લગે રહે. ઓર ઇસ્કે ખઝાનેમે ને ને ચીઝે બેશ કીમત થી. ઉસ્કે દુસ્મનુંકો દે ડાલા. અબ

દેખકે ધસ મઠકો કીસ કદર રંજ હોગા. મુલક ઓર ફરજદ ઓર ખજાને, ભોંડી, શુલામ, ઓર માલ વ મતાઅકે શીરાકી આગ ઉસ્કી જનમે મુલગી ઓર ઇસ્કો જલાતી હે વોહ આહતા હે કાસ ઇસ્કો એકઠી દમમે હલાક કર દેતે બહોતસા અઝાબ ઇસ્કે તનપર મુસલ્લત કરતે, તો વોહ ધસ ગમસે છુટ જતા. યેહ મીસાલ એક આતીશકી હે ઓર જીસ કદર દોલત ન્યાદી ઓર સલતનત બેખલલ હો ધસ કદર યેહ આગ ભડકેગી. પસ જીસ્કો દુન્યામે તમતોઅ બેસ્તર હો ઉસ્કો ઇસ્ક કઠન હોગા. ઓર ઉસ્કે શીરાકી આગ જનકે અંદર બહોત ભડકેગી. ધસ ઇનકારકી મીસાલ ધસ જહાંમે ખતલાના મુમકીન નહિ. કયું કે દીલકા સારા ગમ જો ધસ જહાંમે થા દીલ ઓર જનમે કાયમ નહિ હોતા. કયું કે હવાસ ઓર દુન્યાકે કામકાજ દીલકો મશગુલ રખતે હે ઓર યેહ શુબ દીલકે બાબમે એક પરદા હે તો અઝાબ ઇસ્કે જાયગીર ન હો. ઇસી વાસ્તે જબ ખીમાર, આબે ઓર કાન કીસી તરફ લગાતા હે તો ઇસકા દુખ કમ હોતા હે. જબ ઇસસે ફારીશ હોતા હે તો દુખ બડ જતા હે. ઇસી વાસ્તે જબ કોઇ મુસીબતવાલા નીંદસે ઉઠતા હે મુસીબતકા ઝખમ ઇસ્કે દીલપર બડા હોતા હે કયું કે જન નીંદકી હાલતમે ખાલીસ હુવા કરતી હે. મેહસુસાતસે મીલનેકે આમે જો ચીઝ ઇસે પોહોંચતી હે બડા અસર કરતી હે. હતાકે અગર નીંદસે ઉઠનેકે બાદ અઝી આવાઝ સુનેગા ઇસ્કી તાસીર બહોત હોગી. ઇસ્કા સખખ યેહ કે દીલ મેહસુસાતકે અસરસે પાક રહેતા હે ઓર ધસ જહાંમે હરગીઝ પાક ન હોગા. ઓર જબ મર જવેગા મેહસુસાતકે અસરસે પાક હોગા તબ ઇસ્કી કદુરત યા રાહત બડી હોગી. એસા ખ્યાલુ મત કર કે વોહ આગ, દુન્યાકી આતીશકીસી હોગી. બલકે ઇસ આગકો સતર પાનીસે ઘોંકે દુનિયામે ભેજે હે. દુસરી કીસ્મ, શર્મ ફરવાઇકી આગ હે; ઇસ્કી મીસાલ યેહ હે કે કીસી બાદશાહને એક કમીના હકીરકો અપના મુકર્બ કીયા. યા મમલેકતકે બાબમે ઇસે અપની ન્યાબતદી. અપને જનાના મહેલમે ઇસે જાને દીયા. ઓર બોલાકે કોઇ બેગમ ઓર ખવાસ ઇસિસે પરદા ન કરે. સખ અપને ખજાને ઇસ્કે હવાલે કીયે ઓર ઇસકો અપના મોતેમદ અલપહે બનાયા. જસ ઇસ્કે ઇતની સરફરાજીયાં દેખી, બાતીન મેં બગાવત અખત્યાર કરકે, આહકે ખજાનેમે તસર્ફ કરને લગા. ઓર હરમ સરામે ખ્યાનત કી ઓર જાહીરમે અપને તઇ અમાનતદાર ખતલાયા. એક દીન જબ હરમસરામે ખ્યાનત વ નમક હરામી કર રહા થા, શાહપર અચાનક ઇસ્કી નજર પડી કે એક રોઝનસે મખરી દેખ રહા હે, સમજા કે

બાઈશાહ હરરોજ ઉસી નમતસે દેખતા હોગા. ઉરને મોહલત ઇસ વારતે દી કે મેરી ખ્યાનત બડી હોવે ઝોર એક : પ્યારગી અઝામે સખત દે કે મુઝે માર ડાલે. અબ સોચકે એસી સુરતમેં સર્ગ વ રસ્વાઇકી કેસી આગ ઇસ્કે દીલકો જલાવેગી, હાલકે ઇસ્કા બદન સલામત હે. વોહ ચાહેગા કે અગર ઝમીન રહે, તો ઇસ્મેં સમાનવે, તો ઇસિ ફઝીહત વ રસ્વાઇસે છુટે. એસાહી હે તુ ઇસ જહાનમેં બહોતસે કામ કરતા હે કે વોહ બઝાહીર અબ્કે નઝર આતે હેં, પર શીલ હકીકત કલાલ રસવાહીકે મુનખ હેં જખ ઇન અફસાહકી હકીકત કયામતમેં તુઝે ઝાહીર હો તેરી રસ્વાઈ આશ્કાર હોગી. ઝોર તુ શરમીન્દગીહી આતીશમેં જલેગા. મસલન આજ કીસીકી ગીબત કર રહા, ફર્દા કયામતમેં અપને તઈ યું દેખેગા કે અપને બાઈકા ગોસ્ત ઇસિ મઝેસે ખા રહા ગોયા મુર્વે પીરયાન હે. જખ ખુબ ગોર કરે સમઝે કે ચેહ અપને મત્ર સહી પીરાદરકા ગોસ્ત હે; ઇસ્મેં કયા કુછ રસ્વાઈ હોગી, ઝોર ઇસકા દીલ કીતના ન જલેગા. ગીબતકી હકીકત ચેહી હે. આજ તુઝે નઝર નહિ આતી, પર ફર્દા આશ્કાર હોગી. ઇસી વાસ્તે જખ કીસીને સખમેં દેખા કે એક મુરદેકા ગોસ્ત ખા રહા હે ઇસ્કી તાખીર ચેહ હે કે ગીબતકરતા હે. ઝોર અગર આજકે દીન કે તુને દીવારપર એક પથર ફેંકા ઝોર કોઈ તુઝે ખબર કીયા, કે ચેહ સંગ દીવારપરસે તેરે ઘરમેં ગીરતા હે ઝોર તેરે બચુંકી આંખ ફેડાતા હે, તુ ઘરમેં જલેગા ઝોર દેખેગા કે તેરે પ્યારે ફરજંદુકી આંખ કુદ મઘ. કેસી આતીશ તેરે દીલમેં પડેગી ઝોર તુ કીતના રસ્વા હોગા. જો સખસ ઇસ જહાનમેં એક મુસલમાનસે હસદ કરેગા કયામતમેં અપને તઈ ઇસ સીફતસે દેખેગા જો હસદકી હકીકત હે. યાની તુ હુસ્મનકી તખાહીકા ઇરાદા કીયા, ઇસ્કા કુછ તુકસાન ન હુવા. બહકે તેરી ખરાબી હુમ દીન તખાહ હોગયા ઝોર તેરી ઇખાતેં જીનસે ઇસ જહાંમેં તેરી આંખકો રોશની થી ઇસ્કે નામએ આમાલમેં લીખી ગઈ. તુ ઇખાદતસે ખાલી રહા. ઝોર જદા તેરી ઇખાદત તેરે બચુંકી આંખસે જ્યાદા તુઝે કામ આવેગી. કયું કે વોહ તેરી સખાદતકા સખખ હોતી હે. ફરજંદાન નેક બખતીકા સખખ વહાં નહિ હોતે હેં પસ ફરદાએ કીયામત જો સીફતેં હકીકતકી તાખે હેં ઝોર હરએક બીઝ માનીકી સુરત લેતી હે, વહાંકી રસ્વાઇકા સખખ હોવેગા. ઝોર ઇસ લીએ કે નીંદ ઇસ આલમસે નજદીકી રખતી હે, સખમેં કઈ બીઝે માનીકી સુરત લેતી હે. નકલ હેં કે કીસીને ઇખને સીરીન કે પાસ જાકે બોલા, મેં એસા ખ્યાલમેં દેખા કે એક અંગુઠી મેરે હાથમેં હે. મેં હસસે મરફૂકે મુઝ ઝોર

ઝોરતુંકી ફૂરન પર મોહર કરતા હું ઇસને જોલા કયા તુ મોઅઝઝીન હે ઝોર  
 માહે રમઝાનમેં સુખ્દકે આગે અઝાન દેતા હે. :ખોલા, હા, એસાહી હે.  
 અય યહાં નીગાહ કર કે ખ્વાબમેં કીસ તરહસે મોઆમલેકી હકીકત ઇસપર  
 ઝાહીર કી કે રમઝાનમેં અઝાન ઝીકકી સુરત રખતી હે કે ખાને પીને ઝોર  
 જમાઅ કરનેસે મુમાનેઅત હો. ઝોર ઝોર અજબ ચેહ હેં ખલાબમેં ચેહ  
 તનાશા ક્યામતકા તુઝે બતાએ હેં ઝોર તુઝે કુછ વક્ર નહિ.  
 એસાહી હદીસ શરીફમેં આયા હે કે ક્યામતકે દીન દુન્યાકો એક બદસુરત  
 ખુઠ્યાકી સુરતસે લાવીંગે જો ઇસે દેખેગા, બોલેગા, નઉઝા બીદલાહે  
 મીન્હા જવાબ દેગે અય લોગો ચેહ વોહી દુન્યા હે, છસ્કે તલબમેં તુમ  
 હલાક હોતે થે તા ઇતના પશેમાન હોવીંગે કે દોઝખમેં ગીરના ઉન્હેં પસંદ  
 આવેગા. તા શરમીન્દગીસે છુટે ઝોર ઇન રસ્વાઇયુંકી મીસાલ એસી હે.  
 નક્લ હે કે એક બાદશાહને અપને ખેટેકા બ્યા કર દીયા થા. શાહઝાદા જબ  
 રાતકો દુલહનકે પાસ જના ચાહા. બહોત શરાબ પીકે મસ્ત હુવા, તખ  
 વોહ દુલહનકે હુન્દ્રેકી તલાશમેં નીકલા. ઇતેફાકસે રાહ જૂલકે બાહર ગયા.  
 ઇસીતરહ ચલા જતા થા, આખીર એક ઘર થા, જહાં ચીરાગ રોશન થા,  
 સમઝા કે દુલહનકા ઘર ચેહી હોગા, અંદર ગયા, લોગુંકો દેખા, કે મુતે  
 પડે હેં. હરચંદ પુકારા કોઇ ઉસ્કો જવાબ ન દીયા. સમઝા કે સખ સો  
 ગએ હેં. એક શખ્સકો દેખા કે નર્ધ ચાદર મોં પર ઝોઢા હે, બોલા, દુલહન  
 ચેહી હે. ઉસ્કે આગોશમેં લેઢા જબ ચાદર ઉસ્કે મુંહપરસે ખોલા, ખુશખો  
 ઉસ્કે દીમાગમેં આને લગી. કહા કે ચેહ બેશક દુલહન હે કયું કે ઇસે અત્તર  
 લગાએ હેં. ઇસસે જમાઅ કરને લગા. ઝોર અપની જબ ઉસ્કે મુખેં ઢાલા  
 જુઆબ ઉસ્કે મુંહસે નીકલતા થા, સમઝાકે ઇસસે મુદારા કરતે ઝોર ઇસપર  
 ગુલાબ છીડતે હેં. જબ ઉઝલા હુવા ઝોર ઇસે હોશ આયા તો કયા દેખ  
 તાહે કે વોહ હુન્દરા આતીશ પરસ્તુંકા મકબરા હે ઝોર વય સોનેવાલે મુરદે  
 હેં ઝોર વોહ નર્ધ ચાદરવાલી છસ્કો દુલહન સમઝા થા, એક ખુદી બદસુરત  
 હે કે ઇન અખ્યામમેં મર ગઇ થી. ઝોર વોહ અછી બાસ અખીર ઝોર  
 અર્ગન્ટસે આતીથી. ઝોર વોહ રતુઅતેં જો ઇસે પોહોંચીથી સખ ઇસ  
 ખુઠ્યાકી નીજસત થી જબ ખુબ ગોર કીયા તો અપને બદનકો નીજસતમે  
 આલુદા ઝોર અપને મુંહમેં ઉસ્કે જુઆબસે તલખી પાયા. ચાહા કે  
 ઇસ રસ્વાઇ ઝોર નાપાકીકે સખબસે મરજને, ઝોર ડરા કે મળાદા, ઇસ્કા  
 બાપ ઝોર લશ્કરીયાન ઇસે દેખે, જબ ઇસ સોચમેં થા, અચાનક બાદશાહ,  
 અમીર, કમરાકો સાથ લેકે ઉસ્કી તલાશમેં આ નીકલા. વોહ ઇસ્કો ઇસ

ખરાબી ઝોર ફસ્વાઈમે દેખે. મલીકાદા ડિસ્કવર ચાહા કે ઝમીનમે સમાવે તાફઝીહતમે બચે તો શ્દાં દુન્યાદારાં સારી દુન્યાકી સારી લઝતુકો મસી સીફતમે દેખેગે ઝોર ને અસર શેહવાતે દુન્યાવીસે ઇન્કે દીલમે રહા હો, ઇસ નીબસત ઝોર તલખીકે માનીંદ હોગા, ને શેહનદેકે મુંહ ઝોર અદ-નપર થી. બલકે ફસ્વાઈ ઝોર જ્યાદા હોતી. કયું કે ઇસ આલમકી સખ્તીકી મીસાલ ઉસ આલમમે બતા નહિ શકતે. પર દીલકી આગકી શરેહકા ચે જરા નમુના હે. અદનકો ઇસસે ખખર નહિ, ઇસ્કો શર્મીં વ ખીજલતકી અંગાર કેહતે હે. તીસરી ટીસમ વોહ આગ હે ને જમાવે ઇલાહીકી મહઝમીસે ઝોર ઇસ સઆદતકી નાઝમેદીસે પેદા હો. ઇસ્કા સખખ નાદાની ઝોર અધાપન હે. ને આદમી ઇસ જહાનસે લે ગયા ઝોર મારેફત હાસીલ નહી કીયા મોહબ્બત વ રીયાઝતસે દીલકા તસ્રીયાનન કીયા; તા જમાવે હઝરતે ઇલાહી, મોતકે બાદ ઇસ્મે નઝર આવે, જેસા સાફ આઇનેમે નઝર આતા હે. બલકે માસીયત ઝોર શેહ વાતે દુન્યાકા રંગ ઇસ્કે દીલકો ઇતના સીયાહ કરદીયાકે વોહ અધેપનમે રહા, ઇસ અંગારકી મીસાલ ઇસતોર પર સમઝકે અધેરી રાતમે એક જમાઅતકે સાથ તેરા ગુઝર એસી જગામે હો જહાં રાંગરેઝા બહોતસે પડે હો. રંગ ઇન્દા નઝર નહિ આતા. રફકા કેહને લગે, અય યાર છસ્કદર હો સકે, ઇન્કો ઉઠાલે, હમ સુને હેકે ઇસ્મે મન્દેઅત બહોત હે. હરએક શખ્સ ઇન સંગરેઝુકો અપને મકદુરબર ઉઠા લીયા ઝોર તો, કુછ નહિ ઉઠાયા, ઝોર કેહને લગા કે ખીલફેલ મેહનત કરકે ઝોર બોઝ ઉઠાના બડી હીમાકત હે. ઝોર ખુદ યકીન નહિ કે કલ ગેહ કામ આવે યા ન આવે સાથીયાં બાર ઉઠાકે વહાંસે નીકલે ઝોર તુ ખાલી હાથ ઉન્કે સાથ ચલ દીયા. કબી ઇન્પર હસતા ઝોર કધી ઇન્કો ગેવકુફ જનકે, અફસોસસે કેહતા કે છસ્કો અકલ ઝોર દાનાઈ હો આરામમે ચલતા હે, જેસા કે ગેં ચલતાહું ઝોર ને અહમક હો ગધેકી માનીંદ મહાલ તમેઅપર બોઝ ઉઠાતા હે. નાદાન ડિમલેમે આયા તો કયા દેખતા હે કે વોહ સંગરેઝે લાલ, યાકુત ઝોર આબદાર મોતીયાં હે. હર લાલ, વ ગોહરકી કીમત લાખ દીનાર હે. વોહ લોગ ને ઉઠાએથે આર ઝુ કરને લગે કે કયું હમ ઝોર જ્યાદા નહિ લાએ ઝોર તુ ઇસ દગાસે હલાક દુવા. ઇસ હસરતકી આગ દીલમે બઝકને લગી. વોહ લોગ ઇન જવાહી-રકો બેચકે રૂએ ઝમીનકી શાહી હાસીલ કીએ ઝોર અંછી અછી ન્યામતે ખાને લગે ઝોર જહાં છ ચાહે વહાં રેહને લગે. તુઝે નંગા, લુખા રખકે તુઝસે ખીદમત ઝોર ગુલામી લે. અગર તુ કહે કે ઇસ ન્યામતસે મુઝેબી કુછ દીજીએ. અસ્લાહ તઆલાને શરમાયા કે બહાઓ હમપર થોડા પાની યા

રોઝીદી તુમકો અડલાહને બોલે અહ્લાહને હુરામ કીયા હે ધન દાનુંકો  
 કહેઈ પર. વોહ લોગ જવાબ દે કલ તો તુ હમપર હંસતા થા આજ હમ  
 તુજપર હંસેગે. ઓર અગર તુમ મસ્ખરી કરેગે હમસે, તો હમલી  
 મસ્ખરી કરીગે તુમસે, જેસા મસ્ખરી કરતે હો તુમ, બહેસ્તકી  
 ન્યામત વ દોલત દીદારે હકકી મહરૂમીકી ગમકી મીસાલબી હે. વોહ જવા-  
 હીર ઇબ્રાહીમુંકી મીસાલ હે, ઓર વોહ તારીફી દુન્યા હે ઓર જે લોગ  
 ઇબ્રાહીમુંકે જવાહીર નહિ ઉઠાએ ઓર બોલે કે આઈ'દાકી મનફેઅતકે  
 લીએ જે મસ્કુક હે, બીલકેલ મેહનત કાહેકો ઉઠાવે, કલ ફરયાદ કરેગે.  
 અફીદુ અલયના મીનલ માએ. ઓર ચેહ બાદ નસીબ કયું ન પચ-  
 તાવે કે ઓરકું ઓર આબેદુકો એસી સરશરાઝીયાં મીલેંગી, કે દુન્યાકી  
 સારી ન્યામતે, ઇસ્કી એક સાઅતકા મુકામલા ન કરે, બલકે આખીર જીસકો  
 દોઝખસે નીકાલતે હે ઇસેબી તની ઇન્યામત દે કે દુન્યાકી ન્યામતકે દોચંદ  
 હો ઓર ચેહ મુશાબેહત પેમાઈશિ ઓર મીકદારસે ન હોગી. બલકે ન્યામતકી  
 રૂહમે હે જે ખુશી ઓર લજતસે ઇબ્રાહીમ હે. જેસા કહેતે હે કે એક  
 ગોહરદસ દીનારકા હે તો યહાં નહસે માલીયત મકસુદ હે ન વઝન વ મસા-  
 હત, ( માપ ) ફરસ. જબ આતીશે રહાનીકી તીનું કીસ્મેં તુને પેહચાના  
 અબ માલુમ કરકે ચેહ આગ જીસમાની આગસે તેજતર હે કયું કે બદનકો  
 દર્દસે આગાહી નહિ હોતી જબ તક ઇસ્કા અસર જનકો ન પોહોંચે. પસ  
 તનકા દર્દ જનકો પોહોંચતા હે ઓર કિસસે બઠા હોતા હે. પસ જે આગ  
 ઓર દુખ કે જનકે દરમ્યાનસે નીકલે અલબત્તા સખત હોવેગી ઓર ચેહ  
 આગ જનકે દરમ્યાનસે ઉઠતી હે બાહીરસે નહિ આતિ એક ચીઝકા જે  
 મુકતઝાએ તખેઅ હો કિસ્કા ઝીદ તખીઅત પર ગાલીબ હોનેસે હરએક  
 દર્દ પેદા હોતા હે ઓર તનકા મુકતઝાએ વખેઅ ચેહ હે કે ઇસ તરકીબમેં  
 ખલક ન હો. ઓર કિસ્કે અજઝા એકકે રહે. ઓર જબ અજઝા ઝખમકે  
 સખતસે એક દુસરેસે જુદા હોં કિસ્કા ઝીદ બાહીર હોનેસે દર્દ હોતા હે  
 ઓર જેસા જરાહત અજઝાકો એક દુસરેસે જુદા કરતી હે આગ ચેહબી  
 એક ચીઝકે અજઝાકે દરમીયાન સરાયત કરકે ઇન્કો એક દુસરેસે જુદા  
 કરતી હે પસ હરએક જુઝવસે એક દર્દ પાવેગા ઇસ્તીલાએ અંગારકા દર્દ  
 બહોત સખત હુવા કરતા હે. જે ચીઝ દીલકી તખીઅતકા મુકતઝા ન હો  
 જબ ઇસ્કા ઝીદ પેદા હોતા હે કિસ્કા દર્દ જનકે દરમીયાન સખતતર હોગા.  
 ઓર દીલકી બાહીશ ખુદાકી મારેહત ઓર કિસ્કી દીદાર હે. જબ નાખીનાઈ  
 જે દીદારકા ઝીદ હે ઇસ્મેં જાએગીર હો ઇસ્કા દર્દ બેનીકાયત હોગા.



અગર આઘીયુંકે દીલ ઇસ જહાંમે ખીમાર ન હોતે, મોતકે આગેલી ના ખીનાઇકા રોગ પાતે. લેકીન જમ હાય, પાકિ સુન હોતે હેં ઓર ઇન્કા હીસ નહિ રહેતા: અંગારકી તેજી ઇસે માલુમ નહિ હોતી. જમ ઉઝ દે હોતા હે, એક બારગી આગસે બડી અઝીયત પાતા હે. ઇસીતરહ દુન્યામેં હરએકકા દીલ સુન રહેતા હે ઓર યેહ ઉઝ મોતસે દુર હોતા હે, પસ અચાનક યેહ આતીશ જનકે અંદરસે નીકલતી હે, બાહીરસે નહિ આતી. કયું કે ખુદ હમરાહ લે ગયા થા ઓર ઉસ્કે દીલમેં છુપી થી લેકીન જમ ઇસે ઇસ્મુલયકીન ન થા ઇસ આતીશકો નહિ દેખા: અજ ને ઇસ્મુલયકીન મીલા માલુમ કીયા. હક હે કે અગર જનો તુમ યકીન કર જનના બેશક દેખોગે તુમ દોઝખકો શરીયતમેં દોઝખ ઓર બેહેસ્ત જુસ્માનીકા બયાન તફસીલવાર હોનેકા સખખ યેહ હે કે સખ લોગ ઇસ્કો સમજ સકતે હેં લેકીન આતીશે રહાનીકા અહવાલ જસ કીસીસે તુ કહેગા વોહ ઇસ્કો હકીર જનતા હે ઓર ઇસ્કી સખતી નહિ પેહચાનતા. જેસા કે અગર તુ કીસી લડકેકો કહેગા કુછ પઠ નહિ, તો બાપકી દોલત તુકે નહિ મીલેગી ઓર તુ ઇસ સઆદતસે બેનસીખ હોગા વોહ લડકા ઇસ બાતેકી ખુખી નહિ સમજતા ઇસ વાસ્તે ઇસ્કે દીલપર તાસીર નહિ કરતી પર અગર તુ ઇસ્કો કહે તુ ન પહેગા તો ઉસ્તાદ તેરા કાન મડોડેગા તખ વોહ ઇસ બાતસેં ડરતા હે કયું કે યેહ ઇસ્કે ફેહમમેં આતી હે ઓર જેસા બેઅદબ લડકેકે બાબમેં ઉસ્તાદકા ગોસ્માલ કરના ઓર બાપકી દોલતસે મહરમ હોતા હે, હક હે એસાહી દોઝખે જુસ્માની ઓર દરગાહે ઇલાહીકે હરમાનકી આતીશ હક હે ઇસ મહરમીકી દોઝખ જુસ્માનીકી વોહી નીસબત હે જે દોલત પીદરસે મહરમ હોનેકે મુકાબલેમેં ગોસ્માલીકી નીસબત હે. ફરેલ સાયદ તુ કહેગા કે યેહ બયાન બરખીલાફ ઇસ મતલબકે હે જે ઉલમા કીતાબુમેં લીખે હે કે ઇન બાતુકો સિવાય તકલીદ ઓર સમાઅતકે જનના મુમકીન નહિ. અક્લ ઓર બસીરતકો ઇસ્મેં દબલ નહિ. માલુમ કરકે ઓલમાકા ઉઝ ઉસ્કે આગે મજકુર હુવા ઓર યેહ બાત ઇસ્કે બરખિલાફ નહિ કે જે કુછ યેહ લોગ આખેરતકે બયાનમેં કહે હેં સખ દુરસ્ત હે લેકીન યેહ લોગ મહસુસાતસે નહિ નીકલે ઓર રહાનીયાતકો નહિ સમજે યા બાવબુદ સમજનેકે ઇસ્કી શરેહ નહિ કીયે. કયું કે અકસર બલાઇકા ફેહમ ઇસસે કારીર હે ઓર જે બાત જુસ્માની હે. સાહેબે શરઅસે સુન્નેકે બજેર માલુમ ન હોગી. પર યેહ દુસરી કીસમ મારેહતે હકીકતે રહકી શાખ હે, મુશાહેદએ બાતીન ઓર તરીકે બસીરતસે ઇસકો પહચાનેગા જે અપને વતનસે નીકલકે રહે

દીનકા સફર અખત્યાર કરે. ઇસ વતનસે હમારા ધરિદા સયર ઓર ધર નહીં કયું કે ચેહ તનકા વતન હે ઓર તનકા સરર કુછ કામકા નહિ. લેકીન વોહ જો ઇન્સાનકી હકીકત હે ઇસ્કા એક હીકાના હે જહાંસે આયા ઉસ્કા વતન વોહી હે યહાંસે ઇસકો સફર કરના પડેગા ઓર રાસ્તેમેં કઇ મનઝીલેં હેં ઓર હરએક મનઝીલકા એક જુદા જુદા આશ્રમ હે ઓર કરા-રગાહ અન્વલ મહસુસાત હે પસ મુખઅલ્લાત, પસ મવહુમાત, પસ મઆકુલાત ચેહ ચોથી મનઝીલ હે. વોહ અપની હકીકતસે ઇસ ચોથી મનઝીલમેં વાકીફ હોગા, ઇસ્કે આગે ઇસે ખબર નહિ હોતી. ઇન ઓમેશુકા એક મીસાલસે ફેહમ કર શકતે હેં વોહ ચેહ હે કે આદમી જખતક આલમેં મહસુસાતમેં હો, ઉસ્કા દરજ પરવાનેકી માનીદ હે, જો ચીરાગપર ગીરા થા. કયું કે ઇસકો હુસને બસારત હે લેકીન ખ્યાલ વ હીજઝ નહિ. અંધેરેસે ભાગકર એક રોઝન હુંકતા ઓર સમઝતા હે કે ચીરાગ એક રોઝન હે. અખતે તર્ક રોઝન પર મારતા હે જખ આતીશકા ધુવાં પાતા વોહુદ્દે ઇસ્કે ખ્યાલમેં નહિ ઈરતા કયું કે ઇસે ખ્યાલ ખ હીજઝ નહિ. ઇસ લીએ શીર ચીરાગ પર ગીરકે હલાક હો જતા હય અગર ઇસકો મુખઅલ્લાત કે હીજઝકી કુવ્વત હોતી, જખ એક દુખ દેખા થા, શીર ઇસપર ન ગીરતા ફૂપસ મહસુસાત પેહલી મનઝીલ હે. મુખઅલ્લાત દુસરી મનઝીલ જખતક આદમી ઇસ દરજેમેં રેહતા હે, જનવરકે બરાબર હોગા. જખતક એક ચીઝસે રંજુર ન હો નહીં જનતા કે ઇસસે ઝમાના ઝરર હય જખ એક બાર રંજુર હોતા હય દુસરી બાર ભાગ જતા હય ત્રીસરી મનઝીમ બવહુમત હંચ જતે ઇસ દરજેકો પોહોંચતા, બકરી ઓર ઘોડેકી બરાબર હોતા હે, અનદેખી પેહન-તસે ગુરેઝ કરતી હય. ઓર સમઝતા કે ઇસસે રંજ હોગા કયું કે બકરા ઓર ઘોડા જો કબી શેરકો ન દેખા હો, જખ ચેહ ઇસે દેખતે હંચ ભાગ જતે હંચ ઓર સમઝતે હંચ કે અપના દુશ્મન હય. અગરચે પેશ ઓર ઉંટ ઓર. શીલસે જો ડીલમેં ઇન્સે જ્યાદાહ હંચ, નહિ ભાગતે ચેહ એક બસીરત હંચ જો ઇસ્કે બાતીનમેં રખે હંચ ઇસસે અપને દુશ્મનકો પેહચાને ચેહ સખ હોતં હુવે એક ચીઝસે જો કુલ આસ્કાર હોગી હઝર નહિ કર સકતા કયું કે ચેહ ચોથી મનઝીલમેં હય. જો માકુલાતકી મંઝીલ હંચ. તખ આદમી ઇસ દરજેકો પોહોંચેગા, સખ જનવરકી સરહદસે ગુઝર જાવેગા યહાંતક જનવરકી હમરાહ થા ઓર યહાં અન્વલ આલમેં ઇન્સાનીયતકો પોહોંચતા ઓર એસી ચીજ દેખતા હય ઇસમેં હીસ, વ તખમુલ વ વહેમકા દખલ ન હો. એસે કામુસે જો આઈદા હોવેગે હઝર કરતા હય. કામુકી હકીકતકો

ઇન્કી સુરતસે જુદા કરતા હય ઓર હરચીઝકી હકીકતકો ને ઇસ ચીઝકી સખ  
 સુરતપર શામીલ હુવા કરતી હે પોહોંચતાં હય ઓર ને ચીઝેં ઇસ આલમમેં તર  
 આતી હેં જે નીહાયત નહિ કયુકે ને ચીઝ મહસુસાતમેં હો અન્સામસે  
 ખારીજ નહોગી; અન્સામે મુતનાહી યાની નીહાયત પત્રીર હેં ઓર આલમે  
 મહસુસાતમેં ઉરકી ચાલી ઝમીનકી સયર કોસીસહે ને હરએકસે હો શકે ઓર  
 ચોથી આલમમેં ને ઇસ્કી સેર હે કામુકે હકાઇકમેં હે ઓર વોહ પાની  
 પર ચલનેકી માનીંદ હોગી ઓર મવહુમાતમેં ઉરકી ગરદીશકી મીસાલ એસી  
 હે જેસા કીસ્તીમેં ખેઠા હોકે ઇસ્કા દરજ આખ વ ખાકકે દરમ્યાન હે ઓર  
 આલમે માકુલાતકે ઇસ પાર એક મુકામ હે જહાં અંખીયા, અવલીયા ઓર  
 અહલે તસબુદ પોહોંચતે હેં. ઇસ્કી મીસાલ એસી હે, જેસા હવાપર ઉડતે  
 હેં ચેહી ખાતથી કે ભોગોને હઝરત સ. સે કહાકે ઇસા અલયહીસ્સલામ પાની  
 પર ચલતે થે ફરમાને ગેલ સય હે. અગર ઇન્કા ચકીન જ્યાદા હોતા  
 તો હવા પર ચલતે. તો આદમીકે સફરકી મનઝીલેં આલમેં ઇદરાકમેં  
 ફક્ત કરતી હેં. જળ મનઝીલેં આખીર હોતી હેં, શાયદ મલાઇકે કે દરજેકો  
 પોહોંચેગા. પસ જનવડકે આખીર દરજતસે લોકેં મલાઇકકે આલા દરજ તક  
 આદમીકે ઉરજકી મનઝીલેં હેં ચેહ ઇસ્કા નશેખો ફરાજ હે. ઇસે ચેહ ખતર  
 લગા હે કે શાયદ અસ્ફલુસ્સાદ્દીનીમેં ગીરે યા આલા ઇસ્લીયીનકો પોહોંચે  
 ઇસ ખતરકા ખ્યાન કુરાન શરીફમેં થું આયા હે. “હમને દીખલાઇ  
 અમાનત આસમાનકો ઝમીનકો ઓર પહાડકો શીર સખને કયુલ  
 ન કીયા ઓર ઇસસે ડર ગએ ઓર ઉઠા લીયા ઇસ્કો ઇન્શાનને  
 તેહકીક વોહ થા ઝાલીમ ઓર નાદાન.” કયું કે ને ચીઝ જમાદ  
 યાની પતથર હો ઉરકા દરજ નહિ બદલેગા વોહ ખેખબર હે ઇસે ખતર  
 દરપેશ નહિ ઓર મલાઇક ઇસ્લીયીનમેં રહેતે હેં. અપને અપને મુકામસે  
 નહિ ઉતરેંગે બલકે હરએકકા મુકામ ઇસીપર વકફ હે જેસા ફરમાયા  
 ઓર નાહ હે હમસે મગર ઇસ્કે લીયે હે મુકામ મુકરર બહાઇમ  
 અસ્ફલુસ્સાદ્દીનીમેં હેં. ચેહ તરકકીકી લીયાકત નહિ રખતે. આદમી ને  
 દોનુકે વસ્તમેં રાકે હુવા ચેહ ખતરકી જગા હે કયું કે મુમકીન હે ચદાવસે  
 દરજ મલાઇકકો પોહોંચે. યા ઉતારસે બહાઇમકે દરજેમેં ગીરે તો અમાનત  
 કો ઉઠાનેકા માની ખતરનાક કામકા અખત્યાર કરના હે. શીર આદમીકે  
 સિવાએ ઓર કોસી મખલુકકા ચેહ મકદુર નહિ કે અમાનતે ઇલાહીકા ખોજ  
 ઉઠા સકે. મકસુદ ચેહ હે એસી ખાત ને અકસર લોગ નહિ કહે હેં. હમ  
 કેહ દીએ તા તુએ માલુમ હો કે ચેહ અજબ નહિ. મુસાશીર હમેશા મુકી-

મુકે બરખીલાઈ રહેતા હે. ઓર અઠસર લોગ મુઠ્ઠીમ હે મુસાફીર નાદીર હે ઓર જો શખ્સ મહમુસાત ઓર મુખ્યલાતમે' જો પેહલી મન્ઝીલ હે રહા કરેગા હરગીઝ ઇસ્કે કામુકે હકાઇક આહીર નહિ હોવેગે વોહ રહાની નહોગા રહાનીયાત કે અહકામ નહિ સમજેગા. ઇસી વાસ્તે ઇસ્કા ધ્યાન કીતાબુમે' નાદીર રહેતા હે. ઇતને ધ્યાન પર હમ ખસ કરેગે કયું કે ઇસસે ન્યાદા આખેરતકી મારેશત કીસીકે ઝેનમે' ન આવેગી બહુ ઇતના બી સમજના હુસ્વાર હે. ફરેહ ખસા અહમકાન જી-હે' નકુબ્બત ચેહ હે કે કામુકી અપની ખસીરતસે પેહચાને' ઓર ન ચેહ તવશીક કે શરીઅતસે ઇસ્કો કબુલ કરે, આખેરતકે મુકદ્દમેમે' દંગ રેહતે હે. શક ઇન પર ગાલીબ હુવા હે ઓર જબ ગલબા શેહલતકે સખખસે આખેરતકા ઇન્કાર ઇન્હે' પસંદ આતા હે ઇન્કે દીલમે' વોહ ઇન્કાર આહીર હોતા ઓર શેતાન ઇસ્કી પરવરીશ કરતા હે. વોહ સમજતે કે દોઝખકા અહવાલ જો શુરમે' આયા હે, ફક્ત ડરાનેકી ખાતીર હે. ઓર જો કુછ બેહીસ્તકા અહવાલ હે, સખ ફરેખ હે. ઇસ લીચે શેહવતે નફસાનીકી પેરવી કરતે હે. ઓર શરઅપર નહિ ચલતે, ઓર શરઅ પરસ્તુકો હીકારતકી નઝરસે દેખતે ઓર કેહતે હે' કે ચેહ સખ હગ ગએ હે' એસે અહમકકો ઇસ ખાતકી લીયાકત કહાં જો ઇન અસરારકો દલીલસે સમજે. પસ ઇસ્કો દાવત કીજીએ તાં એક આહેરી ખાતમે' તખમ્મુલ કરે ઓર ઇસસે યુ' કહે કે અગરચે તેરા યુમાન ગાલીબ ચેહ હે કે એક લાખ ચોખીસ રૂઝાર પેગમ્બર ઓર સારે હુકમા, ઉલમા ઓર અવલીયા ગલતીપર હે' ઓર ફરેખ ખાએ, તો બા વસ્ક ઇતની હીમાકત કે ચેહ અહવાલ માલુમ કીયા. આખીર મુમકીન હે કે ચેહ ગલતી તેરી હો ઓર તુ ફરેખ ખાયા હે કે આખેરતકી હકીકત ઓર અઝાબે રહાની નાહ સમજતા હે. ઓર રહાનીયાતકી મીસાલ આલમે મેહસુસાતસે માલુમ નહિ કરતા. અગર વોહ અપની ગલતીકા કામલ ન હો ઓર કેહતા હો જેસા મે' જાનતાહું કે દોકા, અદદ, એકસે, ન્યાદા હે; ઇસી તન્હ સમજતાહું કે રહકી કુછ હકીકત નહિ ઓર વોહ બાકી નહિ રેહતી. રહાની ઓર જીસ્માની રાહત વ રંજ સખ જુઠં હે એસેકા મીઝાજ ખીગડ ગયા હે ઇસ્કે ઇસ્લાહકી ઉમેદ ન રખીએ ચેહ ઉસ કામમે' દાખીલ હે જીનકે લીએ હકતઆલાને કહા “વ ઇન તદઅહુમ ઇલિલ હુદાએ ફલનૂ થયહ તદ વએઝન અખદા. ” ઓર અગર વોહ કહેગા કે ઇસકા મહાલ હોના મેરે પાસ સાખીત નહિ અગરચે ચેહ ખાત મુમકીન હે પર બધં હે ઓર જબ ચેહ મુકદ્દમા મુકે શીલ હકીકત માલુમ નહિ ઓર જન્ન ગાલીબસેબી સમ-

જતા હું તો એક અધક શુમાનસે સારી ઉમ્મર કાઢેકો પરહેઝગારી અખત્યાર  
 કરૂં ઓર નફસાની લગતુંસે ખાઝ રહું. હમ ઇસે જવાબ દેવેંગે, અમ જો  
 તુને ઇતની ખાતકા ઇકરાર કીયા અઠલકી રૂસે તુઝપર વાજીય હુવા કે તુ  
 શરેકા તરીક અખત્યાર કરે. કયું કે જખ બકા ખતર રેકતા હે શુમાન  
 અધકસે ભાગતે હે. મસલન જખ તુ ખાના ખાનેકા ઇરાદા કીયા, કીસીને  
 ખોલા કે સાંપ ઇસ ખાનેમેં મુંહ ડાલા હે તો અલખત્તા હાય ખેંચ લેગા.  
 અગરચે ઇસ્ખાતકા શુમાન હો કે વોહ જુઠ કહેતા હે ઓર આપ ખાનેકે  
 વાસ્તે યુ ખોલતા હે. પર મુમકીન હે કે ઇસને સચ કહા હો. તુ અપને  
 દીલમેં કહેગા અગર મેં ઇસ્કો ન ખાઉં તો ભૂખકી અજીબત ઉડાની સેહલ હે.  
 અગર ખા નહિ; શાયદકે વોહ સચ કહા હો, ઇસી તરાત અગર ખીમાર  
 હો જાવે ઓર અદેશા મોતકા હો, ઉસ્વકત તાવીઝ નવીસ ખોલા, એક દીરમ  
 મુઝે દે, તો તાવીઝ ઓર નકશ લીખ દેતા હું, જુસ્કી બરકતસે તુ ચંગા હોગા.  
 અગરચે તેરા શુમાન ગાલીબ ચેહ હોકે ઇસ નકશકો તંદુરસ્તીસે કુછ નીસ-  
 ખત નહિ. પર તું કહેગા શાયદ ચેહ સચ કહેતા હો, એક દીરમ ઇસ્કો દેના  
 આસાન હે. ઓર અગર કોઇ નજુમી કહે કે જખ ચાંદ રહાની મનઝી-  
 લમેં આવે, રહાની કડવી દવા ખા, તો સેહત હાસીલ હો ઇસકી ખાત  
 માનેકે વોહ મેહનત તો ઉઠાવેગા ઓર કહેગા શાયદ ચેહ સચ કહેતા હો  
 પર અગર દરોગ કહા હે ચેહ મેહનત સેહલ હે પસ કીસી આદીલકે નઝદીક  
 એક લાખ ચોખીસ હઝાર પેગમ્બરકા કોલ ઓર ઇસપર સારે હોકમા ઓર  
 ઓલમા ઓર અવલીયાકા ઇતેફાક કરના, નજુમી ઓર તાવીઝ નવીસ ઓર  
 તખીબ કારીરસે કમતર ન હોગા. જીતકી ખાતકે ભરોસે, ઇસ મેહનતે અઝી-  
 મસે ખચતેકી ખાતીર થોડા રંજ અપને પર તો લીયા. ઓર બહોત તુક-  
 શાનકી બનીસખત થોડા તુકસાન હમ રહેતા હે જખ કોઇ શખસ હીસાગ  
 કરેગા કે દુન્યાકી ઉમ્મર કીતની હે ઓર ઝમાના અખદ જુસે આખીર નહિ  
 કીતના હે ? સમજેગા કે ચેહ મેહનત ઇસ ખતરે અઝીમકે મુકાબલેમેં થોડી  
 હે જો અપને દીનમેં કહેતા હે કે અગર ચેહ રાસ્ત કહેતે હે મેં ઇસ  
 અઝામે અખદમે રહું કયા કરૂંગા ચેહ દુન્યાકી રાહત જો ચંદ રોઝકી હે.  
 મુઝે કયા ફાયદા દેગી. શાયદકે ચેહ સચ કહેતે હોં ઓર અખદકે માની ચેહ  
 હે કે અગર સારે જહાનમેં ખાજરા ભર દે ઓર એક પરીકો કહે કે હર  
 હઝાર સાક્ષમેં એક ખાર એક ઢાના ઇસસે મુઝે નીદાન વોહ ગન્ના સઃ  
 જાવેગા ઓર અખદસે કુછ ફિતમ ન હોગા. પસ એસી મુદત બેઇન્તેહામેં  
 અગર અઝામે રહાની હો યા જુસ્માની યા ખ્યાલી કીસનરહ ઇસ્કો સહીએ.

ઐર દુન્યાકી ઝીંદગી ઇસ્કે સામને નાચીક છે કેહા આકીલ એસા ન હોવા  
કે ઇસ મતલબમે ખુબ ગોર ન કરે ઐર ન સમજે કે એહત્યાતસે ચલના  
ઐર એસે ખતરેસે હઝર કરના વાજબ હે ગોકે ઇસ્મે મેહનત હો, અગરચે  
ગુમાની ખાત હો કયુંકે દુન્યાકે લોગ તીજરતકી ખાતીર કીસ્તીપર સવારહોકે દરયા-  
કા સફર કરતે ઐર મહેનતે ઉઠાતે હેં સય ગુમાનસે મેહનત ઉઠાતે હે. તો અગરચે  
અઝામે આખેરતકા ઇસ્કે ચકીન નહિ, આખીર ગુમાને અધર રખતા હોગા.  
પસ અગર અપને પર શકત કરેગા તો ઇસ મેહનતકો ઉઠા લેવેગા. ઇસી  
વાસ્તે હઝરત અમીરલ મોમેનીન અલી કરમલ્લાહો વગર હો એક દીન કીસી  
મુલહીદસે મુનાઝેરા કરકે કેહને લગે. :અગર અઝામે આખેરતકે બાબમે  
તેરી બાન સય હે તો તેરી નીજત હો ઐર હમારી બી અગર હમારા  
કહા હક હે, તો હમ છુટેગે ઐર તુ દાએમી અઝાબમે પડા રહેગા. યેહ  
ખાત બે અમીરલ મોમેનીનને ફરમાયા ઇસ મુલહીદકે કેહમ અધરકે મુવા-  
ફીક થી ન યે, કે આપકો ઇસ બાબમે શક હો પર આપને સમજા કે રાકે  
ચકીનકી ખાત ઇસ મુલહીદકે ઝેનમે નહિ આવેગી. પસ ઇસસે તુઝે માલુમ હોગા  
કે દુન્યામે બે ગખ્સ અદે આખેરતકી તરફ મશગુબ ન હો બડા અહમક હે  
કરકા સળગ ગરજત વ નાદાની હે. કયું કે દુન્યાકી શેહવતે ઇસે એતની  
કુરસત નહિ દેતી કે જરા તઅમ્મુલ કરે નહિ તો બે ગખ્સ બીલચકીન  
સમજા ઐર વોહ બે ગુમાને ગાલીબસે જાનતા હે ઇન સયપર અકસ  
કી રસે વાજબ હે કે ઇસ ખતરે અઝીમસે બચે ઐર એહતેયાત કી રાહ  
આગે લે. સલામ હો ઉસ પર, બે તાબેદારી કીયા સીધી રાહકી  
બાબ કિન્વાને મુસલમાનીકા બ્યાન જસમે મારેશતે નક્સ, ઐર મારેશતે  
મલાહી, ઐર મારેશતે દુન્યા, ઐર મારેશતે આખેરત, મઝકુર હે તમામ  
દુવા ઇસ્કે બાદ મોઆમલાતે મુસલમાનીકે અરકાન હમ શર કરીગે ઇન્શા  
અલ્લાહોતઆલા. અદલા હુમ્મા સદલે અલા સય્યદના વ મોલાના  
મોહમ્મદી વ આલેહી વ સહાબેહી વ સદલીમ.

તમામ દુવે આર કિન્વાન, મારેશત નક્સ, મારેશતે મલાહી,

વ માન્દ્રતે દુન્યા, વ મારેશતે આખેરત, કીતાબ

કીમીયાએ સઆદતકે.



તૈયાર છે !

તૈયાર છે ! !

ઉર્દુ ઝ'માન અને ગુજરાતી હરફેમાં.

# અખલાકે મોહમદી.

કીમત રૂ. ૧-૦-૦ એક.

મળવાનું ઠેકાણું.

અન્જુમન ઈસ્લામ.

રાણાવાવ ( કાઠીઆવાડ )



